

UNIVERSITAT DE BARCELONA
FACULTAT DE FILOSOFIA I LLETRES DE TARRAGONA
DEPARTAMENT D' HISTÒRIA CONTEMPORÀ, CA

EL CAMP DE TARRAGONA DURANT LA 3ª REPUBLICA (1931-1936)

Tesi doctoral presentada per
MONTSERRAT DUCH I PLANA

Direcció

Dña. DRª ANTONIA FERRER I BOSCH

Tarragona, octubre de 1997.

CAP. XII. ELS ESTS D'OCTUBRE.

NOTES.

XII. ELS FETS D'OCTUBRE

"Al 5 d'octubre de 1934 a Valles no passà res. La majoria de l'Ajuntament se solidaritzà amb Barcelona -podria fer altrament i- adoptant, encara, un paper passiu, i esclatà ningú. La zotzobra durà tan sols unes hores. Però jo n'he fetge prop perquè l'Alcalde i els regidors d'esquerra i alguns que no ho era fossin detinguts i fessin cap a la presó." (1)

Els factors que conflueixen en la revolució del 6 d'octubre de 1934 a Catalunya són de divers origen. Entre d'altres i molt esquemàticament hem de fer esment de la generalització de la crisi econòmica i el progrés del feixisme a Europa, el ritme de compliment de l'Estatut d'Autonomia que topava amb greus resistències després del triomf dels radicals i la CEDA en les eleccions generals de novembre de 1933, la retirada de la Lliga del Parlament de Catalunya i el conflicte rabassaire.

La Generalitat es proposava impulsar amb la Llei de Contractes de Conreu una reforma agrària gradualista que podria significar que accedissin a la propietat de la terra uns 70.000 pagesos catalans. Els propietaris, agrupats en l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, s'hi oposaren efervescentment i encapçalaren a la Lliga a presentar un recurs contra la Llei del Parlament català al Tribunal de Garanties Constitucionals el qual anul·la tota la Llei i declara el Parlament incompetent en matèria social agrària, es a dir com l'efecte rabassaire es troba a la base de la crisi que esclatà el 6 d'octubre, només si s'accepta que un autoritari, governada per

i esquerra que continuava defensant una política reformista, podria ser envellida la reforma agrària al conjunt de l'Estat i Catalunya, també, els projectes legislatius de govern reformistes, en definitiva, al que caracteritzava el nou règim de la IIª República.

Tot i al suport de l'Aliança Obrera -integrada per EOC, FSOE, UAT, USC i EE- als Mossos i a la Generalitat en el conflicte amb el govern central, la unió de les organitzacions sindicals anarcosindicalistes afeblia la unitat de les forces obreres catalanes. Aquesta situació era radicalment diferent a Astúries on l'Aliança que comptava amb el suport de la CNT fou el motor de l'armament revolucionari, de la Corona Asturiana.

En el cas de l'Esquerra Republicana, partit dominant a Catalunya, les tensions entre l'Als d'Estat Català i la resta augmentaven; és així com Dencas seria nomenat conseller de Governació i Miquel Badia cap dels Serveis d'Ordre Públic. El desarmament i depuració del Secretariat per tal de convertir-lo en una milícia civica havia d'implantar la influència d'Estat Català. No obstant això, el govern Companys desautoritzà Dencas la compra de fusells i municions que havien d'assegurar la resistència de la Generalitat si la política de conciliació entre els governs Sender i Companys fracassava.

Els fets d'octubre es precipiten amb la configuració del govern presidit per Lerro. Les amenaces contra l'autonomia catalana podien fer-se realitat amb l'arribada de la Confederació Espanyola de Dereches Autonomas al govern. Els socialistes consideraven que havia arribat el moment de declarar la vaga general. El dia 5 d'octubre, seguint la consigna de l'Aliança Obrera, amb la benevolència de

les revolucions catalanes, es va un dia de vaga unànime al Principat sense el suport de la CNT. A Catalunya la vaga general es convertí en un moviment anarquiista. Aquesta vaga no arribà a tenir prou força per obligar al govern central a regular tampoc la rebel·lió de la Generalitat, en proclamar el President Companys i Estat Català dins la República Federal Espanyola, havia de fer possible una acció de compromís que havia succeït al 14 d'octubre en ser proclamada per tota la República Catalana. La resposta del govern central fou la proclamació unilateral de l'estat de guerra. A Catalunya la majoria de la policia es retirà al general. Estat que era el comandant de les forces militars i tot seguit s'inicià una ràpida repressió dels comitès revolucionaris, alcaldes i regidors que havien secundat el gest de Companys.

El 5 d'octubre esclatà la vaga a Tarragona (2) en protesta per la constitució del "govern feixista presidit per Lerrou", piquets d'obrers vigilaven el compliment de l'ordre del comitè revolucionari que s'havia constituït a la Casa del Poble, s'impedia l'obertura de botigues i establiments. Al mateix temps es paralitzà la circulació ferroviària; malgrat això l'ambient ciutadà es pacífic. Es realitzà el comitè, l'endemà un grup de 40 noies anant a espedir-se de la central telefònica a la ciutat, davant els murs que a Catalunya s'havia proclamat l'Estat Català, portava publicitat concentrada davant la Comissaria de la Generalitat, on a 3/4 de 9 del vespre es hissà la bandera d'Estat Català amb l'estel solitari davant unes quatre-cents persones i amb la presència del comissari Prunés que es dirigí al poble anunciant que el caràcter democràtic de la República havia estat desvirtuat amb la constitució del govern

L'acte es repetí poc després des del balcó de l'Ajuntament. Després d'unes hores de gran irradiació es coneix que havia estat declarat l'estat de guerra i que l'autoritat militar es faria càrrec de la direcció de la ciutat, concentrant grups de persones a la Parólia es dirigí en, segons el diari LA CRUC, als centres polítics i domicilis particulars a la recerca d'armes. La tropa esquartera la Casa del Pueblo i hi impideix l'accés.

A les tres de la matinada surt de la caserna un piquet que procedeix a la Llei marcial i fa arribar a l'Ajuntament el banderó signat per Julio Castro Vazquez, comandant militar accidental, que fa possible la dissolució dels grups de gent "que ensorrecen la via pública o que tinguin caràcter sediciós encaminant-se la fuerza contra ells i invitats a dissolverse es resistissin, sin que para tal efecto sea obstaculo la presencia de mujeres o niños entre los reunidos grupos", al sotmetre a la jurisdicció militar dels delictes de rebel·lió, sedició, desobediència a l'autoritat i la provocació d'insults, vegues, impressió de falsedat, etc. El banderó demana el tancament de les impremtes, la prohibició de publicar i la revocació de totes les llicències d'ús d'armes.

Una sessió d'administradors i una companyia de soldats es situen davant el govern civil i es demana als estatistes la rendició dels 22 canons, sense agotar el termini furnished el canó clauda i tot seguit foren desarmats i detinguts els guardias d'assalt, seguretat i policia així com el comissari Girona, sense cap mena de

resistència les tropes entraren a l'4 de set del matí al govern civil i a l'Ajuntament. Poc després es procedí a la clausura de les cases de la Casa del Poble, Elce Obrer i Comercial, Centre "Nacionalista Català, Centre Obrer i Joventut Federal. A les 10 h del matí la banda de música recorre els carrers "interpretant alegres composicions", mentre 140 detinguts són traslladats al vasell d'Andalusia, i s'ha decretat a l'arriscada de Rocio Tarragore i ordene que totom torni al treball i que sigui itera els establiments comercials. Aquesta ordre serà complerta parcialment ja que els obrers decidiren no obria en vege. Es detingut l'alcalde Lloret i emprasonat al vasell "Cabo Cullera". Simultàniament al governador militar es declara satisfet del comportament de la troce i de les adhesions que ha recut de la Lliga Regionalista, Circulo Tradicionalista i Centro Industrial, manifesta la confiança que en el termini de tres dies restaria totsiment restablent l'ordre. Els obrers portuen el seu objecte d'una repressió diferenciada ja que per ordre militar serien esborrats definitivament de les llistes de treball si no es reintegren a la feina.

El nombre de detinguts el diàluna 8 d'octubre ascendeix a 150 persones entre las quals Lloret, Prunes i diputats, alcaldes i regidors de totes las comarques catalanes. El Secretat es deservot. Es prohibeix el transit pels carrers castres de les onze de la nit.

El dia 9 es ve recuperant la normalitat laboral i els soldats que patrulaven pels carrers verificaven continus escollochs, i procedien a la detenció de dirigents escuerrens. A la tarda es constitueix l'Ajuntament gestor presidit per Prunes i amb

voluntats radicals i de la Lliga, Moltes persones s'inscrivien a les lligalles de "Acció Ciutadana" que havien de fer vigilància durant la nit. Els pescadors del Serrallic passen a disposició de les persones que vulguin visitar als empresaris les seves barques pescateres. Fins al dia 10 no fou possible l'edició i tiratge dels diaris locals. Foren alliberats els guàrdies d'assalt i policies de la Generalitat i s'inicià la gestió oïdo del general Batet per tal d'establir un veïnat que reunís les condicions mínimes per allotjar als detinguts. El dia 13 arriba al port de Terragona el torpediner "Alfonso Valdes" que s'encarregarà de la vigilància dels presos polítics i el veïnat "Manuel Arnau", capaç per encabir a 800 allotjats al qual serien traslladats tots els detinguts. La Cambra de la Propietat Urbana decideix iniciar una subscripció pública la recaptació de la qual havia d'esser lliurada al Comandant Militar en agraïment per haver restablert l'ordre perturbat.

El 5 d'octubre a Valls hi hagué de fet, records Cessa Mercader (3), un atur escolar, el comitè comercial de l'Aliança Obrera repartí una fulleta promovent la vaga general revolucionària amb un text que deia: "L'Aliança Obrera dona el cridat a morir als traïdors de la classe treballadora. Abans que al fetisme de Lerro -Gil Robles, la REVOLUCIÓ SOCIAL. Tota el país, per la República Socialista Catalana o les ordres del Comitè responsable", convocava a una assemblea el dia 6 de la qual es seria electe una comissió que anés a l'Ajuntament a lliurar les conclusions a l'Alcalde. Poc després es hissà la bandera catalana amb l'estel, igualment es feu també al Centre d'Unitat Republicana i al Centre Catalenista Republicà. El dia 7, arran d'un ambient de molt gran gent que s'hi desplegaven des

dels objectes de la revolució i al mateix temps a (4) dia i nit, el secretari que "el decret general de l'armada havia de tenir dels revolucionaris" es produïa l'Estat Català. La presència de l'autoritat militar, la detenció de l'Alcaldia i regidors, i la creació de la comissió gestora serien les següents causes. Fins al dia 9 d'octubre, segons que informa l'autoritat militar, l'estat fou absolut sense que es registrassin incidents d'importància. Fins al dia 1 de novembre continuaven les forces d'infanteria de la guarnició de Tarragona que quotidianament l'ajuntament i prestenen vigilància a la ciutat igual com succeïa a Reus. Així fa que se susciten posicionaments sobre la conveniència de que "a Valls hi torni a haver forces de l'armada per evitar que irradii els pobles i eviti revolucions" (5). Un altre fet que il·lustra les conseqüències dels fets d'octubre a Valls és la prohibició governativa de publicar el setmanari esquerrà-socialista TREBALL, la força militar destacada a Valls, un mes després de la insurrecció i durant alguns pobles de la comarca per tal de fer escoltes i evencions a partir dels quals s'efectuaven detencions de persones -ciutadans de l'oposició dels fets i que eren realitzades a la ciutat el dia 11 d'octubre '61.

Una altra característica de les conseqüències dels fets d'octubre a Valls és la manca de control de la informació pública al conjunt del terme municipal i la normalització de les vies de comunicació així com el suport a les noves autoritats en el desarmament general. Portaven un gran prestigi (7). El portaveu carlí JOVENTUT, aprofitant la sensibilització ciutadana arran d'aquests fets per tal d'intentar afavorir el sorgiment d'un moviment ja que considerava

"urgent nacionalitzar la nostra ciutat i tot Catalunya" per això se'n va anar a l'Alt Pirineu, a difondre la doctrina social de l'Església i que tots els catòlics del nord de l'interior es compliment amb els preceptes i facin sentir l'eccepció benefactora del catolicisme. Tanta comente, aquest diari, la fàcil acceptabilitat de la Lliga que en els fets d'octubre tenia a Reus com a Terregòria i l'olla missa la bandera al dia de la proclamació de l'Estat Català (8).

Els fets d'octubre a Reus tingueren un precedent decisiu en la concentració convocada per ERC, notables i Estat Català, el setembre de 1934, que aplegà més de 25.000 persones al miting celebrat al Foment Nacionalista Republicà (9). Pere Anguera considera que la importància del sector agrícola de la comarca així com el greu problema de l'atur que afectava més de 2.000 homes a Reus al setembre de 1934, prepararen l'escenari per a l'esclet de la revolució (10).

El 5 d'octubre l'Aliança Obrera dona la consigna de la vaga general, tots els establiments romangueren tancats, alguns o molts de la premsa dretana romen tancats al mig del carrer i començaren a requisar-se alguns cotxes. L'Ajuntament, en sessió extraordinària, acordà donar suport als revoltats. Es tancà la carretera Reus - Balaguer i s'evacua un tros de la via ferroviària.

Els fets més importants ocorreguts a Reus tingueren lloc el dia 7 quan un grup, comandat per un agent de vigilància al servei de la Generalitat, Sr. Tomàs Espolar Jové, obeint ordres del Tinent d'Alcalde, Ramon Jordana Montserrat, intentaren, per tres cops, l'assalt a la caserna d'incendari amb l'objectiu d'incendir que

arrivats un regiment de Terragona a proclamar l'estat de guerra, no fou possible per l'actitud decidida del tinent Ferrn Cuervo Blacquez i forces a les seves ordres (12). També fou confiscada Radio Reus i es detingué el president de l'Aliança Obrera. El balanc de detinguts a Reus es de 93 persones.

El dia 5 la guardia d'assalt desallotja el local de l'Aliança Obrera, la grup de cotxets surt en direcció a Barcelona essent detinguts a Terragona. El dia 7 es desarmet el Sovietat. En notia de la vaga general la Cambra de Comerç envia telegrams al Ministeri demanant indemnització per les despeses d'emmagatzament i paralizació de les mercaderies durant 5 dies (13).

El dia 10 es detingut i traslladat al "Cabo Cullera" l'Alcalde Borrás i es procedeix a la destitució de l'Ajuntament i a la constitució de la comissió gestora en sessió presidida pel capità d'infanteria Bernardo Castell Medina que ostenta la delegació del comandant militar i nomena Antoni Huguet Paguà, delegat a l'Ajuntament, restant destituïts tots els regidors a excepció de Francesc Martí Sallés i Josep Serra Ferrer i nomena Carmentas Calleja Casarillo i Enrique Ollé Besora nous membres de la comissió gestora juntament amb els membres de la Lliga que demanaran 14 hores per confessar-se acceptats en el treball social i fol. La gestió governativa es repartí: les funcions de treball, cultura; Bené, Foment i Assistència Social; Calleja, Aigües i Higiene i Ollé, mercats i Labor social (14).

En tots aquells pobles on fou proclamat l'Estat Català seran destituïts els Ajuntaments i nomenades comissions gestores.

Les centres i societats locals seran clausurades com ara l'Institut Nacionalista Republicà de Constantí o en l'activa Republicana Federal i l'Agrupació de l'ERC a la Selva del Camp que no seran reobertes fins al juliol de 1938 (13).

A la Selva el moviment local dels fets d'octubre consistí en la instal·lació d'un escall de noció a l'Ajuntament per seguir els esdeveniments que se succeïren a Barcelona, també s'organitzà un control "per elements rebassats" que no debien sortir cap treballador del poble sense el "passi", s'imposà al tancament de les barberies per ordre del comitè i limitacions en l'hora d'obertura al públic dels establiments de queviures. Quan la ràdio transmissió, en veu de Companys i Gassot, la proclamació d'Estat Català, "es prengué per assalt el cloquer". Fou proclamat l'Estat Català, i segons una descripció periodística "hi hagué més armes que personal per a manejar-les" (14).

Al Morell s'escollí el porta de l'església que fou incendiada, es creparé contra el rector ferint-lo greument. Es registraren coses de significats cretans i s'intentà posar foc al convent de les monges (15). Aquesta feta son qualificats per LA CRUZ com "el hecho más vergonzoso de los ocurridos en estas comarcas durante la última revuelta", també fou escollida la caserna de la guàrdia civil. L'ordre fou restablert quan arribà i Arce al cap de la minoria, Bernat Montserrat. Fou ordenat el desarmament del sotant i es creà una guàrdia cívica que patrulla pel poble per tal de garantir l'ordre.

Conseqüència dels fets d'octubre a Catalunya fou la declaració de l'estat d'excitació i la suspensió del règim autònom. Unes

... fins que el 10 d'octubre l'edict de la represalia amb els 2,400 detinguts sol·licita el càstiga de 300 i els 1,400 podria de mantenir-se de cara a represalies, 115 dels quals corresponents al Terragonès. La majoria d'ajuntaments foren destruïts, als centres polítics republicans, catalanistes i d'esquenes diverses amb el decret de la censura de premsa, no obstant això la represalia fou menor que a Països perquè a Catalunya no s'havia produït una revolució violenta.

Una monografia del periodista Campos Terra, "El 6 d'octubre a les comarques" descriu la vida al "Manual Anus", veu all que arribà a allotjar 900 detinguts, dels quals 150 foren condemnats, la resta o bé resultaren absolts per un Consell de Guerra o els fou sobreseguida la causa. El ventall d'edats entre els detinguts anava dels 14 als 80 anys, no es permetia que hi arribés premsa, la correspondència era violada i el menjar era "bassó i sal cuinat" i per això "la gent no feia tot colla, perquè se'ns per pobles, i, juntant el menjar que cadascú ha rebut s'ho confectua el menjar de tota". Les condicions d'higiene i salut eren molt deficientes, als més privilegiats donaven en començats i l'itinerari dels presoners persones havien d'arriscar-se a les carreres en un espai de 100 metres quadrats. Les visites dels familiars eren molt restringides i foren dies destacades quan els visitava l'oncle, la Dolora o Pau Casals. En total 457 hores de les viles i pobles del Camp de Tarragona ni foren anomenats i segons Campos Terra "Els llaços més fermes i ràpids per tal d'absorber una unitat d'esquenes pot assegurar-se que es tileren i s'estranyen a l'air allí".

La nombrosa bibliografia sobre els fets d'octubre no considerat que formi un precedent per a l'estat de la guerra. Fins i tot el 1955 no fou al estat d'estat de guerra i tornava a la Generalitat, presidida pel general Franco i per, als serveis d'informació pública, la normalitat no seria recuperada fins al febrer de 1956 amb la victòria del Front d'Esquerra i el decret d'amnistia.

Una relació nominal i per pobles dels empresonats al "Manual Armés" ens permet conèixer l'abast de la repressió en funció del nombre de detinguts de cada població, i encara que només comptabilitza 457 noms del conjunt dels pobles del Camp del total de 990 que hi foren empresonats tots els de les comarques terragonines. Per comarques, destaca el Tarragonès amb 243, mentre que el Baix Camp són 117 els empresonats i 77 de l'Alt Camp.

EMPRESONATS AL "MANUAL ARMÉS" (18)

<u>ALT CAMP</u>		<u>BAIX CAMP</u>		<u>TARRAGONÈS</u>	
Alcover	13	Albiol	1	La Canonja	1
Argemurice	7	Cambretis	18	Constantí	11
Figuerols	10	Montornès	11	El Catllar	5
Malloreng	1	Montroig	1	Creixell	1
Tulles	2	REUS	20	Morell	17
La Fiba	1	Riuoms	11	La Nou	8
VALLS	25	La Sala	4	Penafort	1
Vilavella	4	Vinyola	1	P. Rafumet	12
Vilarrubona	3			P. Montornès	5
				Pozobon	7
				Saldat	11
				La Secuita	1
				TARAGONA	100
				Torredamberta	3
				Vilallonga	15
				Vila-Seca	12

Les conseqüències dels fets d'octubre afecten fonamentalment les llibertats individuals i col·lectives. A Valls el gener de 1956

es troba una altra còpia de les que heien desaparegut de la casa de la social durant la revolució, igualment la premsa local publica un edicte de la comendància militar de Tarragona citant 4 persones per a prestar declaració ja que tots feren accions decisives de la revolució. Els primers en assaïr alliberar-se, mitjançant fiança foren l'heraldista Victoria Casanova, els regidors Agustí Clariana, Joan Benda i Daniel Martí Roubert tots ells el 12 de gener de 1935 però pendent d'un consell de guerra. Altres detinguts foren treballadors del "Manuel Arnau" al fort de Tarragona (13).

Al maig de 1935 el setmanari TREPALL publica als telegrames que als socialistes valencians amenaçats van enviar a Joan Comorera recita a la premsa local de Madrid en nom de la secció valenciana de la USC (20). La vida política es encoïna, són detinguts 7 militants i antics regidors d'USC i ERC acusats de reunir clandestinament a l'Ateneu Popular en motiu de la companyia paramilitar, el local fou tanmateix clausurat (21). Els detinguts gaudien de llibertat provisional que els seria suspesa.

Al setembre de 1935 la premsa conservadora valenciana es fa ressot de la proclama de la celebració del consell de guerra a Barcelona dels detinguts dels fets d'octubre i aprofiten per afirmar que els esmentats fets no tenen altra justificació que "l'assoliment de destrucció i de lluita fratricida que ha estat sempre el patrimoni de tots esquerrers i dels socialistes que estan a les ordres de Rússia", o bé JOVENTUT que s'aligna amb els tradicionalistes valencians afirma que els fets d'octubre: "financiant revolucionaris, amb guerrilles greument armades, no poden quedar en la impunitat (...) pel propi imperi de la justícia i per la necessitat de defensar

social" (27). Simultàniament a això es fan públiques les concessions de creua de heret militar per l'assessat durant la insurrecció als noms d'Assat i l'Assat de la la i creuance (28).

El Consell de Guerra català distingit valència es celebra el 10 de setembre, afectant 18 processats, entre de defensar Ramon Nogues Escat i un capità. A l'alcalde se l'acusa de que fan col·locar una bandera en que es convidava a tots els ciutadans a abandonar el treball en protesta per la formació de nou govern espanyol, mes tard fou convocat el poble en assemblea per ordre de l'alcalde seguint instruccions del comitè d'Aliança Obrera. Tot seguit de l'assemblea es procedí a una manifestació que acabà amb un discurs de l'alcalde informant al poble de que a Barcelona havia estat proclamat l'Estat Català produint-se visques a la República catalana. Entretant el comitè de vege, per ordre de l'alcalde, es dirigí a una armoria i s'incendià de les armes curtes i llargues que trobaven sense lliurar rebut. Segons l'alcalde l'ordre d'incendiar de les armes procedia del comissari de la Generalitat a Terragona; l'alcalde ordena al secretari el treball a Terragona al qual s'incendià d'un cartó per a conduir als 18 processats i 7 persones més a Terragona. Arribats a la ciutat arriben al Centre Ferrer i a la Comissaria de la Generalitat rebent ordres de no disonar. Procedint al moment a Barcelona als processats retornen a Vall. El dia 7 d'octubre el cap de la guardia civil de Vall fou retirat del balcó de l'Ajuntament la bandera catalana que en la força superior tenia una franja roja. El dia 8 d'octubre, a l'ora del anar, un grup que pertanyia a l'Aliança Obrera, invadi l'Ajuntament

L'alcalde no recorda que es autoritzat la manifestació en i tot que foren violents als que arribaren a l'ajuntament i passar en la carretera, recorda haver rebut crides del comissari per haver a Tarragona.

El fiscal demana per delictes d'eu 111 a la fiscal, 12 9 anys per l'alcalde, 7 dels consellers i 5 anys i un dia per a la resta dels consellers.

Nogueras, diputat i defensor en el judici defensà el dret a la celebració del miting, també el capità Marchena que és el defensor de Casacrina manifesta que l'alcalde es limità a mantenir l'ordre després de la declaració de vaga general i que una a Tarragona a enterar-se del que succeís, cosa que també tingué intervenció en el recerament de les armes ja que així ho feren els caps del secretari. Es sol·licita sentència absolució.

La sentència significa la condemna a 6 anys per Casacrina, Rufes Serra, Martí Robert, Ferreras Escalla, Cosido Ferragat i Garcia Guillen, 4 anys per Sureda Siscar i 3 dels consellers Oller Americh, Claveria Tous i Ferrer Sanjaon, 2 anys a Garcia Balbastar, Ferreras Dani i Ferrer Sanjaon i 1 any a Martí Català. Ingressaren a la presó Model (24).

Després de la sentència l'alcalde pastor es traslladà a Barcelona a visitar l'ajuntament d'Alcega i el conseller de governació de la Generalitat preocupat per la magnitud de les sentències imposades "car non esperava i desitjava la total absolució" i tornà amb l'esperança de que la sentència es rectificades (25), no obstant això, es sabí que caldria acceptar la victòria del Front d'Esquerra

al febrer de 1936 per assolir l'alliberament, escolint-se a l'armistitzi decretada per la Dictadura Revolucionària de las Cortes.

L'ajuntament de l'illa s'aferrava a l'indiferència de las revolucions revolucionaries als desastres del Suroccident del seu comportament a favor dels preceptes "excepcionals" en el país feia d'octubre de 1934, un altre acord municipal fou la col·locació d'una làpida a la casa on neixia Manuel González Prada amb la data del 5 d'octubre i es donà al nom de Rafael de González el nou edifici en un acte al que assistiren entre altres Rovira i Virgili, Ferrer i Torat i Carlos Gerhard (16).

Un dels fets destacables que es produïren a l'illa en el nom de la república: pels fets i oportunitat es la detenció d'indult de Peraz Ferras i Escofet, i que es alliberat Jaume Simó Sifranell.

En el país fets revolucionaris las forces vives de Reus intentaven, en visita al general Batet, i acompanyats pel diputat de la Lliga Catalana Vilabella, sol·licitar que sigui destituit un regimint militar a la ciutat; passat agraïda del Suroccident del Suroccident a l'illa, al de l'illa, el Centre de Cultura, la Centre Agrícola, el Col·legi d'Agents Comercials i el Forat Industrial. Al desembre de 1934 se trobaren uns desastres, qualificats d'insolents per la manca, de tres valors de "terceros" a través de la qual s'organitzaven "voluntades armades, unió, civisme i fidelitat sobre tota" (17).

Un altre fet d'interès es la abstenció pública a favor de la força pública revolucionaria que encapçalava la Còrpora de la Propietat Urbana de Tarragona (18) que revien d'esser distribuïts entre els "vendes y soldados de los Cuerpos e Institutos de la Guardia Civil y Carabineros aquí estacionados entre los heridos en proporción a la

circunstàncies de les lesions y variats' fet que es agrait per l'autoritat militar "hacia los servidores de la Patria y la Republica con un ferviente acto de adhesión y afecto a todas las instituciones armadas, que solo supieron cumplir en tan delicadas vicisitudes con su sagrado deber en areas de la paz social y prosperidad de la Republica". Per tal de contribuir a l'èxit de la subscripció la Comandancia inseria anuncis a la premsa amb la relació dels donatius obtinguts. Els Ajuntaments del camp hi col·laboraven, també escoles religioses, centres associats a la Lliga, centres escolars, societats locals de divers signe. Les relacions continuen fins al novembre o desembre del 1934 a la premsa de Reus i Tarragona. El 10 de desembre es fa el lliurament dels diners recollits "para que pueda ser repartidos con motivo de las próximas Pascuas de Navidad" (29).

La proliferació de bans de l'autoritat militar (30), signats pel comandant marçaner al nou estat de coses i l'èxit i el caire de la repressió. El primer ban fa a l'obertura dels establiments, fàbriques i tallers restant "sujetas a las condiciones de la ley". Al mateix temps, i per tal d'assegurar el moviment normal del país, es garanteix la plena llibertat de treball que es el motiu de la repressió de la vaga.

Tots els bans conclouen amb l'afirmació positiva de "evitar reves" en "hacerse adonde el rigorismo del vigente estado de guerra" en referencia a treballadors absentsistes o començos que venien tancats. Un ban tracta la timença d'armes, un altre, importantíssim el Camp, serà el que precedirà a la repressió dels rebessers i que s'afirma:

"El E. delantísimo Sr. General Jefe de la 48 División previene que en todas las relaciones entre propietarios y arrendatarios en asuntos del campo, han de regir los contratos actualmente convenidos, y la inteligencia de que por cualquier denuncia que reciba con conocimiento de esta advertencia, aplicara por desobediencia las sanciones del artículo de declaración de estado de guerra" (31).

Les detencions continuaren al produir-se els accorcolls de la guàrdia civil dels pobles i la gent es treballava al "tercer Arroz".

La creació dels organismes "Grupos de Acción Ciudadana" que tenien la consideració de servei militar actiu, havien de preservar l'ordre públic, indagar sobre la presència de foresters i podien "sancionar energícticament y detener a cuantos faltaran a sus trabajos, consignes e indicaciones" i veïllar si el desarmament havia estat complet. Hi podien formar part els individus, veïns de la població, que no s'haguessin distingit per activitats polítiques per tal de garantir la independència de l'agrupació. Havien de tenir entre 30 i 50 anys per evitar "que se dejen llevar por apasionamientos". El responsable de l'ordre públic era l'alcalde. S'havia de constituir a cada poble l'agrupació i comunicar-ho a la població mitjançant ban.

La celebració de l'amnistia, el 21 de febrer de 1931 es digna de menció per la mobilització al terreny que suposà. El caputiren, a Tarragona, representacions dels partits d'esquerra organitzant-se una manifestació pels carrers Apodaca, Unit, Rambla i Plaça de la Constitució fins al Palau Municipal i la Comissaria de la Generalitat. L'alcalde Llorca feu un parlament i es feren visques a Catalunya, Espanya, a la Generalitat i l'amnistia (32). El dia 23

tingue lloc l'alliberament de 18 preses del Castell de Pineda (32), igualment que a Terragona també a Riera i alcalde Sorrosà fou rebut entusiasmàticament a l'arribar a l'estació que estava totalment buida, s'organitzà una manifestació fins l'Ajuntament que acaba amb la intervenció de Sorrosà (34), igualment succeí a Vallès que foren rebuts i acollits fins a la Plaça de la Llibertat amb un corrent final de l'alcalde Lasepina (35), afortint public estudi a esperar-los, creient-se barcelonès catalana, republicana, socialista i comunista fins la manifestació que arriba a l'Ajuntament i es procedí a un seguit de parlaments, a l'equen castells i es canta la Internacional (36).

La Unió de Pagesans publica una interessant memòria sobre els desnonaments rústics a Catalunya arran dels fets d'octubre, En aquesta publicació s'afirma que els desnonaments "no responen, en la seva majoria, més que a un afany privat de represalies contra aquells camperols que gosaren demanar la reducció de la renda o el millorenament de les condicions de la parcel·la" (37).

Barrull i Ricard Urives coincideixen en que la pagesia fou la classe més reprimida com a conseqüència dels fets d'octubre, Aí sí no poden el nombre de desnonaments que es produïren al Camp (38).

<u>ALT CAMP</u>		<u>BAIX CAMP</u>		<u>TERRAGONA</u>	
Alir	25	Alarç	1	Ecnastre	3
Brufim	2	Montornès	4	El Catllar	9
Cebre Camp	2	Peus	14	La Nou	9
Nolias	21	La Selva	29	Perafort	6
Pont Armenters	1			P. Montornès	41
Puigpelot	12			Roda Bera	6
Vilarrubens	43			Salomó	17
				La Securita	9
				Vilallonga	15

V O T E S

- 1.- CASAS MERCADER, "Valls, La Guerra Civil", p. 34
- 2.- LA CRUC, Fins al dia 5 no es treballa a les edicions dels diaris locals, 10, 11, 12-X-1934, DIARI DE TARRAGONA 10, 12, 13-X-1934,
- 3.- CASAS MERCADER, "Valls, Republica", pp. 407-408, L'Associació Democràtica de Valls, es constitueix el març de 1934 amb participació de DP, USC, FSL EOC i Facerecib Local de Sindicats Units de Valls, GAYGUSA, A, "El pensament agrari ...", p. 151,
- 4.- A.D.P. Agricultura Rerredaria, Lligall 376', Carta de Joan Sander a Joan Comenars en la que diu, referint-se a l'organització de colònies escolars d'estiu que "ací estan preparant-nos per a qualsevol eventualitat política que es presenti. Haver desarmat els esquetenistes de dreta i tancar les armes a l'Ajuntament. Ara estem enquadrant dins el nostre gent de confiança. No aflijeu."
- 5.- DIARI DE TARRAGONA, 24-X-1934, Vgeu també el mateix diari 11-X-1934,
- 6.- DIARI DE TARRAGONA, 1-XI-1934,
- 7.- JOVENTUT, 7-XI-1934,
- 8.- JOVENTUT, 7-XI-1934,
- 9.- ESTIVILL, "El dia d'octubre", p. 102 afirma "e fets en el gran mitjà comença' que organitzaran les Joventuts d'Estat Català i en el qual parlarem gairebé tots els homes de l'Esquerra, adhoc Hurbert Torres. L'ambient envia l'estatge, fau un novell espècie carregat d'electivitat i els homes de l'esquerra, gairebé tots enemics de les coses que produïen, desobren entendre que dintre d'unes setmanes el poble serà cridar a defensar Catalunya i a defensar un règim de major llicècia".
- 10.- ANG'ERS, P. "Après l'acabament de la història de Paris", p. 17,
- 11.- ANGUEPA, P. "Consciència nacional" GnC, p. 13,
- 12.- LES CIRCUMSTANCIÉS, 17-X-1934,
- 13.- CAMBRA DE COMERÇ DE SEUS, "Comerç e Indústria, 1934", p. 122,
- 14.- A.M.R. Acta, 10-X-1934, LES CIRCUMSTANCIÉS 10-X-1934, 17-X-1934
- 15.- DIARI DE TARRAGONA, 25-VIII-1935,

- 15.- LA VEU DE TARRAGONA, 13-IV-1934,
- 16.- LA VEU DE TARRAGONA 13-IV-1934,
- 18.- CAMPOS TERRES, 7, "El 6 d'octubre a Jorrenques", pà 105-103,
- 19.- CRONICA DE VALLS, 3-I-1935, 12-I-1934, EL TEMPS, 5-I-1935, 12-I-1935,
- 20.- TRESBALL, 4-V-1935,
- 21.- EL TEMPS, 20-VII-1935, CRONICA DE VALLS, 10-VIII-1935
- 22.- CRONICA DE VALLS, 5-X-1935, JOVENTUT, 2-X-1935,
- 23.- JOVENTUT, 16-X-1935,
- 24.- CRONICA DE VALLS, 21-IX-1935,
- 25.- EL TEMPS, 29-IX-1935,
- 26.- CRONICA DE VALLS, 11-IV-1935, EL TEMPS, 30-V-1935,
- 27.- DIARI DE TARRAGONA, 8-XI-1934, 1-XII-1934,
- 28.- DIARI DE TARRAGONA, 23-X-1934, 2 al 27-X-1934, LA CRUC, 6-VII-1934, 23-VII-1934, LES CIRCUMSTANCIES, 4-XI-1934, 18-XI-1934, LA CRUC, 27-X-1934, El diabe dirigí el següent al·locutí: "Als nostres estimats Diocesans: Aous esdeveniments de trista recordança i de tothom prou coneguts, han vingut no fa gaire a sembrar la desolació en la nostra estimada pàtria, del ent profundament pertorbada la pau dels esperits i la tranquil·litat de les l'bra i alhora greument ferida els més vius sentiments nostres, d'honor i de fidelitat, en veure tots mena d'atrocitats contra coses contra persones i institucions respectabilíssimes, tan gran nombre de víctimes, profanades les sagrades imatges, incendiats els temples, ultratjats i adonc barbarament immolats alguns ministres del Benyor, afecte, tot plegat, d'insensates propagandes subversives i sectàries encaminades a ennegrir de les Animes, sobretot entre el jovent, la fe i les cristianes virtuts dels nostres bessos, base de la grandesa del nostre poble,"
- 29.- DIARI DE TARRAGONA, 23-IV-1934, 2-XI-1934, i moltes altres dates, LA CRUC, 6-VII-1934, 23-VII-1934, LES CIRCUMSTANCIES, 4-XI-1934, 18-XI-1934, JOVENTUT, 14-XI-1934,
- 30.- DIARI DE TARRAGONA, 10 i 30-X-1934,
- 31.- DIARI DE TARRAGONA, 20-IV-1934,
- 32.- CATALONIA, 21-II-1936,
- 33.- CATALONIA, 20-II-1936,

- 34.- LES CIRCUMSTANCIES, 22-II-1936,
- 35 - CATALONIA 9-III-1936,
- 36 - EL TEMPS 22-II-1936,
- 37.- Unit de Sabadell, "Els desnonaments catalans", p. 5,
- 38.- VINYES, F. "La Catalunya Internacional", p. 109, 111, 112,
L'enquesta de la Unit de Sabadell es feu sobre la base de
les seccions locals, si s'justifica la manca de dades a alguns
pobles en que no hi havia organització sabadellina.

CAP. VIII, LA DINAMICA ELECTORAL.

VIII, 1, LES ELECCIONS GENERALS,

VIII, 2, LES ELECCIONS MUNICIPALS I EL PODER LOCAL,

NOTES,

XIII. DINÀMICA ELECTORAL

XIII.1. LES ELECCIONS GENERALS.

La dinàmica electoral de la circumscripció ha estat estudiada per MOLINE (1) que analitza també el sistema de partits. Per si ó no hi dedicarem a cassiu espai, centret sobretot en la dinàmica de les confrontacions en l'àmbit de les tres comarques e grans tretes i d'una manera especial e les tres capitels. Ens ha estat de gran utilitat l'"Atlas Electoral de Catalunya" del període republicà el qual,, pel que fa e les poblacions del cens, es reproduït en l'apèndix documental (2).

ELECCIONS DEL 29 DE JUNY DE 1931.

Els vells partits dinàstics es troben en una profunda crisi. Només la Lliga Regionalista que canvia la denominació per Lliga Autonomista Republicana havia de presentar batalla als partits republicans. La candidatura conservadora estava integrada per Josep Maria Gich Pí, advocat i catedràtic; Joan B. Roca Caball, advocat; Josep Maria Tallada Paulí, enginyer i economista; Joan Torres Puig, arquitecte i Albert Talavera Sabater, advocat, president de la Unió

de Suroccles i Pegasos; dos veïnes de La Lliga a la capçalera Rocó Casall que era tradicionalista.

La Candidatura Republicana estava integrada per tres militants del PRRS: Mercader, la Dorrego, membre del directori d'ERC; Ferran Nogues, del Partit Republicà Democràtic Federal de Tarragona, i Josep Baranguer Coda de la Unió Republicana de Tortosa. També hi figurava Joan Llorens d'ERC en representació del Front Republicà Nacionalista de Reus i l'independent Jaume Corner.

La Coalició Republicano-Socialista presentava dos candidats, Jaume Simó, Radical, de la Casa del Poble de Reus i Antón Ruiz Llacina, socialista i catadretic de l'Institut de Tarragona. Antoni Rovira i Virgili fou el candidat independent proposat pel PCR.

El Bloc Obrer i Camperol presentava dos candidats: José Garcia Miranda, capità de l'exèrcit i Eusebi Rodríguez, compta.

La victòria dels candidats republicans es completa ja que assolieren els set llocs en disputa i aconseguir en el "coro electoral" si bé a la circumscripció de Tarragona on no succeí com a la de Lladà ja que hi ha un cert suport a les minories que permet a les distintes fraccions republicanes votar els candidats més afins.

Molina analitza l'abstencionisme encobert i la disciplina de vot de les distintes candidatures i afirma que l'abstencionisme encobert a la província és del 2,1% mentre que alguns pobles del Camp el superen com ara les Borges amb un 12,2%, La Canonja, 8,3%, Reus 14,5%, Tarragona 2,44 i Vilassera 3,9% i es troben per sota de la mitjana l'Alaià en 1,2%, Montbrío del Camp 0,8%, el Pla de Gaià, 2,5%, és a dir que a les Borges i Vilassera els candidats radical i

socialista són votats conjuntament amb Domingo però sense fer combinació amb la resta dels candidats republicans. A les capitals l'anel·lats es van curia a, a Reus Domingo i Erci reben vots d'altres candidatures mentre que Llorens és el líder per un sector de votants republicans. A Tarragona els candidats d'ERC a la capçalera Llorens i Llorens tenen una votació similar mentre que Rovira i Virgili i els candidats radical i socialista obtenen una votació inferior.

La disciplina de vot al conjunt de la circumscripció, segons que afirma Molins, es trasllata en el BOC (41,7%), inferior a la Lliga (59,2%) i encara més baixa a l'EPC (31,1%). La disciplina de vot reflecte l'arrelament de Domingo que costa 6.000 vots de diferència respecte al segon pel seu prestigi com a membre del govern provisional i en canvi la menor votació de Llorens que es interpretat com a rebuig al Foment Nacionalista Republica de Reus, entitat adherida a EPC. La Lliga només triomfa a l'Aibirol i es situa en el 15,6% a Tarragona, el 15,5% a Valls i el 15,2% a Reus.

La votació del BOC es baixa, no arriba a l'1% a nivell provincial però aconseguir bona implantació al Pla de l'ebre, Rudacoila i Vilatorrada.

En la consideració de la participació electoral Molins assenyala que assoliren un percentatge superior 76,8% que a les últimes de la Restauració el 1901 que fou del 51,8% i afirma que es dona un fenomen important que es "la participació de amplis sectors en la vida política y en concreto en su expresión electoral, lo que supone un cambio fundamental en la práctica electoral del nuevo periodo".

Un altre fet que s'assabena és que la caiguda de les forces de centredreta és més o menys brutal, com es confirmaria en posteriors eleccions.

Molina conclou, "les eleccions a Cortes Constituyentes en la província de Tarragona constitueixen pràcticament un segon plebiscito a favor del nou règim, amb adhesions de antics sectors morànducos i sin que los regionalistas puedan constituirse sur en alternativa a los republicanos; se conserva una cierta continuidad en el comportamiento electoral de los antiguos nucleos republicanos pero no en los morànducos, ya que se ha producido un cambio generalizado en el comportamiento de toda la provincia. En estas circunstancias, los porcentajes de participacion y de adhesión a cada candidatura deben ser tomados como punto de partida para posteriores comparaciones, por si mismos sirven para constatar el caracter plebiscitario de estas elecciones" (3).

ELECCIONES DEL 19 DE JUNY DE 1931 RESULTATS PER COMARQUES

COMARQUES	ELECTORS	VOTANS	ABSTEN	NUL/BLANC	CR	CAR	CR-S	A.P.V.	SOC
Alt Camp	9,334	5,003	19,00	,15	39,17	13,01	3,52	1,74	1,40
Baix Camp	19,144	13,712	29,37	,05	57,72	13,59	18,55	2,94	1,99
Tarragonès	15,352	11,747	25,50	,10	69,20	15,25	10,32	4,44	1,06
Província	103,175	51,968	24,92	,15	72,44	13,71	10,39	1,53	,94
Reus	9,542		33,5		51,5	15,9	25,5	2,1	3,7
Tarragona	9,195		32,5		56,4	15,5	11,1	5,5	1,3
Valls	3,542		13,5		78,4	15,5	1,7	2,9	1,5

Claus: CR: CANDIDATURA REPUBLICANA; CAR: CANDIDATURA AUTONOMISTA REPUBLICANA; CR-S: COALICIO REPUBLICANO-SOCIALISTA; A.P.V: ANTONI FOVIRA VIRGILI; SOC: ELGO GEFER I CAMPESOL.

Font: M. VILANOVA "Atlas Electoral", p. 102, 353, 354.

legons que es descren d'aquest quadre poden observar que la participació es distribuïa en les tres comarques i de mitjà en el 80,9 a l'Alt Camp, del 77,6 al Baix Camp i del 74,2 al Tarragonès, mentre que a les tres ciutats es va de 68,5 a Reus, 67,4 a Tarragona i del 81,5 a Valls. És a dir inferior a les ciutats respecte el conjunt de la comarca, situació no pas diferent en el cas de Valls. Respecte als resultats electorals hem de destacar la victòria generalitzada de la Candidatura Republicana a les tres comarques, entre el 57,7 i el 90,1% si bé els resultats a Reus, Tarragona i Valls són uns quants punts per sota, La Lliga obté percentatges del quinze per cent a les tres ciutats i un vic majors al Baix Camp i inferiors a l'Alt Camp. La Coalició Republicana-Socialista té especial incidència a l'Alt Camp i a Valls mentre que obté bons resultats a la ciutat de Reus i en general a la seva comarca, Rovira i Virgili aconseguí la millor votació a la ciutat de Tarragona i el 50% a Reus.

ELECCIONS AL PARLAMENT DE CATALUNYA, 20 DE NOVENBERE DE 1932.

Hi ha uns antecedents que cal conèixer ja que es produïren noves aliances en la disputa a l'organització de l'ERC per les particularitats derivades de la multiplicació de grups republicans que a l'alt en la província.

Al gener de 1932 es produïa la separació de Marçal, la Domingo de l'ERC i la seva concòrdia del dirigent del Partit Radical-Socialista i de mitjan del govern provocà, ultra el seu arrelament a les comarques del sud de la província, un agrupament de

les forces republicanes disposades a disjuntar l'hegemonia de l'ERC; el Centre Federal de Tarragona, el Centre Republicà Autonomista de País i la Unit Republicana de Tortosa, es es i com sorgirà la Coalició d'Esquenes Tarragonines en aliança amb el Partit Catalonista Republicà i el PSOE, integrats per sis seguidors de Domingo, tres del PCF i dos del PSOS.

ERC, tot en la resta de circumscripcions catalanes, es presenta en aliança amb l'USC, cadascun quatre llocs de la candidatura al Partit Radical Autònom, mentre que els radicals presentaran candidatura per minoria.

Dues candidatures comunistes; al POC antiescolada del dirigent nabessaire P.M. Padot i al Partit Comunista de Catalunya amb el fundador d'aquest partit a Tarragona M. Valdas.

La campanya electoral es molt disputada, per la divisió republicana i per la incorporació a la lluita electoral dels antics sectors monàrquics es i com per l'agitació nabessaire que serà considerat per la Coalició d'Esquenes com un nou part d'ERC a la gestió de Domingo al Ministeri d'Agricultura.

La llista guanyadora, l'ERC obtingue onze escons i les minoria es repartiran en dos llocs per a la Lliga i un pel Partit Catalonista Republicà.

Molt més suporta la importància de la coalició centrista del PCF i seguidors de M. Domingo que té un pes considerable i que assolirà la majoria de vots a Tarragona i Tortosa segons ell, molt superior a altres circumscripcions catalanes "debido a la connexió con sectores republicanos locales de antigua implantación en la "provincia" (4).

Las elecciones al Parlamento suponen la consolidació d'ERC com a força hegemónica fora, ja que la victòria de grups republicans locals a la capçalera del Front Republicà Nacionalista de País segueix en la "Coalició d'Esquerrass", l'arrelament electoral "occidental" de noves sectors, encara no utilitzats políticament -com podrien ser les "masses" u altres afíccions per la posició hegemónica del partit en Catalunya" (5).

L'estatutariisme encobert es veu a las elecciones del juny de 1931 i se situa a nivell provincial sobre 1,8%. Respecte a la disciplina de vot els percentatges de major a menor son els següents: PCC 57,8%, BOC 27,3%, Coalició d'Esquerrass 20,7%, Unió Ciutadana 16,5% i ERC 7,4%. Esquerra es la que presenta una major disciplina mentre que la Coalició rep vots procedents d'altres candidatures i per això hi ha una major diferència de vots entre els seus components. Les candidatures minoritàries de caràcter comunista tenen una gran indisciplina per la personalitat i arrelament local d'alguns dels seus membres i per l'interès organitzada del partit.

Las conclusiones de las elecciones al Parlamento a las que arriba "Elina son las siguientes: "En la provincia de Tarragona, las elecciones al Parlamento de Catalunya muestran nuevas tendencias en el comportamiento electoral. Los antiguos sectores republicanos, retraídos en junio de 1931, se incorporan de nuevo a la lucha electoral y contribuyen al incremento de votos de Unió Ciutadana. L'Esquerra Republicana de Catalunya triunfa en la provincia en su primera confrontación electoral después de la supresión de M. Domingo del partido. La coalición d'esquerrass, aglutinada por el

ministres de Agricultura del gabinet republicà, es constituïa en tercera força política de la província, de caràcter centrista, y com una incidència electoral no superior a la existenta en altres circumscripcions catalanes" 51.

COMARQUES	ELECTORS	VOTANTS	ASISTENCIA	EPC	UNIDAD,	CDALI	ERC	FRR	ROC
Alt Camp	9,524	7,297	25,79	51,51	25,55	19,72	1,03	,69	,09
Baix Camp	12,144	12,094	35,55	40,57	29,73	25,73	2,29	,65	,35
Tarragonès	15,252	10,512	33,69	29,72	25,55	27,25	4,71	1,09	,69
Província	109,175	69,550	35,02	35,22	30,67	29,39	2,32	,66	,25
Raus	9,549		41,5	42,3	21,1	25,2	3,4	,4	,7
Tarragona	3,195		41,0	14,4	27,5	53,4	5,5	1,3	8
Valls	3,542		29	47,3	29,3	22,7	0,9	,2	,0

Font: M. VILANOVA "Atlas Electoral Catalunya 1931 - 1935", p. 234, 237, 253.

La participació electoral es sensiblement inferior a les eleccions constituents, es situa entre el 73'2 a l'Alt Camp i el 53'1 al Baix Camp i les ciutats presenten una situació més assistencialista que els pobles. Els resultats electorals foren a cal·lents per a l'EPC a l'Alt Camp i Baix Camp mentre que al Tarragonès hi ha una votació més favorable a la Coalició d'Esquerra Tarragonina, així mateix que es vegeu al veure els resultats de les tres capitals ja que del 25'5 de votació a la ciutat de Tarragona es comptabilitza el 14'4 dels sufragis en benefici de la Coalició que arriba al 50'41.

Els resultats d'Unitat Ciutadana són homogènics i es situen entre el 29'9 de màxim a la ciutat de Valls i al 21'1 a Raus.

El ERC és clarament el vencedor del minoritari espai comunista i dona als seus col·lectes resultats a Tarragona i al Tarragonès, Tende a Tarragona el Partit Republicà Radical, si bé no assolí ni el IX dels sufragis, es on aconseguí més èxites.

ELECCIONS LEGISLATIVES DEL 19 DE NOVENYRE DE 1933

Abans d'aquesta convocatòria electoral el sistema de partits a Catalunya tingué una modificació a partir de l'escissió del grup de l'"Opinió" que constituí el Partit Nacionalista Republicà d'Esquerres al separar-se de l'ERC. A la província de Tarragona els grups republicans partidaris de M. Domingo constituïren el Partit Republicà Radical Socialista Català que unificà en una sola organització els grups dispersos fins aleshores. D'altra banda el Partit Republicà Autònom, adherit a ERC, se separà de l'Esquerra i s'adherí a Acció Republicana.

Després de diverses propostes unitàries les candidatures que es presentaren a Tarragona foren: Unió Catalana, Coalició d'Esquerres Catalanes, ERC, Front Darrer i FCC. La Coalició d'Esquerres està integrada per F. Nogues, P. Sabatà, C. Anetlls, M. Mallol i J. Sornelles que entres en disputa amb la a ERC integrada per O. Mangrané, advocat; J.L. Fuyol, advocat, J. Sentia, advocat; J. Llorens, empleat i F. Ruiz Lacina, periodista. Els atacs entre ambdues formacions són continus. L'ERC denuncia que l'únic objectiu que té la Coalició és preparar les eleccions municipals a Tarragona, Tortosa i Reus. La Coalició culpa de la manca d'unitat republicana a

L'ERC i denuncia la seva prepotència i l'afany d'hegemonia a grups republicans de l'escena electoral (7).

La candidatura del centre dreta terrassà es va fer en forma de coalició "Unitat Ciutadana" que incorpora dos membres de la Lliga (Josep M. Casaber, un carlísta (Joaquim Escó), un republicà (Joan Felsó) i un independent (Gisela Vilaller).

Dues candidatures a l'esquerra són les del Front Comarcal formada pel SOC i PSOE que inclou a R. Vicià, contrari a la unitat del PSOE amb la USC i partidari de la ruptura i de l'aliatge amb els partits republicans. L'altra és la del Partit Comunista de Catalunya.

Són proclamats diputats per majoria els cinc candidats d'Unitat Ciutadana i per minoria un socialista i un republicà amb dos membres de la candidatura d'ERC. Els seus resultats signifiquen un triomf de la candidatura de la Lliga si bé a nivell provincial la suma dels vots d'ERC i de la Coalició d'Esquerra és superior a la Lliga. La participació a nivell provincial es situa en el 55'2'. En aquestes eleccions disminueix l'abstencionisme encobert i hi ha major disciplina de vot. L'abstencionisme encobert se situa a nivell provincial en el 0'5% i hi ha algunes poblacions del Camp que el sobrepassen com ara Paus que se situa en el 2'2%, Terragona 1'9% i d'altres on és inferior com l'Alaió en 0'1%, Caser del Camp 0'5% i Castellvell 0'4%, al que es té en evidència el panachege o camuflatge de noms de diverses candidatures que afecta especialment la coalició d'esquerra ja que en alguns municipis la combinació d'un o diversos noms es fa amb candidats d'ERC (Montal, Riudacanyes) i en altres amb candidats d'Unitat Ciutadana (Alaió, Castellvell), El

Tarp se situa, en el sector nord geogràfic i electoral de la província que és més participativa (8).

Si bé l'agenda municipal de la Coalició d'Esquerrres es veu reduïda per la deserció al seu triòmf a Fava i Tarragona que segons Molins "refleja, per una part, el eco de los antiguos grupos republicanos locales de estas ciudades -federales, radicales- y por otra la estructura de la opción socialista de los grandes núcleos de población" (9).

El POC tot i la petita força en el conjunt té dos nuclis de fort arriscament on supera el 10% de vots és a Cabre del Camp i el Vendrell. En altres municipis el resultat es tanca significatiu i es correspon amb l'existència organitzada del partit com es Montbrío del Camp, Tarragona, Reus, Valls, Vilellonga i Vilassaca (10).

La incidència electoral del POC es encara més reduïda i es concentra a les grans ciutats; Reus i Tarragona.

Las elecciones del 19 de noviembre de 1932 a la provincia fueron más representativas de l'estat d'opinió que las de 1931 per la manca del clima d'efervescència republicana i per la consolidació de l'oferta conservadora. La diversitat de l'oferta republicana feu que la majoria d'escons fossin per Unió Ciutadana i respecte a l'abstenció tot i que augmenta sensiblement que no té més que una actitud abstencionista de la CNT (11).

El següent quadre palesa les tendències electorals que hem comentat més amunt. La participació es situa entre el 71'2 al Tarragonès i el 68'1 al Baix Camp, mentre que a les tres ciutats es un índex menor. Hem de ressaltar que Unió Ciutadana assolí els millors resultats al Baix Camp i a la ciutat de Valls mentre que ERC

no fa a l'Alt Camp i a la seva capital, La Coalició es centra a Tarragona i Reus i presenta un resultat molt pobre a l'Alt Camp car l'hegemonia de l'Esquerra, Moviment als millors resultats en l'espai atenyat es troba a la ciutat de Tarragona i a la seva comarca.

COMARQUES	ELECTORS	VOTANTS	ABSTEN.	ELANC	UNITAT	EFC	COALI.	FRONT	POC
Alt Camp	20.825	14.529	29'52	0'10	35'95	50'80	3'91	1'14	0'10
Baix Camp	37.570	25.558	31'99	3'15	40'29	32'0	25'34	0'50	0'14
Tarragonès	29.842	22.227	25'75	0'18	33'44	33'91	25'45	1'52	0'47
Província	217.554	142.805	34'37	0'15	42'55	24'55	21'44	0'93	0'30
Reus	13.092		30'9		32'4	23'2	22'3	1'4	0'5
Tarragona	15.092		30'9		28'0	22'7	25'3	2'1	0'9
Valls	7.492		25'6		43'5	44'8	10'9	0'7	0'1

Font: M. VILANOVA 'Actas Electoral de Catalunya', p. 225, 371, 372

ELECCIONS DEL 16 DE FEBRER DE 1936

Les eleccions municipals del gener de 1934 constituïen un indicatiu del que serien les generals del febrer de 1935 pel que fa a l'unió de les forces republicanes és a dir que l'esquerra tindria fàcil la formació de la candidatura no seria l'Unitat Ciutadana i segons sembla a causa dels tradicionalistes es duria la constitució de la candidatura fent necessari la mediació de la Junta de la Unió Social. Els candidats proposats pel Front Català d'Ordre foren R. Berbit, radical; J. Bau, tradicionalista; J.M. Casado, de la Lliga; J. Mulleres, d'Acció Popular Catalana, i C. Vilalls, independent, Candidatures.

La candidatura del Front d'Esquerra de Catalunya fou integrada per J. Enriquet d'ACP, Marcel·la Domingo, del PSE, V. Gassol i J. Sentís, d'ERC, i A. Foz, del PSNE.

La campanya electoral discorre amb gran apassionament, i triomfaren els cinc candidats d'Esquerra, un de la Lliga i un tradicionalista. L'Anàlisi d'aquests resultats (12) demostra un augment de participació electoral respecte al 1988 que se situa a nivell provincial en el 89'84. Es confirma una gran disciplina de vot en les dues candidatures i quasi bà no s'endorà al penxatge i senola que el candidat més votat de les dues llistes es el més moderat de cada una: ACP i LLAR. Hi ha una forta hegemonia territorial en la distribució de vot i que es favorable arreu al Front d'Esquerra a excepció de la Terra Alta (13). La tendència general es d'estabilitat. El mateix que succeeix a nivell local i una orientació de vot semblant a la de 1988 (14).

COMARQUES	ELECTORS	VOTANTS	ABSTENC.	BLANC/VUL	F.ESQ.	F.DRORE	F.LLIG
Alt Camp	29,559	15,742	23'60	2'03	59'51	40'31	0'05
Baix Camp	58,832	29,540	25'74	0'01	58'97	40'99	0'03
Tarragonès	31,911	23,834	23'87	0'03	59'87	40'95	0'14
Província	222,737	152,112	28'59	0'02	57'22	42'46	0'22
Reus	19,271		25'00		53'7	31'00	0
Tarragona	18,983		25'2		51'5	33'5	0
Valls	7,713		21'9		51'4	36'5	0

Font: M. VILANOVA "Atlas Electoral de Catalunya", p. 255, 275, 375.

Els resultats electorals del 17 de febrer de 1935 són globalment favorables al Front d'Esquerra amb percentatges superiors al 50% en el conjunt del Camp de Tarragona mentre que a les tres capitals són força baixos, destaca la ciutat de Reus amb el 58'7% dels sufragis. La participació es situa en el 72'5% de la població al Camp i en el 79'2% a Tarragona i el 70'7 a Reus.

ELECCIONS DE COMPROMISSARIS DEL 15 D'ABRIL DE 1935.

Aquesta convocatòria per a elegir compromissaris per a la designació del Cap d'Estat i President de la República es plantejaren en una conjuntura e tremadament bipolaritzada de la societat republicana. A la circumscripció de Tarragona es presentaren el Front d'Esquerra i la Lliga Catalana com a la resta de províncies catalanes. Els cinc candidats del Front d'Esquerra: Marcia Mallol (ERC), Alfred Escrivà (FSE), Ramon Ortega (FSOE) i Joaquim Llobrens i Joan Martí d'ERC, assoliren setes de compromissari mentre només dos de la Lliga, Francesc Fug i Josep Irib, resultaren elegits (15).

Els resultats mostren un baix índex de participació especialment a l'elit i al Camp, del 40% com a mitjana, mentre que Tarragona i la seva comarca s'eleva al 50%. La ciutat més abstencionista és Reus. El resultat de la elecció mostra una consolidació del Front d'Esquerra que assolí percentatges al voltant del 90% si bé cal dir que foren les eleccions en que l'electorat conservador no hi participà d'aquí la importància dels

Els resultats electorals del 17 de febrer de 1936 són globalment favorables al Front d'Esquerra amb percentatges superiors al 50% en el conjunt del Camp de Tarragona mentre que a les tres capitals són força rònca, mentre la ciutat de Reus és el 62,7% dels sufragis. La participació es situa en el 76% de la ciutadania al Camp i en el 78% de la ciutadania a Valls i al 71,7 a Reus.

ELECCIONS DE COMMISSARIS DEL 15 D'ABRIL DE 1936.

Aquesta convocatòria per a elegir commissaris per a la designació del Cap d'Estat i President de la República es plantejaren en una conjuntura extraordinàriament polaritzada de la societat republicana. A la circumscripció de Tarragona es presentaren el Front d'Esquerra i la Lliga Catalana com a la resta de províncies catalanes. Els cinc candidats pel Front d'Esquerra: Mació Malliol (ERC), Alfred Escribà (FSE), Ferrer Ortega (FSOE) i Joaquim Llorens i Joan Martí d'ERC, assoliren aquestes cometudes commissarials mentre només dos de la Lliga, Francesc Puig i Josep Fort, resultaren elegits (15%).

Els resultats mostren un baix índex de participació especialment a l'Alt i Baix Camp, del 40% aproximadament, mentre que Tarragona i la seva comarca s'abocaren al 50%. La Ciutat més abstencionista és Reus. El resultat de la elecció mostra una consolidació del Front d'Esquerra que assolí percentatges al voltant del 80% si bé cal dir que foren unes eleccions en què l'electorat conservador no hi participà i a què la importància dels

resultats, sobre el 20% a l'Alt Camp i Tarragona obtinguts per la Lliga.

COMARQUES	ELECTORS	VOTANTS	ABSTE.	BLANC/NUL	FRONT ESQUER	LLIGA CATALANA
Alt Camp	27.663	9.362	54'59	0'14	35'54	11'02
Baix Camp	35.203	15.213	53'03	0'10	33'95	21'00
Tarragona	27.311	13.551	46'52	0'07	37'75	22'57
Província	222.757	102.335	54'07	0'03	35'59	21'23
Reus	19.271		55'2		35'7	23'3
Tarragona	15.253		33'7		53'7	31'3
Valls	7.713		50'0		31'4	8'6

Unes consideracions finals sobre la participació electoral i l'evolució del vot de dreta i esquerra ens permetran completar aquesta aproximació al comportament electoral dels homes i dones del Camp de Tarragona durant el nostre període d'estudi.

Es una característica general l'increment de l'abstenció en les successives confrontacions (16) si bé aquesta tendència veuria al febrer de 1936 en que es registra un augment, sens dubte, a l'extrema politització i als efectes de la bipolarització de la societat republicana posterior als fets d'octubre.

Com podem observar en el quadre, la comarca més participativa fou l'Alt Camp, si i succeïa en totes les convocatòries mentre que al Baix Camp, enregistra als percentatges més baixos. En relació a les tres ciutats observem que el 1931 i 1932 oferen en una participació inferior a la del conjunt de les comarques respectives mentre que el 1933 i 1936 canvia la relació, Valls és la ciutat que manté un electorat més participatiu.

ELECCIONS GENERALS, PARTICIPACIÓ (4)

	1931	1932	1933	1935	1936
Alt Camp	81'0	73'2	71'3	75'2	45'3
Valls	81'5	71'0	75'4	79'0	50'0
Baix Camp	71'5	63'1	69'1	71'3	41'0
Raus	68'5	59'5	62'1	73'5	43'5
Tarragonès	74'7	66'3	74'0	76'1	53'5
Tarragona	67'4	59'0	73'1	74'8	61'3
Circumscripció	75'1	64'0	65'6	73'3	45'0

(4) M. VILANOVA "Atlas Electoral de Catalunya durant la Segona Republica", ps. 361-375, 233-237, 204-205.

Respecte a l'evolució del vot de dreta i esquerra, com observem en el quadre de la següent plana, la dreta que partia d'una situació força negativa, que no depassés en cap cas el 10% dels votants arribant a duplicar els seus resultats el febrer de 1935, es al Baix Camp on assolí millors resultats repetidament, mentre que l'Alt Camp es en aquest sentit la comarca que aporta una resultats més orientats a l'esquerra. En canvi en relació a les ciutats veiem com progressivament milloren posicions o Valls i a Tarragona mentre se situa en la tercera posició a Raus. D'altra banda, i a excepció dels resultats de les tres ciutats el Camp en el seu conjunt s'aproxima als resultats generals de la circumscripció si bé en pocs punts per sota.

ELECCIONS GENERALS DE DRETA I ESQUERRA,

	1931 I CR, I EQ, (1)		1932 I CR, I EQ, (2)		1933 I CR, I EQ, (3)		1934 I CR, I EQ, (4)		1935 I CR, I EQ, (5)	
Alt Camp	13'0	87'0	27'2	72'8	39'0	61'0	40'4	59'6	11'2	88'8
Baix Camp	18'5	81'5	29'4	70'6	40'3	59'7	41'6	58'4	21'1	78'9
Tarragonès	15'2	84'8	25'5	74'5	33'4	66'6	41'1	58'9	22'7	77'3
Reus	15'3	84'7	21'1	78'9	32'4	67'6	33'3	66'7	23'3	76'7
Tarragona	15'5	84'5	27'5	72'5	38'6	61'4	32'7	67'3	32'3	67'7
Valls	18'5	81'5	23'9	76'1	45'5	54'5	35'5	64'5	18'5	81'5
Província	15'7	84'3	21'6	78'4	42'7	57'3	42'5	57'5	21'3	78'7

Claus: (1) Coalició Republicano-Socialista, Candidatura Republicana, ERC; (2) Coalició d'esquerrres Tarragonines, Esquerra Republicana, ERC, FCC; (3) Coalició d'Esquerrres Catalanes, ERC, Front Cívic, FCC; (4) Front d'Esquerrres; (5) Front d'Esquerrres.

(*) M. VILARJOVA "Atlas Electoral de Catalunya durant la segona República", ps. 361-375, 235-237, 207-211. Dades calculades % sobre participació.

XIII, 2.- LES ELECCIONS MUNICIPALS I EL PODER LOCAL,

Els Alcaldes de Valls durant la República foren Josep Magrinya Martí fins al desembre de 1932 en què es elegit Joan Baptista Forriol i Faora. En les eleccions del gener de 1934 es elegit Victòria Casanova Martínez, fins la constitució de la gestora governativa. El darrer alcalde en temps de pau fou Joan Martí i Costal.

Els alcaldes de Reus foren Eusebi Fabregues fins al 27 d'agost de 1931 que es substituït per Antoni Martí Begas fins al novembre de 1932 en què s'elegí Enric Cavallera i Morera de la Casa del Poble i després del gener de 1934 Borràs Masseguer fins la gestora derivada

de la república. dels fers d'octubre amb Fera Jordana Borrás, republicà.

La inestabilitat de Fera i Vallis en les respectives alcaldias planteja una situació municipal molt diferent a la de Terregona on Fera Llicret es mantingué fins l'octubre de 1931 en què es novenat Aristasio Ferras, republicà i posteriorment Lorenzo de Casacada, de Accion Popular, fins al desembre en què es substituït per ... fins la reposició dels Ajuntaments democràtics el febrer de 1932.

Les candidatures que es presentaren a les eleccions municipals que preludien la proclamació de la República a Terregona són la Coalició de Centre i dreta que compta amb el suport de la Lliga Tradicionalista, Partit Conservador, Partit Lliberal i Tradicionalista i la Coalició d'Esquerra Republicano-Socialista amb el suport de les organitzacions locals d'Acció Republicana, Socialista, Federal i Acció Catalana

En el manifest de la dreta s'afirma que l'esquerra "han format una coalició encaminada a fomentar l'aspecte revolucionari per a enderrocar el règim", davant d'això la dreta es presenta per tal d'impedir uns resultats electorals que "poguessin semblar un plebiscit de Terregona a favor d'una instauració que l'opinió més a tenció mere, assenyalamet amb frange "republicà", ja que la condició de Terregona no depèn de la monarquia o República sino de l'ajuda de Déu i de la voluntat dels terregonins. Es proposa defensar "els sentiments religiosos de Terregona, els orhals autonomistes de Catalunya dintre d'Espanya i tota idea noble de progrés social, polític i acordada dintre de la legalitat establida,

sense fallar mai al respecte als Fòrums constitució, en cas de
'desenamor' als vocals 'col·lectius', que són els mestres i els de la
economia de terratenents, el respecte a les Institucions i a les
Autoritats, el dret de propietat, les associacions autonòmiques de
Catalunya dintre de l'Estat espanyol i totes les iniciatives de
millorament i de justícia", (17)

Una anàlisi a posteriori de les candidatures, mostra una bona
representació de la elite econòmica catalana, hi figuren un
propietari (Busch) tres advocats (Mullerat, Prat i Cabrer), tres
comerciants (Tapies, Ricós i Videll), cinc industrials (Roig,
Muller, Roig, Iglesias i Prat), quatre professionals (Vila, Benús,
Artal i Martí), un agricultor (Gilbert), un obrer (Ferran) i un
serraller (Magarolas) en la coalició de centre i dreta.

La coalició d'esquerra planteja les eleccions municipals en el
seu vessant de censura al règim monàrquic, d'aquí la component
essencialment política d'aquestes eleccions, la defensa de la
voluntat catalanista i republicana (18).

La coalició d'esquerra inclou 5 industrials, cinc
professionals, 2 advocats, dos propietaris i un comerciant. Ens dels
seus membres constaven en la selecció de majors contribuents: Pere
Lluch i Odega i Joan Maria Miró. La composició de la candidatura,
en districtes, era només una presència federativa i igual de baix
federals i militants d'Acció Republicana que estaven 11 dels 12
llocs, i dos dels socialistes i tres per Acció Catalana. Els temes
locals de més interès semblen ser que es centren en la cultura i
ensenyament, la beneficència i l'aigua, així com la incardinació
actius de la ciutat i el port.

Els resultats a les urnes foren clarament favorables a la coalició d'esquerra amb 1044 vots. La dreta n'aconsegua 4895. Fent-hi a veure D'ACCIÓ REPUBLICANA 2710 esguerra i 1180 dreta. La participació fou del 87% de que a encetar el vot 5140 electors dels 7688 censats.

El 10 d'abril tingué lloc la constitució de l'Ajuntament, Lloret, militant d'Acció Republicana advocat, gran contribuents i a -conseller de la Mancomunitat fou elegit alcalde per 18 vots a favor i 2 en blanc que corresponen als regidors de la dreta. Els tinents d'alcalde, tots els càrrecs elegits en idèntica votació pel que fa al resultat, foren Manuel Martí Escudós i Bonaventura Martí Escoda, Jr. i 5 Tenent d'alcalde subscs federals, Josep Gilebert, Dn, T.e. d'Acció Republicana, Dr. Floresca, socialista i 4t, Antoni Company d'Acció Catalana, Mullerac i l'ent actuen com a portaveus de les minories monàrquiques i regionalistes respectivament (18). L'Ajuntament de Terragona, segons les dades que aporta el Cens Electoral de 1914, estava integrat per quatre persones vinculades al comerç (J. Floresca, A. Focó, A. Lliteras i J. Tapies), cinc eren considerats "industrialis" (Ll. Guzmán, S. Miró, J. Prat, J. Arana i X. de Muller), quatre eren advocats (J. Mullerac, M. Miró, F. Lloret i J. Prat), tres metges (A. Catal, L. Fontanella i J. Alguero), 1 propietari (J. Miró), dos empleats (A. Brunet i J. Salsó), quatre a eren professionals com catedràtic (A. Ruiz), professor (A. Company i J. de Martí), un enginyer (J.M. Vilà) i quatre eren treballadors assalariats com era cristaller (D. Recasens), ebenista (F. Andrau), boter (J. Jové) i panader (J. Prat).

Candidatura electoral de Barcelona, per districtes (noves a. e. electes)

Districte primer

Josep Florensa, societat, industrial	687
Manel Miró Barilaga, societat, federal	697
Jerani Pedraza, industrial Acció Republicana	693
Leandre Santesteban, doctor leg, Acció Catalana	698
* Joan Balagà, empleat	171
Josep Collarut, advocat	214

Districte segon

Antoni Comany, procurador, Acció Catalana	530
Josep Jové, industrial, federal	516
Agustí Lliteres, industrial Acció Republicana	555
* Josep Font, advocat	225

Districte tercer

Lluís Gustems, propietari, Acció Republicana	270
Josep Prat, industrial, federal	279
* Josep Prat, fabricant	30

Districte quart

Josep Gilacert, industrial, Acció Republicana	714
Josep Arena, industrial, Acció Republicana	709
Facund Andreu, industrial, federal	681
* Antoni Artal, oculista	407
* Carles de Menta Alvarez, procurador	384

Districte cinquè

Fera Llobat, advocat, Acció Republicana	623
Josequi Alguant, doctor leg, federal	578
Arós Ruiz, catedratic, socialista	576
* Xavier de Maller, comerciant	165

Districte sisè

Antoni Brunet, mercader, Acció Catalana	862
Bonaventura Miró Boada, industrial, federal	872
Josep Van derel, industrial, federal	351
Antoni Roca Serra, comerciant, Acció Republicana	371
* Josep Tardes, comerciant	280
Josep M. Vila, enginyer industrial	279

(*) minoria

Els resultats electorals per districtes permeten veure la majoria republicana assolida arran de la ciutat. Dels 19 candidats

de la coalició d'esquerrers fins resultaran electes mentre que cala
 '9 de la coalició de centre i dreta només to formen 2 candidats,

En les eleccions municipals del 12 d'octubre de 1982 a
 l'Ajuntament de Pera s'hi presentaren 2 candidatures, mentre que després
 d'informació de la Comissió d'enteses republicanes i catalanistes,

L'entesa republicana i catalanista està integrada per
 militants de les diverses entitats i organitzacions d'esquerra (20),
 Aquesta candidatura es abona per LES CIRCUMSTANCIES que qualifica
 les eleccions "d'algament civil" i altament importants per a regerir
 l'administració municipal i honorar la llengua catalana (21),

El resultat de les eleccions fou clarament favorable a la
 candidatura republicana que assolí tots els llocs de regidor per
 majoria en tots els seus districtes, Tot seguit indiquem la votació
 obtinguda (22),

<u>Districte primer</u>		<u>Districte segon</u>	
E, Fabregues	706	J, Miquel	937
I, Pera	613	A, Estell	915
C, Virgili	570	J, Bonnes	910
+ J, Casals	256	E, Cliville	892
J, Barus	613	E, Cavalls	885
		+ J, Magrils	883
<u>Districte tercer</u>		<u>Districte quart</u>	
F, Abello	360	P, Jordans	506
F, Balcells	536	G, Martí Sagas	599
E, Torrajada	317	J, Biato	570
+ J, Casals	153	+ A, Valls	147
+ E, Mercada	140		
<u>Districte cinquè</u>		<u>Districte sisè</u>	
J, Cabré	514	A, Ferrate	591
J, Jordans	588	A, Andrau	571
J, Monné	555	J, Clarissa	510
+ A, Sabater	137	+ E, Segala	141

(1) indita minorias

El 21 d'abril es constituïa l'Ajuntament que substituïa la Junta Revolucionària creada en la proclamació de la República. El nou alcalde per unanimitat, es Enric Febragades (28), que era candidat i candidat per Entesa Republicana i Catalànica. La composició de govern estava integrada per Antoni Martí, Degas, Oriol Virgili, Antoni Estell, Josep Cabra, Josep Barua i Josep Prieto tots aïlla de la candidatura republicana. D'aquesta manera els centres polítics que donaven suport a la candidatura col·locaven dos dels seus membres a la comissió de govern a la capçalera de Casa del Poble que tenia en Gatall el seu únic representant. Tots els tinents d'alcalde foren votats per 20 regidors a favor i 2 en blanc. La composició professional dels regidors reusencs, segons que es constata en el Cens Electoral era la següent: dels 28 membres deu estaven vinculats al comerç local (E. Febragades, J. Barua, G. Virgili, F. Jordana, A. Martí, J. Cabra, A. Sacatar, J. Camps, A. Ferraté i E. Sogla), dos metges (J. Magrià i F. Abelló), dos advocats (A. Vilalló i A. Andreu), un catòlic (T. Casas), un anòleg (J. Miquel), un industrial (A. Estell), un mestre (J. Monre), 1 agent comercial (J. Borràs), 1 reveder (T. Ribas) sis treballadors manuals (T. Clariona, C. Odara, E. Cavallé, B. Clivell, E. Mercader, E. Tortajada, J. Prieto i F. Salcella). D'aquestes persones, que com veiem no n'hi ha cap vinculada a l'agricultura ni una sola es troba en la relació de majors contribuents de Reus, fet aquest que evidència el canvi municipal que precedí a la proclamació del nou règim i que configura un nou aïllament del poder local.

L'Ajuntament de Reus viu una certa inestabilitat permanent ja que entre 1911 i 1934 hi haurà tres alcaldes, Eusebi Fabregas que no es recuperà de la fallida del Banc de Reus i fou substituït el 27 d'agost de 1911 per l'antic militant socialista, aleshores membre d'Acció Catalana. Antoni Martí i Pagar amb els vots de tots els grups o a depòsit de la minoria regionalista i del Front Nacional Republicà, i antitesa de la qual era memora Fabregas, que devia aspirar a elegir un nou alcalde procedent dels seus regles. Serà substituït per Enric Cavallà i Mur i de la Cesa del Poble i radical-autònom el novembre de 1922, al motiu d'aquest canvi fou que els aliats del Front Nacionalista i Republicà i la Cesa del Poble linagaren al suport en ser rediada una informació municipal de la qual no tanta conatant l'Ajuntament que feia referència a una visita al governador sobre una "fets vendalics" succeïts a Tarragona en motiu d'una comissió de rebassatras que pujaren al Govern Civil. Hi ha una primera votació de censura que resulta rebutjada però Martí dimiteix als quatre dies, Cavallà fou elegit amb els vots en blanc dels regidors de la Lliga, Acció Catalana i Centre Republicà Autonomista elegit en una tercera votació assolint un suport de 9 vots a favor i 16 en blanc i amb electes cesa o la comissió de govern a la tres del Front Nacionalista Republicà, Jordana, Sorras, Abelló i Andreu i 2 de la Cesa del Poble, Gatell i Clariona (24). Com ha escrit Pere Anguera, "Les divisions al si de l'Ajuntament escaparon amb el trencament definitiu entre els grups republicans, els quals es presentaren separats a la renovació de llurs cèrrecs a les municipals del gener de 1934" (25).

La crisi de 1932 farà que LES CIRCUMSTÀNCIES octí per Mentri i Foment d'EPC, no resti per la substitució.

El Pacte entre el Foment i la Casa del Poble no havia de donar guera segons que denunciava el setmanari del partit Republicà autonòmicista, EL CONSEQUENT, als sis mesos de l'elecció de Cavallia fet que es acordà pel partitveu d'Acció Catalana, LES CIRCUMSTÀNCIES 116 .

Les eleccions del 12 d'abril foren guanyades per molt per la Candidatura Catalana Republicana que s'enfrontava a la Coalició de Dretes. El resultat que assoliren respectivament fou de 4.350 sufragis i 767 (27%).

La candidatura Catalana Republicana en el seu manifest electoral recordava "els vuit anys d'absolutisme desenfrenat" i demanava un es conscient del sufragi per tal com el ciutadà, es trobe "a un moment decisiu de la història de l'Estat espanyol" per això demanava "No voteu cap candidatura que no tingui d'una manera ben explícita aquesta significació de protesta", i demanava el vot "Per amor de justícia, per afany de llibertat, per necessitat d'ordre". La candidatura estava integrada per militants del Centre d'Unió Republicana del Partit Catalànic-Republicà i Estat Català. Ultras la defensa de Catalunya i de la República el programa propugnava l'autonomia municipal i el lliure electió de alcaldes pels regidors electes, la revisió i desmarcació de l'ordre dels Ajuntaments de la Dictadura, la creació d'un grup escolar i diverses millores en salut pública i urbanisme 117 .

La Coalició de dretes era integrada pel Partit Conservador, el Partit Liberal, els Tradicionalistes i els catalanistes de la Lliga

i segons l'aparell de les eleccions de l'ent la manca d'acord amb
l'Agrupació Social, que durant un mes, presenten tres
candidats tots ella pel districte primer ecumenic del que successa
a l'Ajuntament i que serà donada per una forta majoria
republicana" (19).

El 14 d'abril per aclamar fou nomenat alcalde Josep Magriña
ferrà, cap de la candidatura catalana republicana, del districte
del Carrer Elecció, de Vall es després que aquest primer consistori
integrat per 19 membres, sis eren homes vinculats al començament i
vuitge local (J. Foca, J. Sabona, J. Martí, J. Magriña, P. Cliva i
L. Català), dos exerceien de mestres (J. Martí i F. Grimeu), hi havia
un advocat (T. Carle), un estudiant (F. Ciller), un pagès (J.B.
Pairot), un joier (F. Magriña), un agent de negocis (J. Cabré) i un
fonedor (J. Brunel). Entre aquests trobem dos grans propietaris o
majors contribuents (J. Martí Sabata i Ferran Grimeu Grogues).

El 29 de febrer de 1922 les actes municipals recullen la
retirada de la candidatura tradicionalista encapçalada per Tòmas Cella
per districte que es va incorporar fins al desembre de 1922 en
l'elecció del nou alcalde que va ser Joan Sabatista Pairot i Ferrà.
La crisi municipal i el canvi d'alcalde fou ocasionat pels resultats
de les eleccions al Parlament de Catalunya en les quals Josep
Magriña fou elegit diputat i va abandonar el càrrec de la Coalició
d'Esquerra. El nou alcalde, Pairot, militant d'ERC es distingí de
la disciplina socialista i a més amb ERC assolint una votació
favorable de 10 vots i 5 en blanc. La composició de la comissió de
govern es integrava per Pairot, alcalde i dels anteriors
d'alcalde nou contribuents Roca i Llobet i els altres eren Ferran

Girau, Jeroni Brunet i Francesc Magrià tots ells havien estat candidats de la Candidatura Catalana-Republicana (30).

En les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931 trenta-cinc pobles del Camp foren constituïts, d'acord amb l'article 29 que preveia que ells en només es presentés una única candidatura, aquesta seria proclamada sense necessitat de procedir a les eleccions.

El Baix Camp afectà tretze municipis: L'Aiguà, Alforja, Argentana, Botarell, Cambrils, La Mussara, Fredas, Pratdip, Riudecoba, Riudoms, Vilanova d'Escornelobu, Vilanova de Prades i Vinyols. Els pobles de l'Alt Camp foren: Brafim, Cabra, Figuerola, Masllorenç, La Masó, El Mola, Montferri, Nulles, El Pont d'Armentera, Puigpelat, La Riba i El Fournell, i al Tarragonès; Els Garidells, Mont-ral, La Nou, Els Pallaresos, La Poça de Montornès, Renu, La Secuila i Tamarit.

El 19 de maig de 1931 el Comissari de la Generalitat a Tarragona procedí al nomenament dels presidents de les comissions gestores d'aquests ajuntaments, que oltre els pobles anteriors també afectà Torredembarra i Constantí. També es procedí al nomenament de vocals a proposta dels partits polítics. Entre els vocals designats, per integrar les gestores, trobem divuit persones militants de la Lliga, divuit de la Coalició d'Esquerrres Tarragonines i vint-i-cinc de l'ERC (31). Aquesta decisió de convocar els ajuntaments constituïts d'acord amb l'article 29 per comissions gestores, fou decidida pel conseller de Governació de la Generalitat creant un mal precedent tant pel moment decidit, els dos anys de constituir-se i poc després

de les noves eleccions municipals com del procediment enurat, Serola ser que fou una operació favorable als interessos participants de l'Esquerra 11 .

ELECCIONS MUNICIPALS 1984

El regim municipal català seria renovat s'ho les eleccions del 14 de gener de 1984 poc després d'esser aprovada la nova llei Municipal. Aquestes eleccions tingueren una trascendència política indiscutible ja que havien de confirmar o canviar la tendència de les eleccions generals del novembre de 1982. La campanya es desenvoluparà en un clima de bipolarització que significarà, segons Isidre Moles "el primer acte de desparició del centre autònom, gràcies a la formació d'una "unió" segregada" en defensa de la República enfront de l'amenaça de l'essalt de la dreta" (23).

Els 22 pobles que integren la comarca de l'Alt Camp tenen informació electoral de 20 d'aquests. Es repeta, com al Baix Camp, una bipolarització electoral, e capció feta de Figueras i Alibó. ERC presenta candidatures a 10 municipis, en coalició amb NHC a el Pont d'Armentara. La Riba, Lliga Catalana, com a tal o prenent la denominació d'Unió Ciutadana o Unió Administrativa, es presenta a 10 pobles. Les societats agrícoles i regesses locals formen candidatures a Figueras, Cabra del Camp, Masallorç i Rodonyà. Troben presència federal al Rourell i Vilaballs i l'ACP a Vilatorrada.

A Valls e diferència de Reus i Tarragona, les eleccions municipals es plantegen entre el Front Unit d'Esquerra i Unió

Ciutadana, l'al·leció es favorable a l'Esquerra per 150 vots, també a la noçió dels noies de Lliga es Venguts,

ELECCIONS MUNICIPALS, 14 GENYER 1934 (*) A L T O R N O

. Figueras, ERC,	370
Centre Social Agrari de Santas Creus	2-7
Unit Ciutadana	100
. Girona,	670
Agrupació Republicana d'Esquerra Catalana	324
Concordia Ciutadana	114
. Illa	76
Esquerra	12
Administració Republicana	200
Unit de Repoblesades	127
. Sabadell	222
Centre Republicà	29
Grup Unió Republicana Independent	524
. Sabadell C.	225
Grup de la Societat Agrícola	158
. Sabadell	93
Unit Ciutadana	59
ERC	108
. Sant Joan de Vilatorrada	94
Societat de Repoblesades	121
Lliga Catalana	32
. Sant Joan de Vilatorrada	505
Dretes	275
Esquerra	130
. Sant Joan de Vilatorrada	40
Unit Ciutadana	173
ERC	149
. Sant Joan de Vilatorrada	72
Unit Administrativa	59
Unit Republicana	213
ERC-ISC	113
. Sant Joan de Vilatorrada	217
Unit Ciutadana	150
. Sant Joan de Vilatorrada	127
Centre Republicà Federal	21
Lliga Catalana	34
. Sant Joan de Vilatorrada	15
Unit Republicana	2962
Acció Catalana Republicana	2699
. Sant Joan de Vilatorrada	204
Front unió d'Esquerra	29
Unit Ciutadana	524
. Sant Joan de Vilatorrada	191
Unit Popular	
Centre Republicà Democràtic	
. Sant Joan de Vilatorrada	
ERC	
Unit Ciutadana	

(*) BOGC 24-I 26-1.1-1934; D. T. 15-11-1934.

ELECCIONS MUNICIPALS 1934 - 1935

B A I L L O N

L'Alaià	Juventut Republicana Catalana	312
	Partit Republicà Federal	159
Alforça	Coalició d'Esquerrers	401
	Lliga Catalana	91
L'Anguera	ERC	70
	Lliga Catalana	21
Las Brosses C.	Comitè Republicà i Esquerra	255
Batall	Grup Coalició Republicana Unificada	39
Cabrils	Unió Ciutadana	717
	Coalició d'Esquerrers	273
Castellvell	Agrupació Democràtica Republicana	125
	Unió Republicana d'Espiga	105
	Societat El Progrés Agrícola	25
Colladoc	Partit d'Esquerra	103
	Lliga Catalana	67
Queasigues	ERC	113
	Unió de Pagessos	102
Masquerola	Unió Agrària	148
	ERC i obrers agricultors	32
Montbrió	Unió Republicana	324
	Coalició Agrària	364
Montroig	Partit Unió Republicana	651
	Lliga Catalana	312
Freixas	Esquerra	193
	Lliga	97
Prats	Societat Cooperativa Obrera	53
	Partit Republicà	30
Rels	Acció Catalana Republicana	2475
	Lliga Catalana	2457
	Partit Comunista de Catalunya	53
	ERC	102
	Casa Foble + USC	4726
Rudaceranya	ERC	212
	Grup Republicà Federal	149
	Lliga Catalana	100
Rudocoba	Agrupació Electoral de Veïns	322
	Unió Administrativa	257
Rudocort	ERC	1017
	Esquerra	738
La Salva	Unió Ciutadana Selvatana	921
	Defensa Agrària	215
Vanecelles	Partit Radical Socialista	240
Vilanova d'E.	ERC	181
	USC	153

(*) BOGC 24-1 25-III-1934; D.T. 16-II-1934

A la comarca de Paus hi ha 19 pobles, tant informació dels resultats de les eleccions municipals del gener de 1954 a 21 pobles, la bipolarització es produeix a tot arreu, excepte Riudasenç, Paus i Castellvell, i tot i que no hi ha coincidència en els noms de les candidatures a parts dels pobles les opcions es relacionen amb la Lliga, a vegades amb el nom d'Unit Ciutadans o Unit Administrativa, i l'Esquerra Republicana o Coalició d'Esquerra. També hi ha opcions federals a Riudasenç i l'Alella, la presència d'ACR a Paus i Unit Democràtica de Catalunya a Vilanova d'Escornolobu, i els Federals-Socialistes a Vandellòs. Finalment hi ha pobles que les candidatures representen les societats agrícoles i de la Unió de necessaries com a Castellvell, Duesaigües, Maspujols.

Sembla que a grans trets les candidatures republicanes sota diferents denominacions resultaran vencedores.

Dels 23 pobles de la comarca del Tarragonès disposem d'informació de 19 municipis. A la ciutat de Tarragona amb cinc candidatures i Vila-Jara amb tres, a la resta dels pobles es presenten dues candidatures, amb distintes denominacions. A 6 municipis hi ha llista d'ERC que es en coalició amb USC a Torredembarra i El Cotller. Lliga Catalana es presenta a 7 pobles. També trobem federals a Torredembarra, La Riera i Altafulla, catalanistes republicans a Altafulla, La Canonja i Tarragona, Federals a Pobles de Montornès. I candidatures vinculades a societats agrícoles o necessaries a Crestell, Els Pallaresos, Perafort. Els resultats són favorables a les distintes denominacions republicanes.

ELECCIONS MUNICIPALS 14-II-1934 (*)

T A B L E S D E N O M B R E S

. Aiguafreda	Comitè Republicà Federal	100
	Agrupació Catalana Republicana	172
. La Jonquera	Coalició Catalana Republicana	264
	Agrupació Independent	244
. El Cotillar	ERC + USC	120
	Coalició Republicano-socialista	75
. Constantí	Unit Ciutadana (*)	110
	Esquerra	570
. Creixell	ERC	85
	Unit de Progressistes	17
. El Foradell	Centre Democràtic d'Esquerra	327
	Candidatura al Servei del Poble	267
. La Nou de Gual	Unit Administrativa	114
	Centre d'ERC	12
. Els Pallaresos	Unit Republicana Independent	122
	Societat Agrícola	27
. Penafort	Unit Administrativa Republicana	111
	Societat de treballadors del camp i altres sectors republicans	139
. Poble Nou de Montornès	Agrupació Republicana de Cultura	217
	Comitè del Partit Republicà Radical	129
. La Ribera	Sindicat Agrícola	118
	Partit Republicà Federal Català	3
. Salonià	Unit Ciutadana	219
	ERC	1
. La Secuita	Coalició Republicana	316
	ERC	85
. Terragona	Coalició d'Esquerra	5737
	Unit Ciutadana	3952
	Aliança Obrera	792
	UIC	217
	Partit Nacionalista Català	11
. Torredembarra	Comitè Republicà Democràtic Federal	272
	Coalició d'ERC i USC	192
. Vespella	Esquerra	32
. Vilallonga	Candidatura Obrera	282
	Lliga Catalana	216
. Vila-seca	Aliança Republicana	989
	Unit d'Obrers del Camp	650
	Unit Ciutadana	82

(*) 80GC 24-I-25-II-1934; D.T. 16-II-1934.

En les eleccions del gener de 1934 a la ciutat de Tarragona es presentaren cinc candidatures: la Coalició Republicano-Socialista, Unió Ciutadana, Aliança Obrera d'Esquerra, Partit Nacionalista Català i Unió Democràtica.

La coalició Republicano-Socialista de Tarragona donà el seu suport electoral a la candidatura Republicano-Socialista afortunat, davant el triomf dretà el novembre de 1933 que cal una víctima republicana "que caduca i a la mort s'expressi l'anul·lament dels grans terratinents" sino d'altra manera retornaran "aquells contractes nonerocacs de mitgeria i perdenca; heurés d'encar, servilment, els peus del teu amo, a implorar un tros de terra, en, regentla amb le sang del teu front hi collirás unes miserias que heurés encara de compartir, priventno dels teus fills" (34), es per tot ai ó que l'assemblea general del sindicat pagès acordà donar suport a la coalició republicano-socialista i diuen, tot i aixó que "el no fer-ho significa desconèixer tots els avantatges i suport que les esquerrres han donat als agricultors, posar-se en contra de llurs interessos i separar-se autòctonament de les regles de la Unió".

La candidatura aplegava les netes organitzacions que el 1931 i ratificà el caràcter polític de la coalició en un negre moting (35).

Unió Ciutadana, la candidatura conservadora nucleada en la Lliga afirmava en el seu manifest electoral "pel somriement de l'ajuntament municipal i el millorament dels serveis públics, per l'embelliment de la ciutat, per amo a les tradicions populars, per una política de pau i de concòrdie, pel progrés i creixement de

Tarragona i la defensa de les seves creences religioses i els seus interessos, per un major benestar dels treballadors" (36).

La campanya de la coalició dretana, Unió Ciutadana, es vehicula en LA VEU DE TARRAGONA (37). A grans trets es del que es presenta una altra oferta "catòlica" com es Unió Democràtica, amb una campanya específica dedicada a les dones també en contra del "sectarisme esquerrà". En resum, el que propugna el manifest de la Lliga es el que segueix: "Votar la nostra candidatura es votar per la pacificació, l'ordre i la prosperitat, es votar perquè s'acabi el sectarisme de les il·les i dels actes de govern, perquè es respecti la propietat i finis i el període de violències i obstacles al temps; es votar pel desbancament definitiu de l'Esquerra que empany el país cap a la ruïna i a la guerra civil".

Els resultats electorals foren clarament favorables a la coalició republicano-socialista que assolí 5.819 vots (53,6 %) seguida d'Unió Ciutadana amb 3.920 (35,2 %). L'aliança obrera d'Esquerra, 794, el Partit Nacionalista Català, 115 i Unió Democràtica, 207 (38%). Segons al 6 l'Ajuntament estava integrat per 5 membres de la Lliga, 4 d'Acció Catalana, 4 del Centre Federal, 4 d'ERC, 4 socialistes, dos carlins, dos radicals i 7 independent (38).

Aquestes eleccions revelarien a Para Llobregat en l'alcaldia, elegit pel Ple de l'Ajuntament amb 17 vots favorables i 7 en blanc. Els regidors tenien l'alcaldia foren: Joaquim Font, David Vila, Josep Nin i Estanislau Solivador. Els portaveus de les diferents minories eren Delícia per la Lliga, Ramon del Partit Radical, Vella socialista, Berni Tradicionalista, Francesc d'Esquerra Catalana,

"Montejuco Federal, Comités de Acció Republicana i Arènes d'Acció Catalana" (40).

El 19 d'octubre de 1934 es constitueix la comissió presidida per Ateneo Rera i integrada per set altres membres (41). La participació de la Lliga és notable, al mes de 1935 en resposta als acords de l'Ajuntament popular recentment reposat, manifesta que actuaran durant el període de la gestora "amb la subjecció més absoluta als principis de llibertat, de democràcia, de legalitat i de catalanitat" (42).

La comissió gestora es constitueix el 9 de juny de 1935, es elegit alcalde-gestor Lorenzo de Cerceda per 13 vots favorables i 9 en blanc. La composició de l'Ajuntament de Tarragona en aquest moment era de 24 regidors: 7 pertanyen a la Lliga, 7 a Acció Popular, l'organització de Cerceda, 5 radicals, 2 tradicionalistes i 1 independent. Aquesta situació és criticada per un document que presenten ACR, Joventut Federal d'ERC, Centre Republicà Federal i Agrupació Socialista a la gestora que protesten per la substitució de l'Ajuntament popular per unes persones i organitzacions que no han estat referendades i a les urnes i manifesten que no reconeixen cap validesa als acords que prenguin (43). Cerceda presenta la seva dimissió irrevocable el 15 de desembre de 1935, essent substituït per Josep Seguí Rera, la qual cosa provoca la retirada dels radicals. L'alcalde Lloret e serà pocs dies la seva missió. El 30 de maig de 1936 l'Ajuntament Pla accepta la seva dimissió, provocada per evitar la moció de censura que havien demanat els partits d'esquerra obrerista integrants del Front Popular arrel dels incidents provocats per l'obscenitat pública de Lloret enc la

representació de l'església terragonina en la desfada militar de l'aniversari de la proclamació de la República. El nou alcalde de Terragona serà Joaquim Fort que no aconseguirà la majoria absoluta (44).

Les eleccions municipals de 1934, sota el signe de la divisió republicana, es plantejaren amb la lluita de cinc candidatures: Acció Catalana que assolí 3,477 vots, Lliga 2,463, Coalició d'Esquerrres integrada per ERC, Casa del Foble i Agrupació Socialista, amb 2,748 sufregis, el "Fronte unific Obrero Antifascista" del Partit Comunista de Catalunya, 63 vots i el Bloc Obrer i Campesol, 109. En aquesta nova contesa electoral la premsa prendrà partit, es és i que LES CIRCUMSTANCIES abona la llista d'ACR, El FOMENT esdevé portaveu de la Coalició d'Esquerrres i el DIARI DE REUS de la candidatura de la Lliga Regionalista que defensà en l'aspecte de política general la protesta contra les lleis sectàries aprovades per las Cortes i en l'aspecte local la denúncia del déficit municipal. Mentre DIARI DE REUS lamenta l'abstenció enregistrada, ja que només votaren deu-mil cinc-cents persones, FOMENT celebra la derrota de la Lliga i que l'estabilitat de l'Ajuntament no està garantida ja que en l'anterior consistori "només es sabien cercar d'acord quan es tractava de canviar el nom d'un carrer o quan els hi semblava que la República perillava" i encorreda del a fer els regidors de la Casa del Foble per evitar que s'ajunin amb ACR i l'Esquerre perdi la majoria, hipòtesis que s'asseren en integrar-se col·lectivament a ERC (45).

L'Ajuntament sorgí de las eleccions del 14 de gener de 1934 estava integrat per 7 regidors d'ERC 6 de la Casa del Foble, 6 d'Acció Catalana, 2 d'Unió Socialista de Catalunya i 2 de la Lliga,

L'alcalde electe fou Borrás Vassaguer que no pertanyia a la corporació i que fou elegit alcalde en aplicació de l'article 73 de la Llei Municipal Catalana, era militant del Partit Nacionalista Republicà. La comissió de govern restà integrada per Jordana, Cavalle, Estell i Cabre (46).

Els fets d'octubre suposaran la constitució d'una gestora governativa a l'Ajuntament de Peus entre el 10 d'octubre i el 6 de juny de 1935 quan es constituïa la nova corporació. L'alcalde gestor fou Ferrà Jordana Borrás que continuà en el càrrec després del juny de 1935 per 23 vots favorables i 1 en blanc i amb 4 tinents d'alcalde: Martí Ballester, Joan Cispert, Enric Olla i Josep Contijoc. El portaveu de la Lliga, Vilalta, justifica la seva pertinència a l'Ajuntament "fent un gran sacrifici ja que d'acord amb els principis del partit hauria volgut elecció popular". Basora, d'Acció Popular Catalana, mostra també la disconformitat amb la composició de l'Ajuntament i propugna que fos convocat per representants de les entitats econòmiques. Similarmet Calleja, radical, per "la forma peculiar de la designació i la greu responsabilitat del moment històric en que han d'actuar". Totes les minories es pronuncien per evitar qualsevol certidura en l'acte d'investidura (47).

Al gener de 1935, la minoria radical integrada per 7 membres a la qual pertany l'alcalde Borrás dimiteix donat que s'ha creat una "majoria compacta i unilateral, aparentment del tot acta per si sola per la tasca del govern de la ciutat", referint-se a la gestió de la Lliga, el portaveu de la qual, Megriña, afirma que es troça a

L'Ajuntament "atenent ordres de caràcter governatiu", es elegit nou alcalde Francesc Font. Gallester (42).

El 18 de febrer de 1935, d'acord amb el decret de la Generalitat de reposició dels alcaldes i regidors electes el gener de 1934, té lloc el retorn a l'Ajuntament de les forces republicanes i d'esquerra, Gilibert, proposa un acord, que serà unànim, de declararse incondicionalment políticament amb la Lliga per oposar-se al moviment d'extrema i "abandonar el seu lloc en uns moments que l'Ajuntament veïlava per a que l'ordre públic no sofria perturbació" i never participat en càrrecs de nomenament governatiu i never acceptat, quan els radicals dimitiesen, una situació de privilegi contra la voluntat del poble" i per tot això no s'els reconeix personalitat "fins a que s'hagin tornat a sotmetre's al resultat d'unes eleccions" (49). El juliol de 1936 serà declarat regidor-conseller, l'únic i primer representant socialista a l'Ajuntament, Josep Recasens que afirma tot i que potser hauria preferit que fos nomenat per la comissió de govern un representant de la Casa del Poble, que "en els actuals moments polítics, el que més necessàriament s'imposa es la unió, ben concòrdia, de tots als elements d'esquerra" (50).

L'Ajuntament de febre després del febrer de 1936 haurà de suportar el recurs d'un seguit d'entitats econòmiques de la ciutat en contra de dos arbitris: sobre solars edificats i sense edificar i el repartiment general d'utilitats regulats per la Llei del Parlament de Catalunya del 19 de març de 1934. Impugnen el pressupost d'ingressos manifestant que les càrregues fiscals municipals "siguin repartides d'una manera més equitativa sobre tots

als ciutadans", La Cambra publica a COMERÇ I INDÚSTRIA, al seu organ, simultàniament un informe catastrofista sobre la situació econòmica (57).

El gener de 1904 foren convocades noves eleccions municipals que a Valls significaren la presentació de dues candidatures: Front Unit d'Esquerrres i Unit Ciutadana. El resultat, bipolaritzat, fou força atípic ja que assoliren 2952 i 2599 vots respectivament. Unit Ciutadana estava integrada per Lliga, carlins i Unit Patriòtica i desenvolupà una activa i agressiva campanya. A la recerca del vot de les dones apel·lava la seva consciència cristiana, la voluntat de pau. Criticant la política reformista del primer bienni republicà, Unit Ciutadana acusa l'Esquerra de voler municipalitzar serveis i destruir la propietat, de l'augment de personal i de despeses i impostos, de l'atur obrer i de revolució social. Per contra, la candidatura esquerrera es reclama republicana i seguidora de Pi i Margall, Azeïte, Marçal, Domingo i Pablo Iglesias, volien contrarrestar la majoria dratena assolida a les corts el novembre de 1903. Es proposen defensar alguns aspectes de la política municipal que han assolit el caràcter de símbol: el grup escolar, les colònies escolars, el creientent als nens de la casa de caritat. La consolidació de la República i la voluntat d'afirmar la justícia són altres objectius genèrics.

La victòria, per poc més o menys de 300 vots de diferència, fou celebrada amb una manifestació civica que sortí de la Plaça del Slat amb la banda de música fins el Centre d'Unit Republicana als sons dels himnes dels Segadors, de Riego i la Internacional. La composició de l'Ajuntament de Valls era de 7 d'ERC, 3 USC, 1 PDC, 1

Republica Independent, i Lliga, i Carlins, i radicals i independent. L'alcalde, Victoria Casapina Martinez, fou elegit per 10 vots a favor i 6 en blanc. Els consellers tinents d'alcalde foren Josep Figuerola, Pons, Dila i Maria Robert. Brunet, d'Unió Ciutadana, manifesta la seva oposició per no tenir representació a la Comissió de Govern (52).

Els fets d'octubre significaren, com a tots o la majoria d'Ajuntaments, la destitució dels carrecs electes el gener de 1934 i el nomenament de gestores. A Valls l'alcalde gestor serà un militant de la Lliga, Pere Batalla entre l'octubre del 1934 i el maig de 1935 que és quan la lliga es retira de l'Ajuntament per la preponderància assolida per la CEDA, nomenant-se nou alcalde-gestor a Lluís Clots Rabassó en una crisi oberta per la no acceptació dels tradicionalistes i dels radicals (53).

N O T E S

- 1.- MOLINS, Fesquiu, "Elecciones y partidos políticos en la provincia de Terrogona", Vol. II.
- 2.- VILANOVA, Merce, "Atisa electoral de Catalunya durant la regone Republica".
- 3.- MOLINS, p. 48. Per aquestes primeres eleccions veieu d'aquest autor ps. 31-49. També MOLES, I, "El sistema de parti's politica a Catalunya", p. 146.
- 4.- MOLINS, op. cit., p. 54. Per aquesta convocatòria electoral veieu ps. 51-55. MOLES, I, op. cit., p. 128-129. VILANOVA, op., cit., ps. 59.
- 5.- MOLINS, op. cit., p. 54.
- 6.- MOLINS, op. cit., p. 55.
- 7.- MOLINS, op. cit., p. 57. Per las eleccions que preludien al bienni veieu MOLINS, op. cit., ps. 55-569. MOLES, op. cit., p. 181-182. vilanova, op. cit., p. 68.
- 8.- MOLINS, op. cit., p. 64. Mentre que Unió Ciutadana es hegemònica a la Terra Alta i el Montsià, la Coalició d'Esquerras obté els millors resultats al Terrogona, Baix e Camp i Baix Ebre. L'ERC es hegemònica a la Conca, Alt Camp i Baix Panadés.
- 9.- MOLINS, op. cit., p. 66. També remarca els bons resultats de l'ERC a Terrogona i Rouss especialment significatiu a Reus ja que "esta vez no contó con el apoyo de ningún grupo local y por lo tanto su hegemonía supone la movilización de nuevos sectores ciudadanos -la participación también crece en la ciudad- que pudieran estar próximos a posiciones sindicalistas".
- 10.- MOLINS, op. cit., p. 67.
- 11.- MOLINS, op. cit., p. 67-68.
- 12.- MOLINS op. cit., ps. 76-81. MOLES, op. cit., p. 128. VILANOVA, op. cit., p. 62.
- 13.- MOLINS, op. cit., p. 79. En l'anàlisi que fa Molins entre 1933 i 1936 resulta que al nivell del Camp e l'Alt Camp la esquerra guanya tres dècimes (59'4 a 59'7), mentre que la dreta guanya 1'4 punts (38'8 a 40'2). Al Baix Camp l'augment és similar, la esquerra puja 1 punt (58 a 59) i la dreta 1'1 (30'8 a 40'9) i al Terrogona igualment tres punts la esquerra (58'4 a 58'7) i la dreta també 3'5 (37'8 a 41'1).
- 14.- MOLINS, op. cit., p. 80.

- 15.- MOLES, op. cit., p. 151. VILANOVA, op. cit., p. 92.
- 16.- VILANOVA, op., cit. de 109 175 239, 245.
- 17.- LA VEU DE TARRAGONA, 4 : 11-IV-1931.
- 18.- DIARI DE TARRAGONA, 11-IV-1931. Un orador, Gelàs, del Centre Republicà Federal afirma que "en les eleccions del primer diuenge es ventile solament una cosa, si o és, República o Monarquia, llibertat o esclavatge. De triomfar la primera, tots nosaltres tindrem ciutadania, si triomfes la segona, fora tot al contrari, ja que toinom del recerque que quen la ciutadania de Primo de Rivera no podien parlar en la nostra llengua en el carrer, i si en les actuals circumstàncies triomfes la monarquia no podríem parlar ni a dins de casa".
- 19.- A.M.T. Actes, 20-IV-1931, DIARI DE TARRAGONA, 14-IV-1931.
- 20.- RDA MUNTÈ, M., p. 38-39.

DISTRICTE	CANDIDAT	FILIACIÓ
1er.	(*) Evarist Fabregues Panies	F.N.R.
	(*) Josep Benus Sans	A.C.
	(*) Geretà Virgili Vecins	C.A.R.
2on.	(*) Josep Miquel Panies	A.C.
	(*) J. Borràs Masseguer	F.N.R.
	(*) Antoni Gatell Alderich	C.P.
	(*) E. Cliville Damunt	C.A.R.
	(*) Enric Cavaller Murri	C.P.
3er.	(*) F. Balcells Cardona	A.C.
	(*) F. Abelló Pascual	F.N.R.
	(*) Emili Tortajada Martí	C.A.R.
	Tomas Ribas Muntar	C.F.
4rt.	(*) Antoni Martí Reges	A.C.
	(*) B. Jordana Montserrat	F.N.R.
	(*) Josep Eixot Andreu	C.A.R.
5a.	(*) Josep Caure Borrall	F.N.R.
	(*) Josep Jordana Borràs	C.A.R.
	(*) Josep Monné Vazquez	C.F.
6a.	(*) Amedeu Ferrer Gili	A.C.
	(*) Antoni Andreu Abelló	F.N.R.
	(*) J. Clariana Vendrell	C.P.

(*) indicis elegits.

- 21.- LES CIRCUMSTÀNCIES, 12-IV-1931.
- 22.- A.D.T. "Gobernación - Censo". Elecciones Municipales 1931. N-2.
- 23.- Vegu "Cent Personatges", p. 49.

24.- A.F.R. Actes Ajuntament Fla, 21-IV-1931, 9, 21-VI, 1, 8-XII-1932, LES CIRCUMSTANCIES, 19-VIII, 26-IV-1931, 21-XI-1932, FOMENT, 10-VI-1932 EL CONSEQUENT, 2-XII-1932,

25.- ANEUBERA, P. "Abre i veu a la Història de Reus", p. 110

26 - EL CONSEQUENT, 6-V-1933, "Si el poble de Reus no posa rami al que passa a l'Ajuntament, la ciutat essencialment republicana, caurà en el més denigrant descrèdit i afegirà la seva devaluació econòmica", LES CIRCUMSTANCIES, 7-XII-1933, records, en un balanç de l'obra del primer Ajuntament republicà que amb l'alcaldia Febregues "es ve limitat a presidir" les manifestacions de jolo popular, desbordada pel regne esdeveniment del canvi de regim" sense resoldre els problemes quotidianes creient que "l'adveniment de la República significava alguna cosa mística" però calia combatre, cosa que feu l'equip d'ACF entre el juliol i el novembre de 1932, "als efectes d'aquels somni i fer tornar la gent a la realitat, Ni la República havia de rebair en els impostos, com creien bona gent infelitz, ni podia resoldre de la nit al dematí, la tragedia de l'atur forçat", I conclou reivindicant la tasca de l'Ajuntament presidit per Martí Regas en garantir la llibertat ciutadana i la millora dels serveis públics "que la monarquia tant escondosta".

27.- LLUITA, 18-IV-1931,

DISTRICTE PRIMER

, Joan Poca Miquel	370
, Josep Martí Sabata	358
, Josep Sannoma Sannoma	333
, Tomas Cayla	136
, Salvador Casañas	128
, Salvador Serra	114

DISTRICTE SEGON

, Joan Baptista Parnot	371
, Francesc Magnifa	367
, Joan Cabré	352
, Pau Olive	97

DISTRICTE TERCER

, Joan Martí Catala	347
, Geroni Brunel	347
, Josep Magnifa Martí	313
, Jaume Magnifa Donne	71

DISTRICTE QUART

, Antoni Solar	450
, Francesc Olla Aymarich	441
, Francesc Casellas	408
, Ferrn Grangua	423
, Regi Lañes	107
, Lauret Catala	106

28.- B.F.V. FULL VOLANT, "Candidatura Catalana-Republicana, Manifest".

29.- B.F.V. FULL VOLANT, "Manifest. Coalició de ciutats al Poble de Valls".

30.- CASAS MERCADA, "Valls: la guerra ...", p. 51, EL TEMPS, 26-XI-1932, AJUNTAMENT DE VALLS, Actes 2, 5, 21-XII-1932, 9.F.V. "Centros Politicos", Full volant, on s'anuncia la sortida d'un

semanari (TRIBUNA) "amb la finalitat de servir a la promoció dels ideals d'esquerranisme socialitzant" que segons ERC i USC resta aviat dels resultats a Valls de les eleccions al Parlament.

- 31.- ARXIU DIPUTACIÓ DE TARRAGONA, "Eleccions Municipals, 1931-1933",
- 32.- BARCELONA, op. cit., p. 291-294, AVANÇADA, portaveu de l'ERC a les comarques tarragonines afirmava que els pobles afectats per l'article 29 eren "reductes del caciquisme" i que per això la substitució fa que "tot guany a favor d'un partit republicà és un vot de confiança en la República, és un nou adeptat a la causa republicana" per destruir "el corc del caciquisme", 29-IV-1933,
- 33.- MCLER, I, "Lliga Catalana", p. 289-Vol. I, PITARCH, I, "El Parlament ...", p. 207-207-5, La premsa denuncia irregularitats electorals als Pallarsos, La Nou, La Segureta i Salom, on "foren trencades les urnes pel motiu de que les esquerres perdien la votació", es presenta demanda al Comissari d'ordre públic per l'absència d'agents de l'autoritat que ho evitessin, LA VEU DE TARRAGONA, 20-I-1934,
- 34.- DIARI DE TARRAGONA, 12-I-1934,
- 35.- DIARI DE TARRAGONA, 14-I-1934, Recull sobre el miting realitzat al Sot Modern per la Coalició d'Esquerrers Republicans Socialistes, del qual s'extreuen alguns paràgrafs, és una mostra de l'ambient electoral: Estanislau Salvadó afirma que "l'Ajuntament ha d'esser eminentment polític, essent un fort reducte de la República i de la llibertat catalana", Ants Ruiz, socialista, diu que "a la República ens l'estan deshonrant", Ataca durament Llorca dient que acabarà amb la República i si els catalans no diuen el "No passaran", "i quasi desitgen que vingui el fei per tal que surtin els ciutadans al carrer a reconquerir la República". Una dona, Raí Feltran, aconseguí l'ocasió del públic quan afirma que "les dones han d'agrair a la República la categoria de ciutadanes que els ha donat, aventatges de las qual era de'n volien aprofitar las dretes fan-ne un us indagut", Antoni Rovira i Virgili critica durament l'organització de la Lliga a Tarragona i es felicita de la unitat de les forces republicanes, Cibu l'acta Pere Llorca amb un programa municipal: Hospitals, treball dels aturats, relació amb el port, etc.
- 36.- LA VEU DE TARRAGONA, 11-I-1934,
- 37.- LA VEU DE TARRAGONA, 11, 13 i 14-I-1934. Que inseria frases com aquestes: "Poble de Catalunya; Encara no te'n has cansat de que et parlin de fer la revolució? No creus que comença esser l'hora del treball en pau i concòrdia?", "La lluita, ara com a les darreres eleccions, pas entre la dreta i l'esquerra. Si no votau la candidatura d'UNIB CIUTADANA es com si volessiu a

l'esquerre, i l'esquerre, tarragonins, vol dir districte municipal, sectariansa religiosa, odi, fer i guerra civil a la ciutat i fins a les famílies", "Fagades, No podeu votar a les esquerres que amb el seu govern han portat la discordia al camp i han fet que els fruits no valguin res dinar", "Industrials, comerciants, proletaris, ¿Podeu votar als socialistes dels furats en tota l'empresarietat, als que han permès que es tanquesin les fronteres a l'eportació i als que afalaguen l'agitació dels nabassaires", "Trauca la creu de la porta del cementiri, escler el canç que els ragidors tenien a la Catedral, fallitar al Govern per les lleis sectarianses; Acusat als el rescorcs que l'Ajuntament d'Esquerre ha guardat als sentiments religiosos dels tarragonins",

39 - DIARI DE TARRAGONA, 16-I-1934,

DISTRICTES	OPAL, REPUBLICANO SOCIALISTA	UNIO CIUTADANA	ALIANÇA DEFESA D'ESQUEFRA	P. NACIONALISTA CATALA	UNIO DEMOCR.
1er.	1.187	733	170	26	32
2on	750	609	221	15	16
3er	255	305	109	7	10
4rt.	915	352	31	32	66
5è.	1.704	590	116	32	78
6è.	1.115	441	86	3	5
TOTAL	5.819	3.920	754	115	207

39.- LA VEU DE TARRAGONA, 20-I-1934,

40 - A.M.T. Actes Ple, 1-II-1934,

41.- A.M.T. "Varis 1934-1936", Estava integrada per Francesc Vidal (Governació), Antoni Prat (cultura), Francesc Brull (aigües), Joaquim Delcós (higiene), Jaume Borri (carrots i obstinents), Pau Ricomà (foment) i Joan Vallva (cementiris, turisme i estadística).

42.- CATALUNYA, 10-III-1936,

43.- A.M.T. "Governació Varis", 6-VI-1935,

44.- A.M.T. Acta Ple, 30-V, 3-VI-1936,

45.- LES CIRCUMSTANCIES, 7-I, 14-VIII-1934, FOMENT, 9, 11, 18-I-1934, DIARI DE PEUS, 9-I-1934, porta tots els noms dels candidats, 12, 16, 17-I-1934,

46.- A.M.R. Actes, 1-II-1934, EL CONSEQÜENT, 10-II-1934, portava del PRRS denunciant que Reba sigui un dels pocs ajuntaments "que elegen per alcalde un home que no fou votat pel poble".

- 47.- A.M.R. Actes, 6-V-1934, Consell de Govern, 11, 23-V-1934, 6-VI-1935.
- 48.- A.M.R. Actes, 14-II-1935
- 49.- A.M.R. Acta 13-II-1935.
- 50.- A.M.R. Actes, 9-VII-1936, EL POBLE, 11-VII-1936, organ periodístic de la Casa del AFobla, dedica bona part d'un número a la crisi municipal de Reus i reproduïx la correspondència cruada amb la substitució, per mort, del regidor Enric Cavaller i l'acord amb ERC, ACR i USC, i les divergències en el si de la coalició governant. Sembla que C.P. perd la T.A. ocupant-se de Foment en Ferrassans que ocupava Cavaller i la presidència de Cultura de Casanell en Martí Sagas. Ultra la protesta precipitada d'aquests censvis a l'Ajuntament adjunt Programari d'actuació.
- 51.- Les entitats que signaren el recurs eren: Centre Oficial de Comerç i Indústria, Centre de la Probitat Urbana, Cambra Agrícola, Foment Industrial i Mercantil, Sindicat Oficial de Crivadors i portadors de Vins, Sindicat d'Exportadors de fruits secs, Sindicat d'Exportadors d'oli: d'olives Urgell i Camp de Tarragona i Col·legi Oficial d'Agents Comercials. LES CIRCUMSTÀNCIES, 5-IV-1936, informe del nou pressupost municipal, aprovat per tots els partits que integren el front d'esquerres i amb l'absència dels regidors de la Lliga. Els errors d'aquest pressupost eren l'increment salarial dels jornals de la crigada, l'increment de les subvencions culturals, i mesures de reforma tributària sobre l'impost de solars i d'inquilinat la qual cosa provocà la impugnació dels propietaris.

C O N C L U S I O N S

per volgut es volia una realitat social concreta, el Camp de Tarragona, durant un període històric definit per la proclamació festiva de la Segona República fins l'esclat de la guerra civil. Una situació social i política que configurava una nova relació humana, econòmica, social i cultural en un procés de canvi que havia de fer possible el desenvolupament d'una democràcia representativa basada en la pràctica de la sobirania popular, que assumís les reivindicacions històriques del catalanisme polític, i una autonomia respecte de tota influència religiosa.

La nostra pretensió era enriquer i construir una aplicació del conjunt de les actuacions dels homes i dones del Camp als anys trenta. No volíem, e clausurament, descriure allò que s'esdevingué durant aquest breu període de temps sinó aproximarnos a la realitat del treball, de la vida i dels esforços d'inquiliques persones per millorar el seu món més proper, una conjuntura històrica que seria entroncada per la guerra civil i una llarga dictadura, i que ens hauria de proporcionar elements de comprensió de la societat actual.

En el primer terç del segle XX, la població del Camp de Tarragona es partien a una concentració progressiva als tres nuclis urbans, Tarragona, Reus i València; la població urbana creix en un 14'0% mentre que la rural davalla en un 7'4%, Tarragona el país demogràfic del Camp respecte al conjunt del Principat passa del 7% el 1900 fins al 5'2% el 1930.

La població activa presenta una situació força homogènia entre els tres sectors. L'activitat principal es constata una majoria presentada pel sector agrari que és inferior al conjunt de la comarca en els tres nuclis urbans, i que oscil·la entre el 21'5% de la població activa ramadera a Valls, El sector secundari es vivia, com correspon a una societat d'acapitalista, amb l'ajuda de País que presenta una situació industrial del 17'1%, mentre que Valls, amb el 31'5% porta les petites indústries tradicionals i Tarragona, tot i l'inici del desenvolupament industrial de caràcter públic, encara conserva un pes industrial feble i dispers. Similarmet s'esdevia en el sector d'activitats terciàries, si bé amb notables diferències entre els tres nuclis principals, País i Valls mantenen una majoria presència de l'activitat comercial i a Tarragona es va perceptible el sector serveis com correspon a una ciutat capital de província.

Pel que fa a la culturalització hem de destacar l'ambició excessiva de l'analfabetisme, que afecta entorn del 24% dels homes i el 33% de les dones. fet aquest que entronec inassumiblement amb la voluntat d'a tendre l'educació, durant la República, concretat com a creix, que entrant en crisi en competència amb els interessos catòlics en l'ensenyament i les dificultats pressupostàries.

L'agricultura del Camp, durant el primer terç del segle viu un replantejament en els conreus, evidenciant-se un retrocés de la vinya i un creixement de l'evellaner que s'ajusta amb zones condicions de preus pel mercat a exportació. Un element de modernització agrària es l'increment del regadiu fins a triplicar-se; fet importantíssim ja que el 1900 el 95% de les terres conreades ho eren

anada, Entre 1931-35 i economia agrària, majoritària al Camp, patint els efectes del problema rural, en deteriorar-se el creix del vi, es va donar el cobrament de l'avaluació per les dificultats en l'activitat. La crisi econòmica mundial afectà progressivament l'economia del Camp, i coincidirà amb el tancament de dues importants fàbriques tèxtils a Peus i la fallida del Banc de Reus, fet aquest determinant de l'estructura econòmica del Baix Camp.

Però, a més de l'evolució de la realitat associativa d'aquelles institucions i grups que feien de pont entre la persona i el grup social, com són les associacions socials, professionals, polítiques, religioses i d'afecte. Durant aquest període es desenvoluparan una dinàmica de creixement i diversificació en els centres d'interès, es va veure en el camp escolar amb la voluntat de participació de pares i mestres sigui en defensa de la qualitat de l'ensenyament públic o en defensa de la llibertat i pràctica laica. Per part de les tradicionals entitats locals, centre de reunions, cafè i lloc d'afecte, es veurà desenvolupada la politització creixent de la societat, ja sigui amb l'afiliació a partits i coalicions electorals, o bé amb la creació d'una cultura política catalana i republicana amb el manteniment dels pressuposits conservadors i integrats.

El projecte d'entitats de caràcter socio-cultural seran subjectes actius de la nova situació quan decidiran ingressar col·lectivament a un partit o esdevindran motor de les candidatures locals. A les tres ciutats del Camp, els Ateneus i centres de partit viuran un increment en la seva activitat cultural i festiva amb la recuperació del carnaval, els actes polítics i el forat de la normalització del català.

La premsa com a vehicle configurador d'opinió, més que d'informació en aquest moment, ha de experimentar un procés de madurament significatiu; dels cinquanta títols de publicacions periòdiques que han localitzat sobre aquesta enya, quaranta han nascut amb posterioritat a la proclamació de la República. Premsa diària amb escribes vinculats partidaris, publicacions culturals de diversa signa i d'altres representatives d'interessos professionals.

En aquest nou marc social i polític s'ha iniciat un procés d'organització classista agrària o industrial, mentre que la patronal mantindrà el fet i associatiu precedent, afavorida per la situació de crisi econòmica general, els propietaris agrícoles constituiran una nova forma associativa en defensa dels seus interessos, és aquest el cas també del moviment camperol vinculat majoritàriament a la Unió de Rabassaires i en menor mesura a l'anarquisme agrari. El moviment associatiu patronal agrícola es consolidà el 1932 en vincular-se a l'IACSI, i inclou una acció orientada a la crítica i oposició a la legislació agrària republicana quan afecta a les relacions, fins aleshores benèvols en el camp estatal, han estat perturbades per la ingerència dels polítics. L'associacionisme patronal es manifesta més feble en relació a l'antagonisme.

Els sindicats agrícoles constitueixen una organització social i econòmica a la praxia dels pobles. Es troben implantats en el 55% dels municipis i esdevenen reflex de la progressiva bipolarització local que culmina en les eleccions del gener de 1934. S'adopten a la nova realitat social i política tot i que la majoria provenen dels anys 1911-1919. Les lites del moviment concorden a afavorir les

a pactat amb inicials en la legalitat agrària republicana, seran les manifestacions de l'octubre de 1932 que evidencien la instrumentització de l'EPG del fet necessari al Camp, la diada necessària de Tarragona al juliol de 1933 per celebrar l'aprovació de la "Llei del fe", així com la concentració de l'octubre de 1934 a Reus precedent del moviment posterior.

El moviment obrer es caracteritzà sobre la base del sindicalisme a Reus i de la rivalitat UGT-CNT a Tarragona i en menor mesura a Valls. L'estructura sindical del Camp es veurà condicionada per les tendències generals del moviment obrer, es és a dir que es reflecte la rivalitat entre UGT-CNT en l'elaboració de bases de treball, reconeixement dels Sindicats i constitució dels jurats mitges. La progressiva desfeta anarcosindicalista s'inicià amb l'escissió trentista que tingué ressò especial a l'Alt Camp així com l'adopció de la Federació Local de Tarragona que es trobava sota la influència del PCC. La formació de l'Aliança Obrera a Reus, Tarragona i Valls serà decisiva per l'impuls del moviment agrari del 5 d'octubre de 1934.

El sistema de partits, i la vinculació parapolítica i col·lectiva, als processos electorals es caracteritzaren un canvi substancial respecte a la Restauració. El sistema de partits s'estructurà sobre la base de grans formacions amb presència al panorama polític estatal si bé hem de fer esment d'algunes especificitats com era la incidència del comunisme a Valls i l'Alt Camp i la presència dels federals i radicals-socialistes i PCR a Reus i Tarragona i a les respectives comarques que donaren lloc a la coalició d'esquerreres Tarragonines a les eleccions al Parlament de Catalunya i a les Corts al novembre de

1930, coalició centrista que manté l'aspecte del republicanisme catalanista a l'Esquerra tot i que aconsegueix mantenir una posició hegemònica. En l'aspecte electoral de la dreta s'observa un establiment de la Lliga per l'assassinat a APC i una presència significativa de CEJA i tradicionalistes. Els socialisme manté una posició subordinada a l'Esquerra i es constata una feblesa organitzativa i electoral en l'aspecte centrista. Finalment hem de destacar l'orientació trentista de l'energisme vallenc i la posició pas passera dels sindicats terratiners que resten a la CNT.

Les institucions de base ideològica i cultural existents als pobles del Camp viuran una revifalla durant la segona República. D'una banda la jerarquia catòlica es veurà estimulada per la promoció d'una actitud defensiva en front de la legalitat i la pràctica política laicista. La jerarquia es voldrà recolzar en les poc vigoroses associacions parroquials que aplegaven al voltant dels 40.000 catòlics. El mig milier de clergues i els 60 establiments de les ordes religioses dedicades a l'ensenyament o a la beneficència hauran d'assumir altres punts i objectius dels republicans i dels conservadors en els objectius de crear una nova relació entre poder civil i l'Església.

La proclamació de la República s'inicia amb una celebració festiva i pacífica arreu dels pobles del Camp que deixen l'entusiasme popular pel nou règim. Les successives festes d'aniversari passen de manifestar com l'evolució dels fets haurà provocat frustracions i desànim. El canvi toponímic de celebrar regionalment i generalitzat, evidència, en el nivell simbòlic, la

voluntat republicana, catalanista i de progrés de les noves elites municipals.

La República havia de fer possible, malgrat les limitacions de l'Estat central, el desenvolupament d'un Estatut que reconeixés la personalitat política de Catalunya. La proclamació del nou règim, majoritàriament amb la República federal, el referèndum de l'Estatut, la oficialitat de les llengües, les eleccions i la constitució del Parlament i els fets d'octubre van ser les fitxes del catalanisme polític durant la República. Han de destacar l'estímul partitista de la premsa i dels dirigents polítics al nivell del Camp que vivien amb entusiasme el procés previ a la redacció i consulta popular de l'Estatut de Núria i que accepten gojosos l'aprovació del text final aprovat per les Corts espanyoles el setembre de 1932, confients en el recobriment institucional que comportava i en les potencialitats que contenia malgrat que fos considerat inferior a l'ideal federatiu i a l'autonomia plena.

L'escola era considerada la base fonamental per a construir ciutadania i aferrar als valors de llibertat i democràcia. Les construccions escolars van ser dels objectius fonamentals dels equips municipals. Construccions i augment de les consignacions pressupostàries arran que demostraven la voluntat de millorar l'accés a l'educació de la majoria del país. Les dificultats financeres de l'estat central i de la hisenda local feren necessària bona part d'aquesta projectes que ultra afavorir l'escolarització comportaven una dimensió conjuntural com era la lluita contra l'estiu que s'incrementava fatalment arran. En aquesta objectiva, que constituïen en tota demarcació força generalitzat, es trobaven la

col·laboració decidida dels mestres i les seves associacions i del
nou moviment de masses vinculats a la millora de l'escola
pública, es va en el dia simbòlic, del calendari i més tímidament en
els continguts la introducció del laïcisme a l'escola entre
avergent, pel que fa a la substitució de l'ensenyament religiós es
toparà, primer, amb dificultats financeres i després amb la total
oposició de les noves autoritats erigides amb posterioritat als fets
d'octubre. Malgrat això es fa present un moviment de sectors
catòlics benestants en la creació de mutues escolars que garantissin
la continuïtat dels pressupostos educatius catòlics i dels centres
propis.

Les escoles professionals foren un altre objectiu comú de les
noves autoritats locals i del moviment obrer. La seva dignificació
estava vinculada a la millora en les instal·lacions i condicions
d'estudi. Mentre que per republicans i sindicalistes havien de fer
possible la preparació dels treballadors i la millora en les seves
condicions de vida i treball, pels organismes econòmics i la dreta
política esdevenia centres de socialització en els postulats
conservadors sobre les relacions de treball.

El laïcisme es feu doctrina política durant la República,
s'havia de fer possible concretar la velleïtats de les elites
il·lustrades i del republicanisme històric de tenir una societat i
un poder polític independent de tota influència religiosa, reduint
les creences a un dre' individual de l'esfera privada. Aquest
objectiu havia d'ésser combatut per l'Església que es negava a
perdre la seva situació privilegiada que havia estat tradicional en
la història d'Espanya, és en aquest sentit que es viu el conflicte

religiosa entre les posicions contraposades del republicanisme laicista i el catolicisme integratista a nivell local així com la resposta de la jerarquia eclesíastica, que resta personalitzada en l'arquibisbe Vidal que s'esforça en aconseguir les tensions amb el poder polític des de la defensa insubornable de la llibertat i dels drets de l'Església.

Elements concrets que integren i activen el conflicte religiós al Casó mostren com hi ha uns decidits intents governamentals en la intensificació i el ritme de l'elaboració de la legislació laicista sobre enterraments, secularització de cementiris i relació amb les autoritats religioses peral·lè a una certa passivitat d'alguns ajuntaments, tot i que és habitual la prohibició de les manifestacions públiques de religiositat com són les processons o el pas del Viatic que seran recuperades durant els mesos de recuperació posterior al moviment d'octubre. Un fet final, adevingut l'abril de 1935 posa de manifest, la centralitat d'aquesta qüestió, ans referim a la forçada divisió de Llorca alcalde de Tarragona, acusat de copiar-se amb la representació eclesíastica una desfilada militar.

La pràctica del moviment obrer al Camp restarà condicionada per la progressiva extensió de la crisi econòmica que afecta especialment la ja desfasada indústria tèxtil valenciana i la construcció i d'una manera general el conjunt de l'economia del Camp per la incidència sobre la comercialització vinícola i de l'avellana. Si bé, fins 1931, s'aconseguirà atènyer en increments salarials i en la reducció de la jornada de 48 a 44 hores, el principal tema de confrontació es el repte de l'atur, de sigut en reivindicació del subsidi, la reducció de la jornada a 6 hores o al

repartiment del treball disponible per evitar els aturats. Els
gremis no les seran contraris, així com les oficines de
del treball per la patronal i la CNT, mentre que per UGT s'actua-
reació per a afavorir el seu desenvolupament organitzatiu. Situació
crítica en el mercat d'una nivellitat permanent per l'hegemonia
socialista o anarcuista en deturats els sindicats d'ofici. Les festes
del primer de maig constituir en el curt albir d'explicitació dels
objectius del moviment obrer, en les condicions necessàries que
situen al grau d'acció de les llibertats en els diversos períodes
de la República, reivindicacions laborals com són les del retir
obrer, el subsidi contra l'atur, el subsidi de maternitat i
invalidesa per accident, la jornada de 8 hores, el descans dominical
en el ram del comerç i el perfeccionament de la inspecció de treball
amb d'altres aspiracions socio-polítiques com és la defensa de
l'escola única, la formació professional, la construcció
d'habitatges o la redistribució de la pressió fiscal, al costat de
mesures com l'amnistia, l'abolició de la pena de mort, la plena
llibertat de premsa, reunió i manifestació. Les peticions del maig
de 1931 són, generalment, molt més exigents pel que fa al model de
relacions socials i laborals i incidir en sobre el sistema econòmic
i polític.

L'actuada resposta pública al grau d'aturament de l'atur, que
aconsegueix de trencar la consciència ciutadana sobre la República, se
reduirà a iniciatives benèvol-caritatives i als plans d'obra
municipal especialment a redós de la llei del Parlament sobre
solers, projectes que seran objecte de recurs per les entitats

econòmiques i que resultaren definitivament fallits per decisió de l'actor est militar que cessava dels fets d'octubre.

El problema agrari sarr un dels aspectes de confrontació al Camp durant el període republicà. Les perspectives creades amb la proclamació del nou règim es veuren progressivament frustrades per la desestimació de les demandes de revisió dels contractes de conreu en una primera fase i per la sentència contra la Llei del Ferriament després de l'octubre de 1934, resultant d'un llarg procés de confrontació social al camp.

Els fets d'octubre, iniciats amb la convocatòria de vaga general a les tres ciutats, tindran la seva concreció en la proclamació de l'Estat català. La repressió del moviment comportarà la detenció i empresonament de bona part de la militància catalanista d'esquerra en sentit ampli dels pobles del Camp al voltant d'Annas, la clausura dels centres polítics i sindicals i la pràctica dels desnonaments rurals als pobles on s'havia viscut amb més efervescència el fet rebassaire.

La dinàmica electoral durant la segona República assolia, primerament, unes fites de participació que oscil·laven entre el 75'8% de màxim el 1931 i 75'4 el 1936 pel conjunt del Camp. Mentre que les eleccions del juny de 1937, amb el triomf absolut de la Candidatura Republicana, representen un oleïtat al règim, es produeix una divisió progressiva en el camp republicà que suposa la confrontació entre ERC i Coalició d'Esquerra en disputa per l'aspecte electoral. El bloc de dreta presenta un ascens continuat. La bipolarització creixent situarà les eleccions del febrer de 1936 entre el Front Ordre i el Front d'Esquerra, clarament majoritari al Camp.

En l'època de les eleccions locals podem constatar situacions d'instabilitat a Valls i Reus i continuïtat a Tarragona. Mentre que a Valls i en la majoria dels pobles del Camp les eleccions del gener de 1934 tenen una lògica clau, a Tarragona i Reus la divisió entre els grups republicans provoca la confrontació electoral de cinc candidatures. Durant el període de les gestions i ajuntaments governatius, la Lliga, els radicals, AFC i CEDA i tradicionalistes governaren als municipis amb la desidia pròpia de períodes anteriors.

AFENDIX DOCUMENTAL

APeNDIX 1,

- 1,1,- CENS DE POBLACIó PER COMARQUES (1930),
- 1,2,- SITUACIó ECONóMICA DE REUS (1936),

I.1.1.- CENS DE POBLACIÓ PER COMARQUES 1930.

A L T C A M P

POBLE	TOTAL		HABITANTS		SOLTERS		CASATS		VIDUS		N/C		SI LLEGIR		LLEG/ESCR		NO LLEGIR		N/C	
	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D
Aiguamúrcia	1.535	786	749		337		339	339	39	73	1	-	4	6	524	459	257	282	1	2
Alcover	2.760	1360	1400		690		615	615	62	135	-	-	-	1	837	694	519	703	4	2
Alió	506	256	250		127		115	121	14	34	-	-	1	-	205	176	50	74	-	-
Bràfim	940	460	480		217		206	211	37	65	-	-	-	-	326	271	134	209	-	-
Cabra	839	430	409		180		212	206	38	45	-	-	3	4	298	249	129	155	-	1
Figuerola	570	296	274		152		129	128	15	28	-	-	-	-	212	161	84	112	-	-
MasLlorenç	812	414	398		200		175	186	27	39	1	-	1	3	292	227	120	167	1	1
Masó	341	179	162		87		80	79	12	18	-	-	-	-	141	113	38	49	-	-
Milà	276	131	145		62		65	66	4	13	-	-	-	-	101	95	29	49	1	1
Montferri	380	198	182		101		86	87	11	22	-	1	-	-	144	130	54	51	-	1
Montral	382	205	177		112		80	81	13	20	-	-	-	-	125	50	80	127	-	-
Nulles	689	250	339		180		154	152	16	37	-	-	-	-	291	240	59	99	-	-
Pla Sta. Maria	1.924	938	986		447		452	451	39	96	-	-	-	-	701	721	236	265	1	-
Pont Amentera	836	416	420		207		184	189	25	44	-	-	2	3	288	255	126	162	-	-
Puigpelat	565	271	294		121		137	135	13	35	-	-	-	-	213	203	51	90	2	1
Qerol	547	295	252		167		109	108	16	27	3	1	-	2	176	94	116	154	3	2
La Riba	798	396	402		200		182	182	14	43	-	2	-	-	274	228	122	172	-	2
Rodonyà	745	391	354		202		177	179	12	36	-	2	-	-	226	186	165	167	-	1
Rourell	491	250	241		113		125	124	12	28	-	-	-	-	176	150	73	91	-	-
Vallmoll	1.071	560	511		269		251	231	36	59	4	6	-	-	393	286	166	224	1	1
Valls	11.210	5248	5962		2423		2535	2504	289	732	1	1	1406	2293	3833	3360	4	3	5	6
Vilabella	1.038	493	545		232		228	237	33	51	-	-	3	6	377	387	112	152	1	-
Vilatorrada	1.747	876	871		416		417	415	43	99	-	1	10	8	607	589	256	273	3	1

INE. CENSO DE POBLACION. 1930.

B A I X C A M P

POBLE	TOTAL		HABITANTS		SOLTERS		CASATS		VIDUS		N/C		SI LLEGIR		LLEG/ESQR		NO LLEGIR.		N/C	
	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D
Albiol	220	91	129	91	75	40	48	46	6	5	-	-	-	-	58	29	71	62	-	-
Aleixar	879	457	422	457	219	215	181	188	21	54	-	-	-	-	323	322	99	135	-	-
Alforja	1.767	900	867	900	397	379	417	418	53	102	-	-	2	-	607	557	259	340	1	1
Almpster	354	170	184	170	94	73	79	81	11	16	-	-	-	-	139	118	44	52	-	1
Argentera	242	110	132	110	73	47	50	79	9	14	-	-	-	-	102	76	30	34	-	-
Borjes	1.213	622	591	622	304	301	261	267	25	53	1	1	6	9	449	413	134	195	2	5
Botarell	378	186	192	186	109	87	74	80	9	19	-	-	-	-	124	130	68	55	-	1
Carabrils	3.783	1794	1989	1794	1108	794	810	814	71	186	-	-	7	15	1346	1070	634	707	2	2
Capafonts	396	182	214	182	121	79	80	79	13	24	-	-	-	-	139	77	74	103	1	1
Castellvell	637	331	306	331	147	142	145	147	14	42	-	-	-	2	241	220	65	108	-	1
Colldejou	315	157	158	157	68	65	77	75	13	17	-	-	-	-	112	80	46	77	-	-
Duesaigües	387	191	196	191	90	83	94	90	12	18	-	-	2	1	140	120	45	61	-	9
Febró	220	108	112	108	61	51	45	45	6	12	-	-	-	-	66	35	46	73	-	-
Maspuijols	530	267	263	267	132	116	118	117	13	34	-	-	3	2	209	171	51	94	-	-
Montbrío	1.329	675	654	675	291	265	321	326	41	83	1	1	4	12	481	457	131	165	38	41
Mont-roig	2.374	1206	1168	1206	535	509	556	560	77	137	-	-	-	5	916	872	252	329	-	-
Mussara	95	40	55	40	32	14	22	23	1	3	-	-	-	-	24	7	31	33	-	-
Prades	840	408	432	408	227	184	176	176	29	48	-	-	-	1	319	245	112	161	1	1
Pratdip	831	392	439	392	231	163	184	179	24	50	-	-	-	-	299	216	139	176	1	-
Reus	31.299	16580	14719	16580	7414	7948	6199	6215	611	1968	495	449	327	395	10819	10317	3018	5319	555	549
Riudecanyes	907	420	487	420	256	166	207	211	24	41	-	2	1	1	373	297	106	117	7	5
Riudecols	1.193	576	617	576	313	258	278	265	26	53	-	-	-	1	381	317	229	246	7	12
Riudoms	3.450	1714	1736	1714	872	788	772	764	91	159	1	3	1	1	1272	1028	463	677	-	8
Selva Camp	2.848	1465	1383	1465	613	685	608	595	81	185	1	-	2	9	1062	921	317	534	2	1
Vandellós	2.336	1120	1216	1120	572	425	581	574	62	120	1	1	6	7	747	502	462	610	1	1
Vilaplana	834	400	434	400	221	176	188	182	23	42	2	-	5	11	340	261	80	127	1	1
Vinyols	621	283	338	283	200	123	126	126	11	34	1	-	-	-	287	223	51	59	-	-
Vilanova E.	626	302	324	302	166	124	142	139	16	39	-	-	-	-	258	236	66	65	-	1

T A R R A G O N E S

POBLE	TOTAL		HABITANTS		SOLTERS		CASATS		VIDUS		N/C		SI LLEGIR		LLEG/ESCR		NO LLEGIR		N/C	
	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D
Altafulla	759	374	365	164	169	172	15	49	-	-	6	2	281	284	87	99	-	-	-	-
Bonastre	598	307	291	112	143	144	13	35	-	-	1	2	207	153	99	136	-	-	-	-
La Canonja	1.324	643	681	299	308	309	33	73	-	-	3	3	550	513	90	163	-	-	-	-
Catllar	1.046	553	493	206	238	241	39	45	1	1	1	6	335	273	200	200	17	14	-	-
Constantí	2.193	1105	1088	476	481	484	49	128	-	-	4	-	672	-	412	-	-	-	-	-
Creixell	361	188	173	75	78	82	14	16	-	-	2	1	154	114	32	58	-	-	-	-
Garidells	178	93	85	30	47	49	7	6	-	-	70	49	23	36	-	-	-	-	-	-
Morell	1.697	846	851	379	395	380	34	92	2	2	1	5	625	526	217	316	3	4	-	-
La Nou	414	200	214	101	87	85	12	21	-	1	-	-	151	142	48	68	1	4	-	-
Pallaresos	387	194	193	81	89	89	7	23	-	-	-	-	142	129	51	62	1	2	-	-
Perafort	506	243	263	101	131	131	11	30	-	-	-	-	196	173	47	90	-	-	-	-
Pobla Mafumet	523	270	253	146	114	113	10	16	-	1	-	-	220	173	50	80	-	-	-	-
Pobla Montornès	875	425	450	187	194	194	19	69	-	-	1	-	328	328	96	122	-	-	-	-
Renau	89	43	46	21	20	20	2	3	-	-	-	-	37	34	6	12	-	-	-	-
Riera	974	470	504	239	200	199	31	47	-	1	-	1	351	376	119	126	-	-	-	1
Roda	652	323	329	137	158	155	17	31	-	6	-	1	230	244	93	84	-	-	-	-
Salonó	756	371	385	165	181	176	24	44	-	-	-	1	261	146	110	138	-	-	-	-
Secuita	1.043	509	534	229	247	247	31	58	-	-	-	-	384	361	125	173	-	-	-	-
Tarragona	30.747	15039	15798	8304	5954	5870	474	1534	-	-	67	132	11877	11521	3088	4050	7	5	-	-
Torredembarra	2.203	1046	1157	515	498	495	37	146	1	1	15	9	730	814	297	324	4	10	-	-
Vespella	160	82	78	34	36	34	4	10	-	-	2	2	56	37	24	39	-	-	-	-
Vilallonga	1.144	561	583	241	258	258	30	84	1	-	2	2	423	376	134	201	2	4	-	-
Vila-Seca	3.092	1528	1564	683	592	701	66	173	14	7	-	-	1126	973	388	590	14	1	-	-
Tamarit	308	179	129	57	62	61	9	11	-	-	-	2	116	81	63	46	-	-	-	-

1.2.- SITUACION ECONOMICA DE PERU 1938.

INFORME SOBRE LA SITUACION ECONOMICA.

Deseosa esta Cámara de proporcionar los datos necesarios para que ese Consejo pueda redactar un informe sobre la situación económica general de nuestro país, e con su opinión sobre la actual situación económica de esta circunscripción, concretándose, para mayor claridad, a contestar el cuestionario que ese Consejo transcribe en su circular n.º 48 del 29 de Abril último.

Impresión sobre la situación, en general, en esta circunscripción.- Estimamos que la crisis económica se ha acentuado con relación al año anterior, no puede señalarse agravación en la industria, pero sí en el comercio. La estadística local de paro forzoso registra similares resultados a los del año pasado. Ha disminuido la renta de la propiedad agrícola y urbana, y se observa desanimación en la actividad comercial e industrial, a causa que los sacrificios de índole social y tributaria que constantemente se exigen a los elementos patronales, no quedan compensados por los beneficios que obtienen las empresas.

Comercio; estado de los negocios.- Las dificultades con que se desarrolla el comercio de exportación (tratados de comercio desfavorables para los productos agrícolas de esta comarca, regímenes de contingentes, de divisas, etc.) han agravado extraordinariamente la situación, habiéndose reducido al volumen de negocios con la consiguiente desvalorización de los productos agrícolas (especialmente vinos y cereales). A causa de esta situación, muchas empresas se ven obligadas a reducir sus capitales constitucionales, y es de temer que si no se adoptan rápidas medidas normalizadoras en el problema de las divisas, en el seguro de cambio, etc., desaparecerán muchas casas comerciales.

Por otra parte, el comercio interior se resiente de una excesiva competencia, determinada en algunos casos por la mayor actividad que les casas exportadoras prestan al mercado nacional ante las dificultades con que tropezan en el exterior. No ha contribuido, ciertamente, a normalizar la situación, el régimen de tasas impuesto a los trigos y otras medidas de carácter local, como los elevados arbitrios sobre los vinos e igidos por algunos municipios.

Industria; estado de los negocios.- La industria textil continúa en situación parecida a la del año anterior, subsistiendo la importante cifra de 1300 obreros en paro forzoso. En el ramo de la seda, si bien se han manifestado en algunas fábricas signos de crisis, parece que la producción no cesa.

El ramo de la construcción es uno de los más afectados por la crisis local, no notándose mejora alguna con relación al año anterior.

Las otras industrias - ferrocarriles, telefonía etc - parecen costearse.

Tendencia de los salarios,- Rendimiento de la mano de obra,- Estado de ánimo del elemento obrero - En general, los salarios están estancados. En algunos oficios los obreros han logrado ligeras mejoras. Salvo pocas excepciones, en el momento de redactar esta informe, el elemento obrero demuestra conformidad con las actuales condiciones de trabajo. El rendimiento de la mano de obra es normal.

Coste de la vida,- Tendencia de los precios,- Los créditos al detall están estancados. No ha, variación sensible en el coste de la vida con relación al año anterior.

Agricultura. Situación social en el campo y cosechas probables.- La situación social en el campo, si bien de momento no presenta gravedad, hay posibilidad que la adquiere. De una parte influye la desvalorización, ya aludida de los productos agrícolas; por otra parte, se observa cierto movimiento entre los arrendatarios para lograr que sus salarios sean similares al nivel de los obreros industriales. Influye también la situación política, exacerbando las relaciones entre arrendatarios, aparceros y propietarios. Por todo ello se observa cierta intranquilidad que, de momento, sólo se traduce en una restricción en la intensidad de cultivo, pero son de temer graves trastornos.

La cosecha de caña parece pueda estimarse como buena, escasas las de avellanas y almendras, y mediana la vinícola.

Paris, 5 Mayo de 1936.

Fr. Presidente del Consejo Superior de Cámaras de Comercio,
Madrid.

COMER: I INDUSTRIA, Maig 1936

APÈNDIX 2.

2. 1.- ESTADÍSTICA DEL CLERGAT PER COMARQUES (1928).
2. 2.- CENS D'ENTITATS CATÒLIQUES CAMP DE TARRAGONA.
2. 3.- REGLAMENT DE L'ASSOCIACIÓ CIUTADANA FEMENINA.
2. 4.- ESTATUTS DE LA "UNIÓN DIOCESANA DE MUJERES CATÓLICAS DE TARRAGONA".
2. 5.- ESTATUTS DE LA "UNIÓN CATÓLICA FEMENINA".
2. 6.- ESTATUTS DE LA "JUNTA DE UNIÓN SOCIAL".
2. 7.- CENS D'ENTITATS CULTURALS I RECREATIVES, CAMP DE TARRAGONA.
2. 8.- ESTATUTS DEL "CENTRO ENCICLOPÉDICO POPULAR", REUS.
2. 9.- REGLAMENT DEL "CENTRO MARXISTA DE REUS".
- 2.10.- ESTATUTS DEL "ATEÑEO SINDICALISTA LIBERTARIO", VALLS
- 2.11.- CENS D'ASSOCIACIONS ECONÒMIQUES I PROFESSIONALS, CAMP DE TARRAGONA.
- 2.12.- UNIS DE COLLITERS D'AVELLANES DEL CAMP DE TARRAGONA.
- 2.13.- CENS D'ENTITATS AGRÍCOLES, CAMP DE TARRAGONA.
- 2.14.- CENS DE SINDICATS I ASSOCIACIONS AGRÍCOLES, CAMP DE TARRAGONA.
- 2.15.- CENS D'ASSOCIACIONS POLÍTiques, CAMP DE TARRAGONA.
- 2.16.- APLEC TRADICIONALISTA, MAIG 1935.

2.1.1.- ESTADÍSTICA DEL CLEYAT

COMARCA DEL TARRAGONÈS

VELE	HABITANTS	CAPELLANS/CAPITA
ALTAFULLA	790	1
BONASTRE	-	-
LA CANONJA	1.434	2
EL CATLLAF	1.300	1
CONSTANÇÀ	2.358	5
CREIXELL	400	1
ELS GARIDELLE	285	1
EL MORELL	1.599	3
MOU	500	1
ELS PALLAREES	395	1
PERAFORT	387	1
PEBLA DE MAQUET	535	1
PEBLA DE MONTORNÈS	1.100	1
PENAU	110	1
LA RIERA	1.075	3
RODA	627	1
SALOMÀ	-	-
LA SECUTA	703	2
TORREDEMBARRÀ	1.539	2
TARRAGONA, CATEDRAL	5.010	5
TARRAGONA, SANT FRANCESC	5.522	5
TARRAGONA, TRINITAT	5.052	5
TARRAGONA, SANT JOAN	12.000	5
TARRAGONA, SANT PERE	1.800	1
VESPELLÀ	195	1
VILALONGA	1.450	2
VILA-SECA	3.135	4
TAMARIÇ	365	1
SALOU	247	1
TOTALS:		
COMARCA SENSE TARRAGONA	20.959	38
COMARCA AMB TARRAGONA	51.373	80
TARRAGONA	30.414	22

A. A. T. "Estadística 1923", Edició: DICCIO.

COMARCA DE L'ALT CAMP

POBLE	HABITANTS	CAPELLANS	CAPITA
AIGUAMURCIA-SANTES CREUS	370	1	370
ALCOJER	3,000	3	1,000
ALIB	523	1	523
ERAFIM	1,052	2	525
CABRA DEL CAMP	832	3	277
FIGUEROLA	560	2	280
MASLLORENÇ	-	-	-
LA MASO	365	1	365
EL MILA	253	1	253
MONTFERRI	-	-	-
MONT-RAL	273	1	273
MULLES	732	1	732
PLA	2,100	3	700
PONT D'ARMENTERA	1,016	2	508
PUIPPÉLAT	618	1	618
QUEROL	133	1	133
LA RIBA	850	2	425
RODONYA	-	-	-
ROURELL	510	1	510
VALLMOLL	1,112	2	556
VALLS, SANT JOAN	6,452	23	281
VALLS, SANT ANTONI	2,033	5	407
VALLS, CARME	2,765	5	553
VISTABELLA	1,119	3	360
VILARRODONA	-	-	-
TOTAL:			
COMARCA SENSE VALLS	15,483	31	499
COMARCA AMB VALLS	22,731	64	365
VALLS	11,493	33	341

COMARCA DEL BALK CAMP

POBLE	HABITANTS	CAPELLA PER CAPITA	
ALBIOL	315	1	315
ALEIXAR	1,555	2	778
ALFERJA	1,700	1	425
ALMOSTER	398	1	398
ARGENTERA	257	1	257
BORGES DEL CAMP	1,245	2	415
BOTARELL	338	1	338
CAMBRILS SANTA MARIA	2,170	1	2,170
CAMBRILS	1,300	1	1,300
CAPAFONTS	390	1	390
CASTELLVELL	715	1	715
COLLDEJOU	-	-	-
DUESAIGUES	356	1	356
LA FEBRÓ	-	-	-
MASPUJOLS	500	1	500
MONTBRIÓ	1,325	3	441
MONTRÒIG	2,500	3	833
LA MUSSARA	-	-	-
PRADES	858	1	858
PRATDIP	-	-	-
REUS, SANT PERE	11,000		
REUS, SANT JOAN	5,000		
REUS, SANT FRANCESC	6,500		
REUS, SANE	5,200		
RIUDECANYES	1,012	2	506
RIUDECOLS	1,021	2	510
RIUDOMS	3,592	4	898
LA SELVA	3,252	1	320
VANDELLOS	-	-	-
VILANOVA D'ESCORNALBOU	675	1	675
VILANOVA C	213	1	213
VINYOLS	540	1	540
TOTALS:			
COMARCA SENSE REUS	26,386	41	570
COMARCA AMB REUS	55,099	64	861
REUS	28,700	23	1,248

1.3.- CENS D'ENTITATS CÀTOLIQÜES DEL CAMP DE TARRAGONA.

ENTITATS CÀTOLIQÜES

ALT CAMP

- FOMENT PARROQUIAL, Alcover, 1904.
- INSTITUT DE CULTURA PARROQUIAL I BIBLIOTECA, Alit., 1936.
- GRUP FEICICISTA "E'ELER", Pont d'Armentera, 1934.
- SALA PARROQUIAL, Vallmoll, 1932.
- CONFRAERNITAT DE CAMERERES DE JESUS SACRAMENTAL, Vallès, 1931.
- ARXICOFRARIA DE FILLES DE MARIA, Vallès, 1931.
- CONFERENCIA SANT VICENÇ DE PAUL, Vallès, 1931.
- ACCRACIÓ NOCTURNA, Vallès, 1931.
- LLIGA DE LA PERSEVERANCIA, Vallès, 1931.
- ORGANITZACIÓ CÀTOLICA D'ACCIO PLELICA, Vallès, 1932.
- ACCIO CÀTOLICA DE LA DONA, Vallès, 1934.

(*) A, B, C, T, "Asociaciones".

SAIX CAMP

- CONGREGACIÓ MÈ INMACULADA I SANT LLUÍS GONZAGA, Alforja, 1932.
- GERMANDAT CARITATIVA, Argentana, 1931.
- CONGREGACIÓ DE MÈ INMACULADA I SANT LLUÍS GONZAGA I SANT JOAN BAPTISTA, Cambresis, 1931.
- CONGREGACIÓ DE GERMANDATS DE LA PURÍSSIMA SANG, Cambrils, 1931.
- FEDERACIÓ DE JOVES CRISTIANS DE CATALUNYA, GRUP RESORGIMENT, Montorio, 1933.
- SALA PARROQUIAL, Montroig, 1933.
- SOCOORS MUTUS CONGREGANTS PURÍSSIMA SANG, Montroig, 1932.
- CONFRATERNITAT DE CAMBREPES DE JESUS SACRAMENTAT, Reus, 1931.
- CARITAT CRISTIANA DE SENYORES, SANT VICENÇ DE FAUL, Reus, 1931.
- CARITAT CRISTIANA DE CASALLEPOS, Reus, 1931.
- ASSOCIACIÓ NOCTURNA, Reus, 1931.
- ASSOCIACIÓ DE FILLES DE MARIA INMACULADA, Reus, 1931.
- ASSOCIACIÓ CATÒLICA DE OBRERES EJERCITANTES, Reus, 1931.
- GUARDIA D'HONOR DE LA VERGE DE MISERICÒRDIA, Reus, 1931.
- COFRARIA SANT VINCENÇ DE PAUL, Reus, 1931.
- TARRER CONFERENCIA DE LA SAGRADA FAMÍLIA, Reus, 1931.
- CONGREGACIÓ VERGE MISERICÒRDIA I SANT LLUÍS GONZAGA, Reus, 1931.
- FEDERACIÓ DE JOVES CRISTIANS, "LLUM", Reus, 1932.
- ASSOCIACIÓ SENYORES "CARITAT CRISTIANA", Reus, 1932.
- CONGREGACIÓ DE LA PURÍSSIMA SANG, Reus, 1933.
- ASSOCIACIÓ DE MÈ INMACULADA, Reus, 1934.
- CONGREGACIÓ MARE DE DEU DE MISERICÒRDIA, Reus, 1934.
- UNIÓ DIOCESSANA DE JOVENTUT FEMENINA D'ACCIÓ CATÒLICA, Reus, 1935.
- ACCIÓ CATÒLICA D'HOMES, Reus, 1935.
- JOVENTUT CATÒLICA FEMENINA CULTURAL, Rudecols, 1932.

TARRAGONÈS

- CENTRE PARROQUIAL D'ACCIO CATÒLICA, El Catllar, 1933.
- CONGREGACIÓ DE LA DOCTRINA CRISTIANA Tarragona, 1931.
- TERCERA ORDE DE SANT DOMENEC, Tarragona, 1931.
- COFRARIA N. S. DE LA CINTA, Tarragona, 1931.
- ACCIO CATÒLICA DEL BISBAT DE TARRAGONA, Tarragona, 1931.
- UNIO CATÒLICA FEMENINA, Tarragona, 1932.
- ACCIO CATÒLICA DIOCESANA, Tarragona, 1933.
- ACCIO POPULAR CATÒLICA, Tarragona, 1933.
- FEDERACIÓ DE JOVES CRISTIANS DE CATALUNYA, Tarragona, 1934.
- CONGREGACIÓ DE LA SANG, Torredembarra, 1932.
- ACCIO PARROQUIAL FEMENINA, Vila-Seca, 1933.

2.3.- REGLAMENT DE L'ASSOCIACIÓ CIUTADANA FEMENINA,

Art. 1.- És objecte de Associació Ciutadana Femenina la defensa per tots els mitjans legals dels principis religiosos i tradició cristiana de nostre poble. L'actuació de la entitat s'inspirarà sempre en aquest esperit.

Les activitats públiques d'Associació Ciutadana Femenina en la seva actuació cultural i social es objecta de la entitat la defensa de l'Autonomia de Catalunya dintre l'Estat Espanyol i la reivindicació de tots els drets polítics del nostreoble procurant sempre que el Govern de Catalunya s'inspiri en aquell esperit tradicional que bàsicament es objecta d'aquesta entitat.

Art. 2.- L'acció d'Associació Ciutadana Femenina de la localitat s'extendra a totes les manifestacions de la vida col·lectiva, d'acord amb els principis establerts en l'article anterior. (...)

TITOL V, DE LES COMISIONS

Art. 16.- Es formaran amb socis de la entitat comissions d'Acció Política, de Propaganda i de relacions exteriors, que respectivament presidiran els Vis-Presidents de la Societat. També podran formar-se altres comissions per acord de la Junta Directiva. El nombre d'Individus i la elecció dels qui hagin de integrar les comissions, no determinarà la Junta Directiva, ni i com el límit de les seves atribucions i la durada dels seus començaments que rai podrà excedir del temps que estigui en funcions la Junta Directiva que els regi nomenat.

Art. 17.- Per a que els acords de les Comissions siguin firmes, hauran d'esser visats pel President de la Societat.- Si el President no la visa, la Comissió podrà recórrer a la Junta Directiva. (...)

A.G.C.T. "Asociaciones".

1.1.- ESTATUTOS DE LA "UNION DIOCESANA DE MUJERES CATOLICAS DE TARRAGONA".

Art. 12.- TITULO Y DOMICILIO.= La Accion Catolica de la Mujer en Tarragona, constituida con arreglo a la ley de 30 de junio de 1927, toma el nombre de UNION DIOCESANA DE MUJERES CATOLICAS DE TARRAGONA y es incorporada a la Confederacion de Mujeres Catolicas de España, de caracter nacional y análogos fines, establecida en Madrid.

Tendrá su domicilio en calle de Arago 11- 22 - 23.

Art. 22.- FINES.= Los fines que se propone son: Fomentar o suscitar, coordinar y unificar, cuando esto sea necesario, todas las actividades religiosas, culturales, familiares, caritativas, escolares y moralizadoras de sus asociadas.

Art. 23.- ASOCIADAS.= Pueden serlo de numero todas las mujeres y jovenas de probada conducta moral y religiosa y que además bonen la cuota minima de veinticinco céntimos al mes.

La admision de asociadas corresponde a la Junta Directiva, debiendo ser presentadas por dos asociadas de numero las que soliciten el ingreso.

Se consideraran asociadas adheridas las Entidades femeninas que, sin perder su autonomia, se comprometen a secundar los fines de la Confederacion.

Art. 41.- REGIMEN DE LA ASOCIACION.= Corresponde a la Junta Directiva y a la Asamblea.

La Junta Directiva se compone de Presidenta, Vice-presidenta, Secretaria, Vice-secretaria, Tesorera, Vice-tesorera y cuatro Vocales, elegidas por las asociadas, la cual se reunirá mensualmente. Podrán nombrarse cuantos Vocales adjuntos acuerde la Junta Directiva.

Cada dos años se renovará la mitad de la Junta Directiva determinándose por sorteo que cargos han de renovarse la primera vez, quedando así establecido el turno para sucesivas renovaciones.

Es de incumbencia de la Junta Directiva representar permanentemente a la Asociacion, al empleo de todos los medios licitos para conseguir sus fines, dictar unas normas para la buena marcha de la misma e instituir las Secciones que sean convenientes para el desarrollo de la Entidad.

Art. 52.- La Asamblea convocada de la Junta Directiva, de la Union Diocesana, de una representante por cada seccion delegada y de las asociadas, correspondiendo a la Diocesis la presidencia de la misma, se reunirá todos los años en Asamblea ordinaria. Con caracter extraordinario se reunirá cuando lo pida la Union Diocesana lo considere oportuno o lo pidan las dos terceras partes de las Secciones delegadas.

Art. 62.- Corresponde a la Asamblea Diocesana ordinaria, aprobar la Memoria, e oír de cuentas, renovacion de la Junta Directiva, reforma del Reglamento y a emitir y resolver los asuntos propuestos por la Union Diocesana.

- Art. 79.- SECCIONES DELEGADAS.= Esta Asociación podrá crear en las zonas rurales de la provincia Secciones delegadas.
Dichas Secciones se regirán por un Comité delegado compuesto de Presidenta, Secretaria, Tesorera y cuatro Vocales, que podrá ser designado la primera vez por la Junta de la Unión Diocesana, y en sucesivas renovaciones por la Asamblea de las asociadas de la respectiva localidad.
En todo lo demás se acomodaren a estos Estatutos.
- Art. 80.- Así mismo podrá esta Asociación, a juicio de su Junta Directiva, federarse con cualesquiera de las Asociaciones de Mujeres Católicas que persigan fines semejantes a los consignados en el párrafo segundo.
- Art. 81.- RECURSOS.= Para su sostenimiento cuenta con las cuotas de las asociadas, subvenciones, legados y donativos y cualesquiera otros ingresos que pudiese obtener por todos los medios legales.
Gozando de personalidad legal podrá disponer libremente de sus bienes, adquirir, poseer, enajenar, tomar préstamos y realizar cualesquiera otros actos propios de las personas jurídicas y a esos efectos estará representada por la Presidenta.
- Art. 82.- DISOLUCION.= No podrá disolverse esta Entidad mientras haya 10 asociadas que se comprometan a realizar los fines que persigue.
- Art. 83.- APLICACION DE LOS FONDOS.= En caso de disolución, estos se entregaran al Prelado de la Diócesis para obras de caridad tanto espiritual como corporal.
- Art. 84.- Para el más exacto cumplimiento de estos Estatutos, la Junta Directiva dictará las disposiciones que estime convenientes.

Tarragona 23 de agosto de 1935

La Secretaria,

La Presidenta

A.G.C.T. "Asociaciones".

2.º.- ESTATUTOS DE LA "UNION CATOLICA FEMENINA".

Artículo 1º - Se constituye en la ciudad de Terrecona una Asociación con el nombre de " UNION CATOLICA FEMENINA " cuyo domicilio social se halla situado en la calle de Angel Guimera nº 23 piso 2º habitación nº 1.

Art. 2º - Esta entidad tendrá por fin preparar a la mujer para el ejercicio de sus derechos políticos dimanantes de la Constitución del Estado, cuya consecución, al igual que sus mejoras sociales y políticas, se llevará a cabo dentro de las leyes civiles vigentes, usando medios de toda conformidad con el espíritu cristiano.

Art. 3º - Los actos ordinarios de la Asociación serán las reuniones de la Junta Directiva y la reunión general que se celebrará anualmente; serán extraordinarios, las reuniones generales que acuerde la Junta Directiva o a petición de la cuarta parte de las socias.

Art. 4º - Las socias podrán ser honorarias, protectoras y activas. Serán honorarias aquellas a quienes la Junta acuerde conceder esta calificación. Serán protectoras las que de algun modo cooperen a la buena marcha económica de la entidad y activa, las que con su adhesión y cooperación contribuyan a los fines de la misma. Dicha adhesión o cooperación serán señalada por la Junta Directiva.

Art. 5º - La Asociación se sostendrá de las cuotas de las socias, así como de los legados, donativos, subvenciones o cualesquiera clase de bienes que reciba.

Art. 6º - La Asociación tendrá capacidad jurídica para poseer, adquirir, comprar, vender, hipotecar, aceptar o renunciar legados y en general ejercer cualesquiera actos de posesión, aceptación y renuncia o de orden judicial de toda clase, llevando al efecto la representación ordinaria de la misma la Presidenta.

Art. 7º - El gobierno de la Asociación corresponderá a una Junta Directiva con los cargos de Presidente, Vice-presidente, Secretario, Vice-secretarios, Tesorero y varias Vocales.

Art. 8º - La Junta será elegida la primera vez por las fundadoras de la entidad, siendo luego renovada por mitad cada dos años; los cargos serán reelegibles. Tienen para ello voz activa y pasiva las socias activas que haga más de un año que pertenezcan a la entidad. La Junta saliente podrá presentar una candidatura a la Asamblea general.

Art. 9º - La Junta establecerá delegaciones en otras localidades que se regirán por un Comité.

Art. 10º - Serán facultades de la Junta Directiva: a) Representar permanentemente a la Asociación, b) Administrar los fondos, c) Instituir las secciones que crea conveniente para el desarrollo de la entidad, d) Dictar unas normas para la buena marcha de la Asociación.

Art. 112 - La Asociación podrá disolverse por acuerdo de la Asamblea convocada para tal efecto.

Art. 113 - En caso de disolución la última Junta Directiva nombrará una comisión liquidadora y los bienes que tuvieren se destinaren a la propaganda católica o a beneficencia.

Art. 114 - La cuota mensual será de 0'10 pesetas y la de 5 pesetas el mes.

Taragona 12 de abril de 1922.

A.G.C.T. "Asociaciones".

2.º.- ESTATUTOS DE LA 'UNTA DE UNIÓN SOCIAL'.

I

Constitución, nombre, domicilio, duración.

Artº. 1º- Bajo estos estatutos, se constituya una asociación, regida por la Ley de 30 de Junio de 1957, compuesta principalmente de representantes de entidades de carácter cultural, social y político, al margen de las cuales actuará como organismo de enlace, con la realización de los fines concretos de esta asociación.

Artº. 2º- Su nombre será, JUNTA DE UNIÓN SOCIAL, o sus abreviados J.U.S.

Artº. 3º- El domicilio legal de esta entidad se fijará en esta ciudad, Rambla de San Juan, número 45, bajos.

Artº. 4º- Su vida legal será con tiempo indefinido.

II

Objeto.

Artº. 5º- El objeto de J.U.S. será procurar la cristiana cooperación de cuantas entidades, masculinas o femeninas, actúen con subordinación básica a los principios católicos en los campos, cultural, social y político, evitando las actuaciones contrarias entre sí, y desarrollando más eficazmente campañas de propaganda apologética de la organización cristiana de la familia y de la propiedad y de defensa de los derechos e intereses de la Iglesia Católica.

Artº. 6º- En caso de que surgiera alguna cuestión entre las entidades representadas, J.U.S. podrá ofrecer su mediación para solucionar las diferencias que la hubieran provocado.

Artº. 7º- J.U.S. se abstendrá de toda actuación en la política de determinado partido, salvo lo que en su caso pueda acordarse respecto de su mediación electoral y sin perjuicio también de la libertad de actuar dentro de la disciplina de partido de los miembros de J.U.S. individualmente considerados.

Artº. 8º- J.U.S. podrá establecer delegaciones en las poblaciones importantes de las comarcas tarraconenses, y, en su caso, reglamentará la modalidad que convenga dar a este respecto.

Artº. 9º- J.U.S. procurará mantener relación con la entidad PROPAGANDA CULTURAL CATÓLICA de Barcelona o con cualquiera otra entidad foránea que, con los mismos ideales básicos casease obtener en las comarcas tarraconenses, aceptando como estas su exclusiva representación y pudiendo nombrar un Delegado que forme parte de sus Juntas Centrales, (...)

A.G.C.T. "Asociaciones".

2.7.- CEIS D'ENTITATS CULTURALS I RECREATIVES DEL CAMP DE
TARRAGONA,

ENTITATS CULTURALS I RECREATIVES (a)

ALT CAMP

- SOCIETAT RECREATIVA "LA ARMONIA", Masllobrenç, 1931.
- CENTRE DE LECTURA, Pla de Cebre, 1934.
- SOCIETAT CORAL "AURORA PLANENCA", Pla de Cebre, 1931.
- PENYA RECREATIVA, La Riba, 1932.
- MUTUALITAT ESCOLAR "LA PFEVISORA ROURELLENSE", Rourell, 1932.
- ASSOCIACIÓ D'ALUMNES DE L'ESCOLA PROFESSIONAL, Valls, 1932.
- ASSOCIACIÓ DE PARES I MARES DELS ALUMNES DE LES ESCOLES
NACIONALS DE VALLS, Valls, 1932.
- FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS D'ALUMNES DE LES ESCOLES DE TREBALL DE
VALLS, Valls, 1932.
- FEDERACIÓ ESPORTIVA LOCAL, Valls, 1933.
- SOCIETAT DE CAÇADORS, Vilabella, 1932.
- FEDERACIÓ CATALANA DE JOVENTUTS RECREATIVES, Vilabertran, 1931.

(a) A.G.C.T. "Asociaciones".

SALV CAMP

- ATENEU POPULAR, Alforja, 1931.
- ASSOCIACIÓ EXCURSIONISTA I CULTURAL, Borganes del Camp, 1915.
- AGUPACIÓ JUVENIL CULTURAL "LAICA", Colldejou, 1932.
- "EL FORTUENIS DEMOCRÀTIC", Montroig, 1934.
- ASSOCIACIÓ DE JUVES DE PRADES, Prades, 1934.
- PENYA CICLISTA, Reus, 1931.
- ATLÈTIC CLUB, Reus, 1931.
- CATALUNYA NOVA, Reus, 1931.
- CENTRE ENCICLOPÈDIC POPULAR, Reus, 1932.
- ASSOCIACIÓ D'INICIATIVES, Reus, 1931.
- PROFESSORS MUSICS DE REUS I COMARCA, Reus, 1932.
- PENYA D'ESCADE "EAP VERNET", Reus, 1932.
- ASSOCIACIÓ D'ALUMNES DE L'ESCOLA DEL TREBALL, Reus, 1932.
- CASINO "GAUCCI", Reus, 1932.
- PENYA D'ESCADE "CAFÈ PARIS", Reus, 1933.
- ASSOCIACIÓ CULTURAL, Reus, 1933.
- ASSOCIACIÓ DE REPRESENTANTS LEGALS I SIMPATITZANTS DELS ALUMNES ASSISTENTS A LES ESCOLES PÚBLIQUES, Reus, 1933.
- ASSOCIACIÓ PARES DELS NENS DE LES ESCOLES NACIONALS, Reus, 1935.
- ATENEU CIENTÍFIC (PAZ, AMOR Y CARIDAD), Reus, 1935.
- GRUP CULTURAL "REURA", Riudacanyes, 1932.
- ASSOCIACIÓ JOVENTUT, Riudoms, 1934.
- MUTUALITAT ESCOLAR "LLIÇÓ DE NICK", Vilanova, 1932.

TARRAGONÈS

- JOVENTUT DE CREI-ELL, Crei-ell, 1934.
- SOCIETAT CORAL "INSTRUCCIÓ DEBERA", Constantí, 1931.
- PROTECTORA DE LA CAÇA, Constantí, 1931.
- RECREATIU "LA ALEGRIA", Cornellà, 1912.
- SOCIETAT RECREATIVA "LA ALEGRIA", Fallerascos, 1931.
- JOVENTUT "NOU GERMANDOR", Pobla de Mafumet, 1932.
- SOCIETAT "LA VIOLETA", Pobla de Montornès, 1932.
- JOVENTUT "LA ALEGRIA", Pobla de Montornès, 1935.
- SOCIETAT RECREATIVA "JOVENTUT VIDA NOVA", Pobla de Montornès, 1935.
- PERA TAUFINA, Tarragona, 1931.
- SOCIETAT HUMORISTA "SOL NAIXENT", Tarragona, 1931.
- SINDICAT D'INICIATIVA, Tarragona, 1931.
- MUTUA ESCOLAR JULIANA MORELL, Tarragona, 1932.
- SOCIETAT PENYA "ELS CUCS", Tarragona, 1932.
- ASSOCIACIÓ D'ALUMNES I EX-ALUMNES DE L'ESCOLA DE COMERÇ, Tarragona, 1932.
- FEDERACIÓ D'ALUMNES DE MAGISTERI, Tarragona, 1932.
- ASSOCIACIÓ CIUTADANA FEMENINA, Tarragona, 1932.
- PENYA CICLISTA "WILLIAM TARRIS", Tarragona, 1932.
- BILLAR CLUB, Tarragona, 1932.
- CONSERVATORI DE MÚSICA, Tarragona, 1932.
- MUTUA ESCOLAR "COSETANIA", Tarragona, 1932.
- ASSOCIACIÓ DE CAÇADORS, Tarragona, 1932.
- MUTUA ESCOLAR MASEANES, Tarragona, 1932.
- GRUP "FLORIDA", La Riua, 1932.
- JOVENTUT DEL POBIT, Tarragona, 1932.
- AGRUPACIÓ PRO-CINEMA, Tarragona, 1932.
- LA MUTUAL EDUCADORA, Tarragona, 1932.
- CLUB AJEDREC TARRACO, Tarragona, 1934.
- ASSOCIACIÓ "LA REBASSEADÀ", Tarragona, 1934.
- OLIMPIA BILLAR CLUB, Tarragona, 1934.
- ATENEU TARRACO, Tarragona, 1934.
- CENTRE INSTRUCTIU FERROVIARIO NORTE, Tarragona, 1935.
- SOCIETAT PENYA ESPORTIVA "SALD DOCUMENTAL", Tarragona, 1935.
- CENTRE ASTURIANO MONTANES, Tarragona, 1935.
- AGRUPACIÓ LOCAL, Torredembarra, 1933.
- CENTRE DE CULTURA I BIBLIOTECA POPULAR, Vilallonga, 1931.
- SOCIETAT AUTÒNOMA RECREATIVA AGRÀRIA, Vilallonga, 1932.

2.3.- ESTATUTOS DEL "CENTRO ENCICLOPÉDICO POPULAR" REVA.

Artículo 12.- Con el nombre de Centro Enciclopédico Popular se constituya en Reva una entidad que tiene por objeto alavez, la condición social y material de sus componentes, y, a la vez, promover la cultura de tendencia colectiva en proporcionalidad al estado económico y social de sus componentes. Para conseguirlo, este centro organizará veladas, conferencias, lecturas comentadas, charlas, e excursiones y toda clase de actos que puedan estimarse con fines culturales.

Artículo 13.- Este Centro, y a tenor de sus posibilidades económicas, irá a la creación de una Escuela de primera enseñanza para los socios e hijos de los mismos. Igualmente podrán crearse todas las secciones que se entiendan compatibles con los fines culturales que persigue el Centro Enciclopédico Popular, considerándose como tales las de carácter científico, bellas artes, y de divulgación social. Las secciones funcionarán autónomamente, con reglamentos que especifique su funcionamiento interno los cuales regulará el Consejo Directivo.

Artículo 14.- El ingreso de socios en el Centro Enciclopédico Popular deberán ser propuestos por dos componentes del mismo.
(...)

A.G.C.T. "Resistencia".

2.3.- REGLAMENTO DEL "CENTRO MARXISTA" DE P.S.

- Art. 12. En la ciudad de Paus, a 20 de Enero de 1922 y con la denominación de "CENTRO MARXISTA" se constituye una entidad que tiene por objeto y como finalidad propagar, difundir y defender a' ideales socialistas donde lo permitan las leyes del Estado y los preceptos del "PARTIDO".
- Art. 22. Por la mejor y mayor propaganda y defensa de los ideales Socialistas el "CENTRO" organizara Escuelas Racionalistas, y Secciones de Literatura, Educación, Artes, Decoración etc., etc., así como tambien una Sección Política.
- Art. 23. Estas Secciones serán independientes unas de otras en lo referente a la administración. Gozaran tambien de perfecta autonomía para la organización y desarrollo de sus actividades, que serán siempre de acuerdo con su denominación, pero deberán de comunicar todos sus proyectos antes de la ejecución de los mismos a la Junta del "CENTRO" para que este los examine, los oriente y apoye, y de la conformidad referente a la oportunidad o la fecha para llevarlos a cabo. Solamente cuando se produzcan desviaciones perjudiciales para los ideales y el buen nombre del "CENTRO", podrá la Junta de este intervenir y resolver en consecuencia.
- Art. 40. Podrán ingresar como socios del "CENTRO" todos los ciudadanos de ambos sexos desde los 16 años de edad, y siempre que sean propuestos por dos socios y declaren aceptar la Lucha de clase.
Los propuestos no serán admitidos definitivamente hasta la aprobación de su ingreso por la Junta General.
- Art. 52. La cuota mínima mensual que deban satisfacer todos los socios será de ptas. 0'50 para el "CENTRO" y ptas. 0'50 para el fondo de la Sección a que pertenecian. Cuando un socio pertenezca ya a una Sección determinada, podrá tambien inscribirse a otra, siendo para este, voluntaria la cuota a pagar. (...)

A.G.C.T. "Asociaciones".

110.- ESTATUTOS DE L'"ATENEO SINDICALISTA LIBERTARIO", VALLS.

CAPITULO 1º

Art. 1º. Con la denominación de Ateneo Sindicalista Libertario se constituye en Valls una asociación con carácter cultural.

Art. 2º.

OBJETO

(a) Realizar una labor cultural al efecto de elevar el nivel moral e intelectual de sus asociados, mediante conferencias, cursos, lecturas comentadas y demás medios adecuados para poner al alcance de los obreros y de los obreros de ambos sexos en general, los conocimientos científicos, económicos, políticos, literarios y artísticos al efectos de una mejor comprensión de sus aspiraciones sociales.

(b) Desarrollar ampliamente este labor cultural a fin de conseguir una mayor preparación posible con el propósito de acelerar el proceso de desaparición del régimen capitalista o instaurar, después de un periodo de transición en el cual los Sindicatos obreros sean de ser el elemento determinante, tanto en el orden moral e intelectual como en el industrial y económico, el Comunismo Libertario.

(c) Trabajar intensamente por atraer hacia la Confederación Nacional del Trabajo de España, a cuantos elementos técnicos o de otra naturaleza puedan ser útiles a la obra de transformación que la clase trabajadora forzosamente ha de realizar.

CAPITULO 2º

Del desarrollo, gobierno y administración del Ateneo.

Art. 3º. El Ateneo Sindicalista Libertario será administrado por una Junta Directiva compuesta de Presidente, Vice-presidente, Secretario, Vice-secretario, Tesorero, Contador, Bibliotecario y dos Vocales, cuyos cargos serán renovados con nitid cada año en asamblea general ordinaria convocada al efecto, ...'

A.G.C.T. "Asociaciones".

2,11.- CENS D'ASSOCIACIONS ECONÒMIQUES I PROFESSIONALS DEL
CAMP DE TARRAGONA.

ENTITATS SOCIO-ECONÒMIQUES (4)

ALT CAMP

- SINDICAT UNIO DE TREBALLADORS, Alcover, 1931.
- GERMANDAT DE MUTUA PROTECCIO, PATRO SANT JAUME, Figueras,
1932.
- SINDICAT UNIO DE TREBALLADORS, Els de Caser, 1931.
- ASSOCIACIO MUTUAL "LA FOIA", Valls, 1932.
- SINDICAT UNIO DE TREBALLADORS, Vilaplana, 1931.

(4) A.E.C.T. "Asociaciones".

291. CASP

- SINDICAT ÚNIC DE TREBALLADORS, Alforja, 1931.
- SINDICAT D'OBRES D'OFICIS VARIIS, Castejanes, 1931.
- SINDICAT ÚNIC DE TREBALLADORS, Colladriu, 1931.
- COOPERATIVA "LA BENEFICA", Duesaigües, 1931.
- SUSSSECCIÓ DE REUS DE LA FEDERACIÓ D'INDUSTRIES FERROVIÀRIES, Reus, 1931.
- AGRUPACIÓ BENEFICA D'OBRES "EL PREVISOR", Reus, 1931.
- SOCIETAT COOPERATIVA D'ESTALVI I CRÈDIT, Reus, 1931.
- AGRUPACIÓ DE SOCIETATS DE SOCCORS MUTUS, Reus, 1932.
- MONTEPIO GERER DE LA FABRICA DE SEDERIES DE C. BALSELLÀ, Reus, 1932.
- GERMANDAT "LA FIDELIDAD", Reus, 1932.
- CADCI: "LA PROTECCIÓ MERCANTIL", Reus, 1933.
- SINDICAT D'EMPEDRADORS I SIMILARS, Prudencanyes, 1931.
- SOCCORS MUTUS "LA PROTECTORA", Prudencols, 1931.

TARRAGONÈS

- SINDICAT DE TREBALLADORS, Constantí, 1931.
- SINDICAT D'OFICIS VARTS, El Morall, 1931.
- SOCIETAT D'OFICIALS MAGNERS, El Morall, 1932.
- GERMANDAT DE SOCORS MUTUS, Folla de Marçat, 1932.
- SOCORS MUTUS, Folla de Bera, 1932.
- EMPLEATS DE LA JUNTA D'OBRES DEL PORT, Tarragona, 1931.
- ASOCIACIÓ DE MESTRES NACIONALS ASPIRANTS AL MAGISTERI, Tarragona, 1931.
- ASOCIACIÓ DEL SANTO ECCE-HOMO, Tarragona, 1931.
- SOCIETAT D'OBRES FORNERS, Tarragona, 1931.
- "LA ALIANÇA" LIMPIABOTES, Tarragona, 1931.
- MONTEFIO DEL COS DE BOMBERS, Tarragona, 1931.
- SINDICAT DE TREBALLADORS DEL RAM DE L'AGULLA, Tarragona, 1931.
- OBRERS I EMPLEATS DE LA JUNTA D'OBRES DEL PORT, Tarragona, 1931.
- AGRUPACIÓ DE GÈNERES DE PUNT, Tarragona, 1931.
- SINDICAT AUTÒNOM DE MAQUINISTES FOGONERS, Tarragona, 1931.
- SINDICAT DEL RAM DE LA FUSTA, Tarragona, 1931.
- JUNTA UNIO SOCIAL, Tarragona, 1932.
- SOCIETAT MUTUA "LA SALUD", Tarragona, 1932.
- POSIT MARÍTIM DE PESCADORS, Tarragona, 1932.
- SOCIETAT PATRONS PERPUQUERS I BARBERS, Tarragona, 1932.
- SOCIETAT FERROVIÀRIA DE SOCORS MUTUS, Tarragona, 1933.
- COOPERATIVA "TARRAGONA" PER LA CONSTRUCCIÓ DE CASES BARATES, Tarragona, 1933.
- SECCIÓ ATUR FORÇOS DEL POSIT DE PESCADORS, Tarragona, 1935.
- COOPERATIVA "UNION TABAQUERA" PER LA CONSTRUCCIÓ DE CASES BARATES, Tarragona, 1935.
- FEDERACIÓ PROVINCIAL DE TREBALLADORS DE L'ENSENYANÇA, Tarragona, 1935.
- ASSOCIACIÓ MUTUA D'OBRES METAL·LÚRGIC, Tarragona, 1935.
- CUERPO DE AGENTES COMERCIALES, Tarragona, 1935.
- ASSOCIACIÓ D'ACCIONISTES DEL BANC COMERCIAL DE TARRAGONA EN LIQUIDACIÓ, Tarragona, 1935.
- SOCIETAT MUTUA DE PESCADORS "LA MARÍTIMA", Torredamberra, 1931.
- SOCIETAT ÚNICA D'OBRES, Torredamberra, 1931.
- MUTUA OBRERA, Vilallonga, 1931.
- SINDICAT REPUBLICA OBRER, Vilallonga, 1931.

UNIO DE COLLITERS D'AVELLANES DEL CAMP DE TARRAGONAA NOSTRA OBR

Recordem; anem a primers de setembre de 1932 Els colliters d'avellanes de nostra comarca són, en sa immensa majoria, petits propietaris, arrendataris i bancan; quasi tots ells viuen exclusivament del seu treball. Amb aquest treball intensiu, continu i persistent, han creat aquesta riquesa típica de nostra terra; l'avellana incomparable del Camp de Tarragona de fama, consum i aplicació mundial.

La majoria d'aquesta colliters, són gent treballadora; són sí, modesta, però, econòmicament, en sa gran majoria, i el seu viure no és independent, l'ancets de capitals propis; d'institucions que vetilin per ells i els proporcionin, en bones condicions, el capital precís pels cultius, viuen lligats a una sèrie d'interessos creats a l'entorn de la seva vida econòmica, servint-los el fiat els edobs químics, el pa, el ferro i la mule i fins anticipant-los algun diner, a plotant-lo alguna vegada fent-li vendre avellanes de la pròxima collita a entregar a setembre i octubre en condicions usuraries renercebables.

Arriba l'octubre i l'hi vanen totes les obligacions concretes durant l'any i els arrendaments. Per complir-les, es obligat a vendre les avellanes al preu que sigui.

Les collites dels anys 30 i 31 havien estat tan migredes que cap d'aquests dos anys havien estat prou per selder els deutes contracts. El colliter d'avellanes no solament viu abandonat econòmicament, sino que el comerç d'avellanes a Reus, la plaça unica d'aquest comerç a la comarca, està organitzat no d'una manera per atorgar el colliter, sino que, al gros comerç es culpable d'aquesta organització que fa que visquin a costos del colliter un en d'intermediaris, que passen sobre la vida econòmica del colliter. I diem que el gros comerç n'és culpable i que quan ho fa serà perquè li convé als seus interessos, i voler provar la seva culpabilitat.

El comerç, els arrendadors i acquiradors d'avellanes, només comoren a tres o quatre corredors de plaça més acreditats i a tres o quatre més. Uns intermediaris que viuen -i és molt natural- d'aquest treball.

Els comerciants de poble, els trencadors, es inutil que intentin vendre als arrendadors. Aquests comerciants i trencadors, es inutil a anar a Reus tres o quatre tardes a la setmana a prendre café i esperar ordres i notícies dels corredors de plaça, d'aquests quant menys n'hi ha una cinquantena que també viuen d'aquest treball. Un segon grau d'intermediaris obligat. Aquests comerciants de poble i trencadors tenen uns corredors que venen de casa a comprar les avellanes; els colliters li treuen les avellanes de casa

i li porten els diners, i algunes vegades ni soo dal cert e qui estan venudes les avellanes, i nomas soven el preu que les cobren, però no el preu que estan venudes. Aquesta corradora de poble, també viven principalment d'arç, i en general tota la temporada ven cada fillura a la tarda a Reus e veure impressions i orures. D'aquesta, no ni ha pobla, per patit que sigui, que no n'hi nagi tres o quatre; de veure que en colicular una dos cents, proteccionalment ens quedem cura.

El collitar que agafa una mostra i ve a vendre a un comerciant de poble o trencador, es troba que li oferai un preu igual o inferior dal que li ha donat el corrador, i si fe la bastiess d'ènar amb la mostra e Reus, perdrà el visatge perquè l'oferta sarà posada las avellanes e Reus al matei preu o inferior que el que l'hi prometien posada e casa.

Tota aquesta organització comercial, des dal potant e portador e l'últim corrador de pobla, abia, al setembre dal 32, dues casos per ella molt interessants; primers, que la collita d'avellanes era abundant, que per octubre i novembre li vencien totes las obligacions econòmiques i l'arrandament, i que per tant, forçosament haurien de vendre las avellanes i per aquest motiu, hi hauria una oferta de fruit extraordinaria i la conseqüència natural; una bai e tan accentuada de preu.

Des dal gran e portador e l'últim corradorat, havien fet els seus calculs, havien pres las seves posicions, havien adquirit els seus compromisos a base d'aquesta bai e de preu de las avellanes. Per e assegurar-les conença aquella campanya derrotista, en els diaris, a la plaça de Prim e Reus, a las taules dal café de pobla. Per e provocar el panic, la *debacia* dal collitar, s'arribava e dir que hi hauria tanta oferta, que arribaria el dia que no tindria preu l'avellana, perquè a Turquia i a Italia ni havia una collita extraordinaria con aqui, i que produien e mes bai preu que nosaltres i ja tantan vanut el gra d'avellana molt barata, i que, per ai ç, no hi hauria e portatit, i que amb els magatzems plens, no setrien on col lotar-les i no las voldrien e cap preu.

Aquest panic provocat, ja es produia, però es precipitaren; no feren un mes massa aiat. Aquest matei panic suggerí als colliters la idea de cercar una defensa contra aquesta pronostics que creien certs, i va creure que l'unic remei era l'unic-ss els que tenien interessos comuns per defensar-los. I tot aquest e escrit d'intermediaris que viven a costes dal collitar, des dal gros e portador fins e l'últim corradorat, començaren aquella campanya contra l'organització dels colliters, valent-se de totes las armes, de la insidie, e l'objecte de citar la desconfiança inculte i justificada de l'agricultor, arribant, en aquesta campanya, fins e l'extran que la representació oficial dels e portadors volgueren far el *papu*, citant, al jutjat, e la Unió de Colliters e conciliació i amansge de quare'le criminal.

Res hi pogué; els colliters no perderen la serenitat. La necessitat imposa seny i confiança, i espontàniament, en dos mesos, ferem el miracle d'unir-nos més de 1,200 colliters escampats per tota la comarca i organitzats en 34 seccions de pobles a l'entorn de la nostra

UNIO DE COLLITERS D'AVELLANES
DEL CAMP DE TARRAGONA

que de moment ha funcionat com a cooperativa de credit, per proporcionar-nos els cabells per no haver de sucumbir, de tenir de vendre el preu que ens havien pronosticat

Havem dit et, noves que era un rebut i pres, sense segell ni cartagra de cap mana, a TOTS els colliters que ho han demanat, 30 pessetes per sac d'avellanes que de la seva collita oferia en garantia del prestat, amb una confiança il·limitada amb el colliter, des d'anti-li en disposar i guarda a casa el metat colliter les avellanes que oferte en preu, portant-li els diners a casa als Delegats i per tota despesa, li son cobrat 50 cèntims per sac per interessos i despeses d'administració d'un trimestre, S'havia vist mai cosa semblant?

Portem de l'ades avui 771,75 pessetes; havem sotrat de l'oferta, els 25,781 sacs oferts en garantia, i quant menys, 100,000 mas que tenim als socis sense haver pignorat, perquè deuen fer constar, en prova de la confiança en la UNIC dels colliters, que dels 1,200 socis poca més de la meitat han fet us del dret de pignorar.

Quin resultat ha donat la nostra campanya?

El país està d'enhonorada; havem defensat els interessos de nostra comarca, no solament havem impedid aquella debacle pronosticada i desitjada per alguns, sinó que del preu inicial de 45 pessetes no han baixat les avellanes, i es ben public i notori que des de fa una colla de dies tothom que ha volgut vendre pot haver-lo fet a 75 pessetes sac i que s'han fet alguns tractes a preus superiors de 80 pessetes. I la bona nova és que aquest preu no és esporàdic, sinó que el mercat internacional, als nostres competidors de Turquia i Itàlia venen a preus superiors, i que els italians ja han començat a comprar avellanes a Ràcia.

L'augment de riquesa que es ha produït, el ben estar public, no en gaudiran els colliters d'avellanes solament, sinó que la riquesa s'extenja i arribi a tots els estaments.

La nostra tasca no està pas acabada; als nostres propòsits per l'advançador, als concretarem en l'Assemblea del 26 de febrer. Pas a pas els anirem portant a la pràctica. Tercer ja en marxa la nostra MUTUALITAT D'ACCIDENTS DEL TREBALL AGRICOL DEL CAMP DE TARRAGONA, Tanca funcions des del dia 13 de febrer el SERVEI D'INFORMACIO COMERCIAL; enviam tres vegades cada setmana a totes les Delegacions el breu avecte que ten tingut a feus les avellanes, sempre a base d'operacions que seben a men fat.

Tenim en estudi altres organitzacions per a defensar els nostres interessos, i satisfere en col·lectivitat les nostres necessitats de cultivadors.

Com ha estat possible aquest "miracle" solament la comprensió entusiasta de nostre gran D. Francesc Macià, el seu amor pels que viuen del treball, deu al miracle de proporcionar-nos els cabells per fer totes les operacions sense altra garantia, sense altra intervenció que la gran confiança que té amb la proverbial nonredada dels agricultors catalans. Ell fou qui buscà els cabells a la Comissió de Pensions, ell fou qui obrí l'aval de la Generalitat per l'operació de credit, a ell caler els mitjans obtinguts per defensar

els interessos dels collitars que a la vegada han produït un augment de riquesa a la comarca i a Catalunya. Ens han ajudat en el nostre comarcal, els Consellers d'Agricultura de la Generalitat senyors Xirau i Mas, en ells no hi havia trobat més que facilitats i confiança; a tots davant agrariats, La Caixa de Pensions, tant els dirigents senyors Moragas i Soler, com llurs col·laboradors d'aquí a Pau, ens han permès actuar com ens ha convingut, per establir col·lectives i despeses als nostres associats. A tots, mil mercès.

Atacarem fent una crida a tots els collitars que encara no s'han associat; si els que som, hem lograt l'estat actual; que no logrem-hi si fossin la majoria. L'ésser associat no significa més que el pagament de 2 pessetes a l'any, poguent formar part de totes les accions que s'organitzen i a les que voluntàriament ingressi sobre les obligacions que contreu.

EL COMITÈ EXECUTIU

A.M.P. Reglaments Municipals, Estatuts i Reglaments de Gramis i Germanorats.

2.13.- CENS D'ENTITATS AGRÍCOLES DEL CAMP DE TARRAGONA.

ENTITATS AGRÍCOLES (a)

ALT CAMP

- AGRICULTORS RABASSAIRES, Aiguemuncia, 1931.
- SOCIETAT AGRÍCOLA REPUBLICANA, Aiguemuncia, 1931.
- REGANTS DEL TORRENT DE LA CAPELLA, Alcover, 1935.
- AGRICULTORS RABASSAIRES, Alcover, 1932.
- AGRICULTORS D'ALCOVER, Alcover, 1932.
- SOCIETAT D'AGRICULTORS, Alib, 1932.
- SOCIETAT D'AGRICULTORS RABASSAIRES, Cebra, 1931.
- AGRICULTORS RABASSAIRES, Srafin, 1931.
- AGRICULTORS RABASSAIRES, Maslloreng, 1931.
- FEDERACIÓ SOCIAL D'AGRICULTORS, Pont d'Armentera, 1931.
- UNIO AGRARIA, Puigpelat, 1934.
- SOCIETAT D'AGRICULTORS RABASSAIRES, Rodona, 1931.
- MUTUA DE PROPIETARIS, Valls, 1933.
- SINDICAT AGRÍCOLA, Vallmoll, 1931.
- HORTA DELS FITERALS, ASSOCIACIÓ DE REGANTS, Vilaplana, 1931.
- DEFENSA AGRÍCOLA, Vilaplana, 1935.
- SOCIETAT MUTUA D'ANIMALS DE CONREU, Vilarrodons, 1925.

(a) A.G.C.T. "Asociaciones".

Baix Camp

- Unió Agrària Autonomista, Cenbrils, 1931.
- SINDICAT AGRICOLA, Pratdip, 1932.
- ACCIÓ D'OBERS DEL CAMP, La Selva, 1932.
- ASSOCIACIÓ DE REGANTS DE LA SIQUIA PARTIDA DE BELLICENS, Reus, 1932.
- UNIÓ DE COLLITERS D'AVELLANES DEL CAMP DE TARRAGONA, Reus, 1932.
- LLIGA D'AGRICULTORS, Vendallòs, 1932.

TARRELLIVES

- AGRICULTORS RABASSAIRES, Ebnastre, 1931.
- SOCIETAT DE RABASSAIRES I ALTRES CULTIVADORS, El Catllar, 1933.
- AGRICULTORS RABASSAIRES, Crexell, 1931.
- SOCIETAT AGRICOLA, Montferrat, 1934.
- SOCIETAT DE TREBALLADORS DEL CAMP, El Morell, 1932.
- SOCIETAT AGRICOLA, Pallaresos, 1932.
- SOCIETAT DE TREBALLADORS DEL CAMP, Penafont, 1932.
- UNIO DE COMPREADORS, Pallaresos, 1933.
- AGRICULTORS RABASSAIRES, Pobla de Montornès, 1931.
- ASSOCIACIO DE PROPIETARIS, Pobla de Montornès, 1931.
- MINA GUNYOLAS, La Secuita, 1932.
- AGRICULTORS RABASSAIRES, Roda de Barà, 1931.
- JOVENTUT D'UNIO AGRICOLA, Tarragona, 1933.
- ASSOCIACIO MUTUA DE PROPIETARIS, Tarragona, 1931.
- SECCIO D'INDUSTRIES LACTIES DEL SINDICAT AGRICOLA, Tarragona, 1932.
- SOCIETAT D'ARRENDATARIS I PARCERS, Torredencara, 1931.

2.14 - CENS DE SINDICATS I ASSOCIACIONS AGRÍCOLES DEL CAMP DE TARRAGONA.

SINDICATS I ASSOCIACIONS AGRÍCOLES DEL

ALT CAMP

- Aiguafreda, - SOCIEDAD AGRICULTORES Y RABASSAIREES,
- SINDICATO AGRICOLA, 5-III-1919, 40 socis,
- SINDICATO AGRICOLA SANTEE CREUS, 6-X-1917, 26
socis,
- SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL DE LAS FOBLAS,
- AGRICULTORS I RABASSAIREES,
- Aicoover,- - SINDICATO AGRICOLA, 19-III-1920, 424 socis,
- Alic, - SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL, 1-XI-1911,
- Brafim, - SINDICATO AGRICOLA, 25-VIII-1930, 90 socis,
- AGRICULTORES Y RABASSAIREES,
- Cabra, - SOCIEDAD AGRICOLA SINDICATO, 20-IV-1921, 161 socis,
- SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL, 25-II-1924, 71
socis,
- AGRICULTORES Y RABASSAIREES,
- Figuerola, - ASOCIACION DE PROPIETARIOS,
- Masilonany, - SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL, 17-VI-1919, 65
socis,
- SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL, 7-III-1911,
- SINDICATO AGRICOLA CATELICO, 10-VIII-1918, 23
socis,
- AGRICULTORS I RABASSAIREES,
- La Maso, - SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL, 6-I-1921, 63
socis,
- Montferri, - PRIMITIVA SOCIEDAD,
- Nulles, - SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL DE SAN ISIDRO, 16-
IV-1917,
- SINDICATO AGRICOLA REPULAN, 7-VI-1919,
- LOS AMIGOS,
- Pla de Cabra, - SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL, 16-IV-1910, 455
socis,
- CAJA RURAL Y SINDICATO AGRICOLA DE TRABAJADORES, 6-
II-1931,

- Font Amanya, - SINDICATO AGRICOLA, 30-IV-1931.
- Padanya, - AGRICULTORES Y RAEASEAIREB,
- SINDICATO AGRICOLA, 30-VIII-1919, 123 socie,
- SINDICATO AGRICOLA DE PRODUCCION Y AMORRO, 2-V-
1922, 52 socie,
- El Fournal, - SINDICATO AGRICOLA CATALUNO, 23-II-1914,
- Vallmoll, - SINDICATO AGRICOLA, 29-X-1911,
- Viladella, - SINDICATO AGRICOLA DE SAN ISIDRO, 1-IX-1915,
- Vilanova, - SINDICATO AGRICOLA, 3-II-1915, 183 socie,
- SINDICATO AGRICOLA Y CASA RURAL, 29-I-1918,
- VALLS, - SOCIEDAD AGRICOLA,
- ASOCIACION MUTUA DE PROPIETARIOS, 14-VI-1920, 325
socie,
- CAMARA AGRICOLA OFICIAL "LA SEIXANTENA", 31-XII-
1905, 25 socie,
- SINDICATO DE AGRICULTORES, 7-VI-1924,
- REGANTES DE LA SERRA, SINDICATO AGRICOLA,

(*) E.O.P., 30-VI-1933, 13 i 14-VI-1933.

ELI* CAMP

- Albalat, - SINDICATO AGRICOLA CATALICO, 10-III-1918
 - SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL DE CREDITO, 27-III-1920.
- Alforja, - SINDICATO AGRICOLA, 14-II-1919, 278 socios,
 - DEFENSA AGRICOLA,
- Argentera, - SINDICATO AGRICOLA CATALICO, 17-VII-1918,
- Borges del Camp, SINDICATO UNION AGRICOLA BORGENSE, 30-V-1900, 80
 socios,
 - SINDICATO AGRICOLA CATALICO Y CAJA RURAL DE
 CREDITO, 29-IV-1920,
- Botarell, - UNION AGRICOLA,
- Cambrais, - SINDICATO AGRICOLA PARA ELABORACION Y VENTA DE
 PRODUCTOS DEL CAMPO, 4-VII-1920,
 - SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL DE AHORROS Y
 PRESTAMOS, 13-XII-1902,
- Castellvell, - SINDICATO AGRICOLA "LA ESFIGA", 5-IX-1920,
 - SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL, 3-XI-1905,
- Maspurois, - SINDICATO AGRICOLA, 4-IV-1908,
 - SINDICATO AGRICULTORES,
- Montornès, - SINDICATO AGRICOLA, 16-XII-1917,
- Montroig, - SINDICATO AGRICOLA MONTROIGENSE, 23-VII-1914, 132
 socios,
 - SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL DE AHORROS Y
 PRESTAMOS, 31-I-1911,
- Prades, - LA PROTECTORA AGRICOLA,
- Prats de, - SINDICATO AGRICOLA, 11-VII-1915,
- Riudacanyes, - ATENEO AGRICOLA,
 - UNION AGRICOLA,
- Riudacols, - SINDICATO AGRICOLA CATALICO, 13-VIII-1918,
- Riudoms, - ASOCIACION DE LABRADORES,
 - SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL DE AHORROS Y
 PRESTAMOS, 2-III-1917,
 - SINDICATO AGRICOLA, 31-VII-1912,

- La Selva, - SINDICATO DE PRODUCCION Y CREDITO AGRICOLA, 12-IV-1919,
 - SINDICATO AGRICOLA, 1924, 245 socios,
 - SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL DE SAN ANDRES, 21-VIII-1917,
 - DEFENSA AGRICOLA,
- Vandellós, - SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL, 12-VI-1930, 50 socios,
 - ASOCIACION DE PROPIETARIOS,
- Vilanova, - SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL DE AHORROS Y PRESTAMOS, 27-VI-1914,
- Vilaplana, - SINDICATO AGRICOLA, 27-IX-1909,
- Vinyola, - EL FORTENTO AGRICOLA, 22-II-1921,
 - SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL DE AHORROS Y PRESTAMOS, 12-III-1914,
- REUS, - CAMARA AGRICOLA DE REUS Y COMARCA, 19-XI-1904, 99 socios,
 - SINDICATO VITICOLA DE LA COMARCA DE REUS, 16-II-1922,
 - SINDICATO DE AGRICULTORES, 5-II-1910,
 - SINDICATO AGRICOLA Y COOPERATIVA DE LECHERIA, 6-XII-1929,
 - ASOCIACION PROVINCIAL DE GANADEROS, 17-VII-1927,
 - SINDICATO DE RIEGOS DEL PANTANO DE RIUDECANYES,
 - SOCIEDAD AGRICOLA DE ARRENDATARIOS Y APARCEROS,

TARRAGONÉS

- Bonastre, - AGRICULTORES Y RABASSAIRES,
- SINDICATO AGRICOLA / CAJA RURAL, 25-IX-1910,
- SINDICATO AGRICOLA CATELICO 20-VI-1918,
- La Canonja, - SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL "LA NUEVA AMISTAD",
11-III-1932,
- AGRICOLA COOPERATIVA,
- El Catllar, - SOCIEDAD AGRICOLA,
- SINDICATO AGRICOLA, 8-VI-1924,
- SINDICATO AGRICOLA DE CREDITO, 31-XII-1905,
- SOCIETAT DE RABASSAIRES,
- Constantí, - SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL, 19-VIII-1914,
- CAJA RURAL DE CREDITO SINDICATO AGRICOLA, 9-III-
1919,
- Cerverell, - SINDICATO AGRICOLA DE AGRICULTORES Y RABASSAIRES,
24-XI-1931, 20 socios,
- El Morell, - SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL, 18-IV-1919, 56
socios,
- La Noya, - AGRICULTORES Y RABASSAIRES,
- Elis Pallares, - SOCIEDAD AGRICOLA,
- Poble Mafumet, - SINDICATO AGRICOLA, 20-VI-1916,
- Poble Montornès, ASOCIACION DE PROPIETARIOS, 19-X-1931, 28 socios,
- SINDICATO AGRICOLA, 17-IV-1928,
- LA ALIANCA,
- AGRICOLA RABASSAIRE,
- La Pineda, - SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL, 8-IV-1932, 141
socios,
- SOCIEDAD COOPERATIVA AGRICOLA, 4-IV-1913,
- Roda, - AGRICULTORES Y RABASSAIRES,
- Salomó, - SINDICATO AGRICOLA, 2-I-1915,
- SOCIEDAD AGRICOLA,
- La Secuita, - UNION DE RABASSAIRES Y DEMAS CULTIVADORES DEL
CAMPO, 10-XI-1931, 70 socios,
- Torredembarra, - SOCIEDAD ARRENDATARIOS Y APARCEROS,

- Vilalonga, - SOCIEDAD AGRICOLA COOPERATIVA, 26-I-1909, 210
socs,
- SINDICATO AGRICOLA, 15-III-1916,
- AGRICULTORS I BARRASSAIRES
- Vilaseca - SINDICATO AGRICOLA Y CAJA RURAL, 3-VI-1906, 575
socs,
- TARRAGONA, - ASOCIACION MUTUA DE PROPIETARIOS DEL PARTIDO
JUDICIAL, 27-X-1931, 158 socs,
- SINDICATO AGRICOLA "LA ENFERMERIA",

2.15.- CENE D'ASSOCIACIONS POLITIQUES DEL CAMP DE
TERRAQUA,

ENTITATS POLITIQUES (a)

ALT CARF,

- JOVENTUT REPUBLICANA FEDERAL, Aiguamúrcia, 1931,
- AGUPACIÓ D'ESQUERRA CATALANA, Alcoià, 1931,
- CENTRE CATALÀ REPUBLICÀ, Alcoià, 1933,
- CENTRE UNIÓ D'ESQUERRES REPUBLICANES, Alcoià, 1932,
- ELOC OBRER I CAMPEROL, Alcoià, 1931,
- ACCIÓ CATALANISTA REPUBLICANA, Alt., 1931,
- CENTRE CATALANISTA REPUBLICÀ, Masllorenç, 1934,
- CENTRE REPUBLICÀ FEDERAL, El Milà, 1931,
- CENTRE REPUBLICÀ DEMOCRÀTIC FEDERAL, El Milà, 1934,
- CENTRE RADICAL SOCIALISTA, Pla de Cabra, 1931,
- COMITÈ REPUBLICÀ FEDERAL, Pont d'Armentera, 1931,
- JOVENTUT REPUBLICANA FEDERAL, La Riba, 1931,
- JOVENTUT CATALANISTA REPUBLICANA, La Riba, 1931,
- LLISA CATALANA, La Riba, 1934,
- CENTRE DEL PARTIT REPUBLICÀ D'ESQUERRA, Rounell, 1935,
- CENTRE CATALANISTA REPUBLICÀ, Vallès, 1931,
- ELOC OBRER I CAMPEROL, Vallès, 1935,
- ATENEU SINDICALISTA LLIBERTARI, Vallès, 1933,
- UNIÓ SOCIALISTA DE CATALUNYA, Vallès, 1932,
- CENTRE D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA, Vallès, 1932,
- CENTRE REPUBLICÀ FEDERAL, Vilabella, 1931,
- CENTRE CATALANISTA REPUBLICÀ, Vilabella, 1931,
- PARTIT REPUBLICÀ FEDERAL, Vilanova, 1931,

(A. i. C. T., "Associacions").

ERIX CAMP

- CENTRE REPUBLICA FEDERAL, L'Alegran, 1931.
- JOVENTUT REPUBLICANA CATALANA, L'Alegran, 1931.
- UNIO D'ESQUERRES REPUBLICANES, Alcedi, 1933.
- CENTRE REPUBLICA FEDERAL, Alforca, 1931.
- CENTRE D'ESQUERRA FEDERAL REPUBLICANA, L'Argenters, 1931.
- CENTRE REPUBLICA CATALA, Escarcell, 1933.
- CENTRE REPUBLICA RADICAL SOCIALISTA CATALA, Cambrils, 1933.
- UNIO REPUBLICANA, Cambrils, 1931.
- CENTRE REPUBLICA FEDERAL, Capafonts, 1932.
- FOMENT NACIONALISTA REPUBLICA, Capafonts, 1931.
- UNIO REPUBLICANA, Castellvell, 1931.
- CENTRE D'ESQUERRA REPUBLICANA, Colldejou, 1931.
- CENTRE CATALANALISTA REPUBLICANA, Colldejou, 1931.
- "L'AVENÇ", UNIO D'ESQUERRES REPUBLICANES, Hospitalet, 1934.
- ACCIO CATALANA REPUBLICANA, Montbric, 1931.
- UNIO REPUBLICANA CULTURAL, Montroig, 1932.
- CENTRE REPUBLICA FEDERAL, Prades, 1932.
- JOVENTUT VANGUARDIA RADICAL, Reus, 1931.
- BLOC OBRER I CAMPEROL, Reus, 1931.
- FOMENT NACIONALISTA REPUBLICA, Reus, 1931.
- CENTRE MARYISTA, Reus, 1932.
- AGRUPACIO TRADICIONALISTA FEMENINA, Reus, 1932.
- PENYA REPUBLICANA I AGRICOLA, Reus, 1932.
- AGRUPACIO FEMENINA REPUBLICANA RADICAL, Reus, 1932.
- JOVENTUT SOCIALISTA, Reus, 1932.
- UNIO DEMOCRATICA DE CATALUNYA, Reus, 1933.
- AGRUPACIO LOCAL DEL PARTID AGRARIO ESPANOL, Reus, 1934.
- AMICS DE LA UNIO SOVIETICA, Reus, 1934.
- PARTIT SOCIALISTA, Reus, 1934.
- JOVENTUT SOCIALISTA DE CATALUNYA, Reus, 1934.
- UNIO SOCIALISTA DE CATALUNYA, Reus, 1934.
- CERCLE TRADICIONALISTA, Reus, 1935.
- PALMGE ESPANOLA DE LAS JOES, Reus, 1935.
- ACCIO POPULAR CATALANA, Reus, 1935.
- FOMENT NACIONAL REPUBLICA, Riudoms, 1931.
- AGRUPACIO MUNICIPAL DEL PARTID IZQUIERDA REPUBLICANA, Riudoms, 1935.
- CENTRE REPUBLICA DEMOCRATIC FEDERAL, Riudoms, 1932.
- UNIO REPUBLICANA, Riudecanyes, 1931.
- FOMENT D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA, Vilanova, 1931.

TARRAGONES

- COMITÈ REPUBLICA FEDERAL, Altafulla, 1931.
- AGRUPACIÓ CATALANISTA REPUBLICANA, Altafulla, 1931.
- ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA, La Canonja, 1933.
- CENTRE REPUBLICA DEMOCRÀTIC FEDERAL, El Castellar, 1931.
- CENTRE REPUBLICA FEDERAL, El Castellar, 1931.
- ELLOC OBRER I CAMPEROL, El Castellar, 1933.
- CENTRE UNIÓ REPUBLICANA, El Castellar, 1934.
- JOVENTUT NACIONALISTA REPUBLICANA, Constantí, 1931.
- CENTRE CATALANISTA REPUBLICA, Creixell, 1931.
- CENTRE REPUBLICA RADICAL, Creixell, 1934.
- CENTRE REPUBLICA RADICAL, El Morell, 1934.
- ACCIÓ SOCIAL DE DRETES, El Morell, 1933.
- CENTRE REPUBLICA CATALA, La Nou de Gaià, 1932.
- CENTRE CATALANISTA REPUBLICA, Els Pallaresos, 1931.
- UNIÓ D'ESQUERRES, Poble de Masfumeu, 1934.
- PARTIT REPUBLICA CATALA, La Riera, 1931.
- CENTRE D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA, La Riera, 1933.
- CENTRE D'ESQUERRA REPUBLICANA, Roda, 1933.
- CIRCULO REPUBLICANO RADICAL, Tarragona, 1932.
- COMITÈ PROVINCIAL DEL P.R.R.S, Tarragona, 1932.
- AGRUPACIÓ LOCAL DEL P.R.P.S Tarragona, 1932.
- JOVENTUT FEDERAL (E.R.C.), Tarragona, 1932.
- JOVENTUT SOCIALISTA, Tarragona, 1932.
- PARTIT COMUNISTA DE CATALUNYA, Tarragona, 1932.
- UNIÓ DEMOCRÀTICA DE CATALUNYA, Tarragona, 1933.
- JOVENTUT ACCIÓ POPULAR DE CATALUNYA, Tarragona, 1934.
- CENTRE D'UNIÓ REPUBLICANA, Tarragona, 1934.
- ACCIÓ POPULAR CATALANA, Tarragona, 1934.
- CENTRE REPUBLICA FEDERAL, Vespell, 1931.
- CENTRE D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA, Torredembarra, 1932.
- UNIÓ SOCIALISTA DE CATALUNYA, Torredembarra, 1932.
- LLIGA CATALANA, Torredembarra, 1933.
- ELLOC OBRER I CAMPEROL, Vilalonga, 1932.
- JOVENTUT REPUBLICANA, Vilalonga, 1933.
- AGRUPACIÓ D'ESQUERRA REPUBLICANA, Vila-Seca - Selva, 1932.
- AGRUPACIÓ D'ESQUERRA REPUBLICANA, Vila-Seca, 1934.

1.13.- APLEC TRADICIONALISTA, MAIG, 1935.

Als Tradicionalistes catalans

El Govern després de l'any passat incitava a Catalunya ara l'acte de celebració d'aquell regne Aplec de Poblet que anava a consistir, en aquells temps d'incertesa i anarquia, el més formidable dels aplecs, poc després el Govern central ens vedava tant el reunir-nos a Vilabertran.

En un any la situació política ha sofert grans canvis. Els fets revolucionaris del passat Octubre han demostrat abastament la força destructiva de les doctrines d'origen practicades pels esquerrans, sense la eficàcia i règim d'intervenció de l'Estat i sense la saludable reacció del nostre poble, en la qual reacció cal afirmar que els Tradicionalistes ara tota la millor part, en poques hores la nostra terra haurem estat espectador dels més luctuosos fets i les runes funeràries dels nostres temples nacionals mercet al momentari triomf de l'odi negatiu. La sang d'alguns sacerdots i les esglésies cremades de Navès, Vilanova, Vilafranca, Morell, S. Jaume dels Domenys i altres ara en donen bon testimoni.

Els fets d'Octubre són ben afortunats per l'història, i no obstant les corrents impunites fan que es vagi oblidant la realitat d'aquella fets i s'obri novament el camí a la pràctica de les doctrines dissolventes que han de fer possible una repetició dels mateixos.

Les glorioses runes del Monestir de Poblet ens recorden una revolució semblant d'ara fa cent anys. Si aleshores s'haves barrat el pas a les doctrines revolucionàries no hauriem arribat a la revolució actual. Sortosament tal com fa cent anys els nostres avantpassats al cavien la bandera de la Tradició i amb el sacrifici de la seva vida i de la seva hisenda impediren el total triomf revolucionari, avui també els tradicionalistes ens sentim amb orgull i orgull, a costa dels sacrificis que calguin, per fer front a l'enemic de la nostra Fe i de la nostra Pàtria.

Aquesta nostra força i convenciment, necessita d'una a l'entusiasme que confirmant-nos en la fe, convenci a la vegada a tots els nostres contraris.

Es per això, que, d'acord amb les autoritats de la nostra Comunió política, us convidem a un acte de germanor, a una festa d'optimisme, a una afirmació de fe i entusiasme, a un gran

Aplec Tradicionalista

que tindrà lloc prop de les runes de l'històric Cançó de Poblet el vinent dia 2 de Juny.

I no sols convidem als tradicionalistes sinó que ens claura en el mateix acte donar una estreta abraçada de germanor a tots els que simpatitzen més o menys amb el nostre ideari i creguin que la nostra actuació i labor pugui ésser fructífera.

Tradicionallistes catalans! A tots us espera el 2 de Juny a Poblet la

Junta Provincial Tradicionalista de Tarragona.

Maig de 1935

E.P.V. FULLS VOLANTS, 1935.

AFONDIA 3.

3. 1.- CRICA CIUTADANA PER L'ESTATUT, TARRAGONA 1931.
3. 2.- CONSTITUCIO DE LA DIPUTACIO, 1931.
3. 3.- CONSTITUCIO DE LA COMISSARIA DE LA GENERALITAT 1931.
3. 4.- ESQUELLA DE "LA PATACADA", 1931.
3. 5.- COMMEMORACIO DEL PRIMER ANIVERSARI DE LA REPUBLICA, VALLS 1932.
3. 6.- PRO GRUP ESCOLAR, VALLS 1933.
3. 7.- CIRCULAR DEL GOVERNADOR SOBRE ENTERRAMENTS I FAS DEL VIATIC.
3. 8.- SINDICAT UNIC DEL RAM DE LA CONSTRUCCIO, VALLS 1933.
3. 9.- COMITE LOCAL DEL SINDICAT UNIC, TARRAGONA.
- 3.10.- LA QUETIO DE LA PARCERIA, 1931.
- 3.11.- SOBRE CONTRACTES DE PARCERIA, 1932.
- 3.12.- CAMPANYA ELECCIONS GENERALS FEBRER, VALLS 1935.
- 3.13.- CANDIDATURA CATALANA-REPUBLICANA, VALLS 1931.
- 3.14.- MANIFEST DE LA COALICIO DE CENTRE I DRETES, TARRAGONA 1931.
- 3.15.- COALICIO D'ESQUERRES, REUS, ELECCIONS MUNICIPALS 1934.
- 3.16.- DOCUMENT PRESENTAT AL CONSELL DE GOVERN DE LA GENERALITAT, COMISSARIA DE TARRAGONA 1935.
- 3.17.- ALIANÇA OBRERA, VALLS 1934.
- 3.18.- RESULTATS DE LES ELECCIONS LEGISLATIVES (29-IV-1931).
- 3.19.- RESULTATS DE LES ELECCIONS AL PARLAMENT DE CATALUNYA (20-XI-1932).
- 3.20.- RESULTATS DE LES ELECCIONS LEGISLATIVES (19-XI-1933).
- 3.21.- RESULTATS DE LES ELECCIONS LEGISLATIVES (16-IV-1935) I ELECCIO DE COMPROMISSARIS (25-IV-1935).

3.1.- CRIDA CIUTADANA PER L'ESTATUT, TARRAGONA, 1931.

TARRAGONINS!

El dia 2 d'Agost rebra consagració plena l'Estatut de Catalunya aprovat per la Diputació de la Generalitat. Com no han fet ja els Ajuntaments sense excepció ni un, tots els ciutadans expressaran la voluntat de la nostra terra a registrar-se autònomament, a posseir d'aquesta llibertat que gaudir en els països més avançats del món, Catalunya restarà per sempre unida amb llocs de concòrdia i germanor veritables, als demés pobles d'Espanya.

Ha d'ésser aquesta data una data memorable. Per primera vegada en el curs de la història, ens mostrarem als catalans units sense diferència de parts, classes i interessos, i el peïlar de catalans fi eu-vos de que igualment donem aquest nom als que han nascut aquí, com als fills d'altres terres que amb nosaltres conviuen associats a les activitats nostres i als efectes comuns.

Els que en la vida local portem un representació per la voluntat dels nostres conciutadans, esperem que la Ciutat de Tarragona serà la capdavantera en la manifestació dels sentiments de catalanitat. Conscients de la responsabilitat que els càrrecs comporten, sabem que l'autonomia reclamada per Catalunya haurem d'ésser recobreguda també al nostre municipi. I així Tarragona, lliure de tutelles coïncoses, podrà emprendre amb més bràs els camins gloriosos de la seva grandesa futura.

Per la salvació d'Espanya, per la llibertat de Catalunya, pel progrés de Tarragona, acudiu, tarragonins, el dia 2 d'Agost, a sancionar amb el vostre vot l'Estatut aprovat per la Diputació de la Generalitat!

Tarragona 20 de juliol de 1931.

Per l'Ajuntament de la Ciutat, Pere Llorat, Alcalde; Manuel Miró Escolugas, Josep Gilabert, Josep Floresvi, Antoni Comanyà, Josep Prats Vilafranca, Bonaventura Miró, Josep Martí Moragas, Antoni Foca, Josep Nin, Antoni Brunet, Josep Arana, Leandre Santasària, Facund Andreu, Joaquina Alguaró, Daniel Pacasens, Agustí Lliteras, Josep Jovà, Carles de Martí, Josep Mullaer, Josep Tapias, Josep Mª Vilà, Joan Sala^s, Lluís Sustans, Xavier de Müller i Josep Prat i Prats, Regidors.- Per la Cambra de Comerç, Josep Brada Piqué; per l'Associació de Consignataris de Vins al·lus, A. Garcia Elay; per l'Associació Patronal, Josep Bonet Aragó; per l'Ateneu de Tarragona, Ramon Barbat, per la Societat tarragonina de Pescadors de Canya i volantí, Pere Gibert; pel Centre Industrial, Antoni Ferrate; per l'Ateneu Enciclopèdic, Antoni Brunet; per la Cooperativa Obrera Tarragonense, Felicit Queral; pel Col·legi de Metges, Francesc Vacciana; pel Col·legi de Farmaceutics, Antoni Povina; pel Chor de l'Àncora, Josep Mª Caballé; per l'Associació de Professors Músics, Josep Català; per la Mutua Ferroviària (Nord), Ramon Fuyals; per la Cooperativa de Cases Barates "LA COLECTIVA", Antoni Favà; per l'Associació d'Hotelers i similers, Joan Privatista; pel Club Nautic, Lluís Bonet Aragó; pel Club Gimnastic, Josep Mª Valbuena; per l'Orfeó Tarragoní, Josep Mª Sastre, per FALESTRA, Joan A. Glándias; per la Filantròfica de Tarragona, Josep Mª Font; pel C.A. de Dependents de Comerç i de l'Indústria, Antoni Pacasens; per l'Associació Protectora de l'Ensenyament Catalana, Rafel Sastestini; pel Col·legi d'Agents Comercials, Josep Mª Saró; pel Front de la Sardana "LA MAFONIA", Carles Pallac.

A.M.T. "Governaçió".

3.2.- CONSTITUCIÓ DE LA DIPUTACIÓ, 1931.

Sessió de Constitució de la Diputació Republicana

Dia 15 d'Abril de 1931

Presidència de Don Femen Nogues Biset

En la ciutat de Tarragona, a les onze de la nit del dia sacrosanta d'Abril de mil nou cents trenta un es reuní en aquest Palau de la província els senyors D. Francesc Compta Galofre, D. Emili Lleó Escofet, D. Femen Nogues Biset, D. Alfons Ros Fiol, D. Mació Guerra Fiba, D. Antoni Pedro Sanromà, D. Josep Briansó Salvadó, D. Ignaci Iglesias Cesanovas designats, junt amb D. Josep Berenguier Cros, D. Domènec Pifarré Homedes que no són presents a l'acte, pel Comitè provincial de la República federal proclamada en el dia d'avui en l'Estat espanyol, per a constituir la Diputació provincial interina en representació de totes les comarques tarragonines.

El senyor Nogues a posse, que complint la voluntat del poble, a les quatre d'aquesta tarda l'ha constituït al Palau provincial, acompanyat d'altres elements designats al efecte, a fi de requerir al senyor President de la Corporació per a que, desde aquell moment, fes entrega al Comitè provincial de la República de la Diputació provincial de la qual es faria carrec al susdit Comitè, i en la seva representació l'he donant.

Afegat que en el despat presidenciat ha trobat el senyor D. Anselm Bosch Robusté, el qual, sense la menor resistència, s'ha sotmes al requeriment, fent voto, que el senyor Nogues ha signat, per al major encert de la Diputació que es constituïria, fent tot seguit entrega del carrec i de la Corporació al senyor Nogues en la representació que ostenta.

Els reunits aprovaren tot lo actual del senyor Nogues, quedant desde aquell moment constituïda la Diputació provincial interina dels següents senyors, representant cada un d'ells els districtes que s'indica:

Don Francesc Compta Galofre	-	Tarragona
Don Emili Lleó Escofet	-	Vendrell
Don Alfons Ros Fiol	-	Falses
Don Femen Nogues Biset	-	Gandesa
Don Antoni Pedro Sanromà	-	Valls
Don Mació Guerra Fiba	-	Montblanc
Don Josep Briansó Salvadó	-	Reus
Don Ignaci Iglesias Cesanovas	-	Reus
Don Josep Berenguier Cros	-	Tortosa
Don Domènec Pifarré Homedes	-	Roquetes

Atès que el senyor Nogues havia sigut designat per a la Presidència de la Corporació pel representant del Govern provisional, els vocals l'acceptaren com a tal, congratulant-se del encert en la designació i per aclamar el Sr. Nogues Vice-president el representant de Partit, Josep Oriol Salvat.

De tot l'acordant i passant a l'ordre del dia present acte que firmen els vocals, amb mi el Secretari de la Corporació, de tot lo que dono fe,

F. D. T. "Governació", Llibre d'Actes.

º 3.- CONSTITUCIÓ DE LA COMISSARIA DE LA GENERALITAT, 1931.

Comissaria Delegada de la Generalitat de Catalunya a
Tarragona

Sessió de constitució del dissabte dia 9 de Maig de 1931

Presidència del Sr. Sr. Governador Civil

Don Ramon Noguer i Comet

En la ciutat de Tarragona, a dos quarts de dotze del dissabte dia nou de Maig de mil noucents trenta un quedaren reunits en un dels salons del Palau de la que fou Diputació provincial de Tarragona, els senyors En Ramon Noguer Eisat, Domènec Pifarré i Josep Andreu Abelló designats per la Generalitat de Catalunya per a constituir la Comissaria de la mateixa en les comarques Tarragonines, segons el Decret d'estructuració d'aquella entitat de 29 d'Abril darrer i un altre de la mateixa data, nomenant al primer dels susdits senyors pel càrrec de Comissari delegat del Govern provisional de la Generalitat i als darrers Adjunts del senyor Comissari.

Presidí l'acte el Governador Civil Sr. Sr. senyor D. Ramon Noguer i Comet qui, després de congratular-se de l'encert en les persones designades, feu un bell parlament analitzant el fet de la reinstauració de la Generalitat de Catalunya, en la que han de condensar-se les aspiracions del nostre poble, constantment sotilinguats i ja mai assolides fins que ha sigut proclamada la República en l'Estat espanyol.

Reclama i espera de l'honorabletat, capacitat i entusiasme dels nomenats que es forin dignes de la distinció nomenant i ja que la Generalitat ha posat a les seves mans la defensa i administració de la part dels interessos de la mateixa que corresponen a les comarques de Tarragona, a tot hora i en tots temps seran corresponent a la confiança nomenada, essent un robust col·laborador i consolidar una institució representativa de les llibertats de la nostra terra.

El senyor Noguer profundament reconegut a les paraules del senyor Governador, en nom dels seus companys i en el propi oferar, posar tota la seva bona voluntat per a al millor encert en el alt començament que s'els hi ha fet, afirmant que tots els actes de la Comissaria seran d'estar inspirats per la més estricta justícia i en defensa i aforçament dels ideals que representa la Generalitat de Catalunya, recorde pel nostre poble amb el conscient entusiasme del que escolta un dret que ten per la seva història com per la seva cultura li correspon i que fins avui se li havia negat.

Després d'algunes manifestacions el senyor Governador declara constituïda la Comissió delegada de la Generalitat de Catalunya a Tarragona, acordant als reunits del dia la primera sessió el tretze de desembre del present.

Present a l'acte alguns dels senyors que formaran la Diputació Republicana interina, el senyor Nogues els fa referència la cooperació prestada en els moments que abans es constituï, i que, com a conseqüència del fet de la creació de la Generalitat, ha quedat aquella dissolta.

Amb lo qual es dona la sessió per acabada, sent les dotze del dia.

A.E.T. "Governació". Llibre Actes.

3.1.- ESCUELA DE "LA PATACADA", 1937.

Donya Monarquia Anticonstitucional i Despòtica de Borbó

re tort i un sopat de sang

R. I. P.

Els que la ploran: Germània Dictadura Primo, Dictadura
Feranguer - Comèdia Aznar; fills, Ilegalitat Peranna, Dret
Escarnit, Justícia Burlada i Llei de l'Embut i Pecu; cosins, Galo,
Guedalhorca, i Sánchez Mola; la nac social «Cuerpo de Noblaza,
S.P.», etc., etc.

En participar els seus diners ètics tan irrecuperable perdus li
preguen tenir-ho en compte per a que els servei i d'escarniment.

El dol, que el poble feia molt de temps que el portava per las
victimes que la golferie de la difunta havia ocasionat, està
encara en tots els cors.

No s'admeten coronas. Es preferen que es res-
titueixin al país las passetes llançades escandalosament.

LA PATACADA, 25-10-1937.

COMMEMORANT EL PRIMER ANIVERSARI

CONCIUTADANS:

Ara fa un any, que vèrem, cas a' d'esser subdita d'una monarquia absoluta per arde els ciutadans d'una republica democratica. Ara fa un any que Catalunya i Espanya viden amb un entusiasme delirant i proclamaven joiosament i decididament la seva voluntat irreductible de disposar lliurement dels propis destins. Ara fa un any, que prenem la nostra sobirania de mans d'un rei dictatorial que la detantava i l'envilia. En aquella esta memorable, l'Estat espanyol deixava d'esser una taca vergonyosa en el mapa d'Europa.

Acce boss es un any en la vida dels pobles. La Republica però, donant-se corote del retràs que portavam en el riuve europeu, ha forçat la mar e i ha fet reina llarga i fecunda; ha realitzat una tasca de reestructuració formidable. Sense escarafalls, sense noi i gurgues enlluernadores, sense efectistes caça-incauts, la Republica ha anat fert la seva via, sense precipitacions que poguessin fer-la trontollar, però tambe sense quedar-se ni un sol moment inactiu.

Quan tota als Estats del món passen desgavells econòmics i desequilibris pressupostaris, la Republica espanyola -cas e excepcional a Europa- ne destit un pressupost nivellat, un pressupost veritat que permetre liquidar les vergonyoses discourses de la dictadura.

La Republica ha fet una Constitució democratica i modernissima. Ha elegit un President que encarna aquella lleialtat i aquella honradesa, de les quals en tenim proves rebudes. Ha donat senyoria a la nostra llengua e las Escoles catalanes oficials. Ha reconegut el govern de la Generalitat, primer Govern català des de faire segles. Ha fet lleis socials i cultiques (Divorci, Secularització de cementiris, etc.) que acosten l'Estat Espanyol a Europa. Ha planajat i començat a disculir-se aquest veter. res la Reforma agrària. S'ha llegit ja e las Corts un projecte de llei que suprimirà per sempre el pesonera del le roc, creant-hi un exercit voluntari. Ha creat escoles arreu d'Espanya. Ha arraconat el caciquisme. Ha modernitzat la Justícia i el Dret. Ha creat una de solució digna el nostre problema secular de grolla sotres e un altre poble; ha donat estat parlamentari al nostre Estatut i es questit de setmanas la seva aprovació.

Feró si tot si ó no fos prou encara, la Republica ha enorreat tres poders despotics que ens tenien fermats e rereguardia de la civilització; el poder reial, el militarisme i l'Església. I la Republica, en menys d'un any, ha realitzat magnificament la triple desallibrança, i es ó sol justificaria una revolució, encara que fos de res sacrifici que la del 14 d'abril de l'any passat.

Anys a venir, tal vegada quedi encal l'idea la significació que
són donem a aquest aniversari, perquè altres evolucions i
revolucions s'hauran efectuat en l'ordre polític i social de tot el
mon, però sigui com sigui, i passi el que passi, la data del 14
d'abril sempre serà del nostre poble una data gloriosa, perquè
marcarà l'inici d'una era de progrés i de dignificació de Catalunya
i d'Espanya.

Coma fareu un any que teniu el goig, com a primer Alcalde
Republicà, de dirigir-me a vosaltres i oferir fidelitat als
principis democràtics i liberals que encarna el nou règim, i avui,
en la vigília del primer aniversari, ratifico aquella promesa i us
demano que juntau la vostra alegria a la meua, la vostra acció a la
meua jo sento; la vostra fe a l'optimisme que la República
m'inspira, i que tots plagats, egamenets i conscients dels grans
moments històrics, reviviu aquelles forces intenses de retrocament
del nostre poble.

Jo espero que tots els ciutadans contribuïran des de la
realització del meu propòsit, del propòsit de l'Ajuntament, que
consisteix en donar la senyala que Vella commemora espontàniament i
amb tot entusiasme l'edveniment de la República que per voluntat
gairebé unànime regair de fa un any als destins del nostre país.

Vella, 13 d'abril de 1932.
L'Alcalde,
JOSEF MAGRINYA

B.F.V. FULLS VOLANTS, 1932.

PPD-GRUP ESCOLAR

A tots els vallencs

Si, a tots els vallencs sense distinció de cap classe fem aquesta crida, crida concisa, plena de sentit i també de responsabilitat,

Tanca ja que, com mol enderroc, es fa sentir a la nostra Ciutat la manca d'escoles. Mai els Ajuntaments que'ns han precedit, uns darrers als altres des de llarg temps, se n'han preocupat com era de casitjar i com en nom de nostra Volguera Ciutat no mereixis. Es compren que a les classes fins avui directores de nostra ciutat no els hagi preocupat aquest problema car per elles estava ja resolt; els seus fills podient instruir-se en bons col·legis particulars i no als interessava que els fills dels obrers no poguessin fer-ho. Si en aquest sentit de milloraments culturals alguna cosa s'ha fet en nostra ciutat és més per iniciativa particular que per l'acció i l'estímul concient d'aquestes classes.

Lluny de negar que la majoria de l'actual Consistori hagi treballat per a obtenir per a nostra ciutat el Grup Escolar que nosaltres amb tanta fermesa demanem, però aquesta feina no han donat resultat perquè s'ha partit d'un principi erroni, si és; esperar dels poders públics, sempre repressogats, la realització d'aquesta magna obra.

Nosaltres creiem sincerament que on es deuen cercar els recursos econòmics per a satisfer aquesta noble ansia del poble, és dins de nostra pròpia ciutat. L'Ajuntament en primer terme ja que cre en que té prou solvència econòmica per a realitzar-lo urgentment sense esperar la benevolència de l'Estat.

S'ha passat prop d'un any -cedent il·luminosament el temps- cercant la manera de portar a cap el Grup Escolar; als obrers sense feina s'als deia que les obres es convocarien per tot el mes de Febrer i estant ja en aquest mes volem amb racó que no hi ha res fet.

Un dels problemes més greus que està atravesant al món és el dels obrers sense feina que els governants de les respectives nacions procuren encusar. A Valls com en altres localitats aquest problema també es deu sentir i per remediari-lo el Grup Escolar foren en part una solució, ja que degut a l'obertura de treballs es notaria a nostra ciutat una activitat que vindria a ajudar a aquestes treballadors que sofreixen en aquesta crítica situació, essent en perjudici de aquests en primer terme, i també de la ciutat que en tota les conseqüències. Logrant, doncs, d'aquesta manera dos interessants objectius: la creació del Grup Escolar i la desaparició quasi total dels obrers sense feina.

Per la part les entitats organitzadores es designades creuen que
se haurà que nostre ajuntament, fill de la voluntat popular en hora
oportuna a pressada, pongui la cura de ferere l'obra, l'ideal i
decisions sense compromentes de cap classe, perquè urgentment miri la
forma de posar en executió la construcció del Grup Escolar.

TREBALLADORS I VALLEMS TOTTS, si de fe sentim la precaritat
cultural i econòmica de nostre ciutat es precisa fer un supren esforç
per a lograr entre tots que Valls estigui a l'altura que's mereix i
no es digui amb veç que són uns dels més i apètics dignes de
despreç.

Es nota que'l cobia sempre regnànim i just amb aquesta clara
intenció de les coses, intervingui directament en els afers de la
nostre ciutat, no tolerent que aquesta sigui administrada sempre amb
miras a defensar interessos creols, fills del privilegi i de la
rutina secular que avui ja les lleis de la República repudien i que
tots nosaltres podem desterrar per sempre més.

Amb fermesa, voluntat i energia, conseqüents sempre amb el
nostre credo de superar-nos cada dia més, devem fer de nostre ferre
desitg una bella realitat.

Les entitats que sotascrivem, representació genuïna de nostra
ciutat i que comptem amb una multitud de ciutadans, fan avinent
aquesta declaració, convocent-vos a l'

A E S E M B L E A M A G N A

que se celebrará a la «Societat Agrícola» el propinent diumenge dia
5 de Febrer, a les 11 del matí, per tractar d'aquest primordial
assumpte.

Valls, Febrer de 1933.

Associació de Pares de família d'Alumnes de les Escoles
Nacionals - Societat Agrícola - Aroma Vallença - Unió de
Rabassaires - Sindicat de Treballadors del Camp - Sindicat de
Treballadors Industrials.

S.P.V. FULLE VOLANTS, 1933.

1.7.- CIRCULAR DEL GOBERNADOR CIVIL SOBRE ENTERRAMENTS I PAS DEL VIATIC,

CIRCULAR N.º 157

Sobre enterraments i pas del Viatic

Com sigui que son diverses als senyors Alcaldes que s'han adreçat a aquest Govern, sol·licitant normes d'aplicació als casos esmentats, introduiré per a que tingui caràcter de generalitat i s'apige tot hom a que atendre a la resposta que per aquest Govern s'ha donat a las esmentades autoritats locals:

"Vista la seva comunicació de data ... i evocant la consulta que formula, plau-me manifestar-li que, segons les disposicions vigents, constituir manifestació pública la forma de portar al Viatic als malalts quan acompanyen al sacerdot i escolans (única que determina la litúrgia) diferents i a voltes nombroses persones amb si es o llurs i formant veritable processó, per la qual cosa, deuen sol·licitar el sacerdot o la família interessada, el corresponent permís de l'Autoritat,

Ara bé; si el Viatic sols es acompanyat per les poques persones que determina la litúrgia, no deu ésser demanat permís, perquè'l simple pas del Viatic pels carrers, no constituir manifestació religiosa, segons les mateixes disposicions vigents i pràctica eschase arreu,

Ai is mateix, per no constituir manifestació religiosa l'assistència dels sacerdots amb crew alçada als enterraments catòlics i no e istir tampoc cap disposició que privi tal assistència, com es vist arreu d'Espanya i excepten gaire bé totes las autoritats governatives que han tractat de la matèria, no poden las autoritats locals posar obstacles a que'ls enterraments de tal caràcter se celebren d'acord als esmentats ritus de la religió catòlica, com de qualsevol de tot altra religió, secta o creència. Emprò, tots els actes del culte, motivats per l'enterrament, deuran tenir lloc necessària i únicament a l'interior dels temples o al peu de las sepulturas, com e iges la llei de 30 de Gener d'enguany,

Mas que del respecte degut a la llei i a l'Autoritat, espero el fidel compliment d'aquestes disposicions, de l'esperit liberal i tolerant dels veïns d'ovatre població, doncs crec que tots han de blasmar al secterisme, per ésser aquest fill de l'ignoréncia o de las malas passions, de les quals n'ha d'ésser sempre nets una sana Democràcia".

ço que es publica per a general coneixement i observéncia,
Tarragona, 14 de Juliol de 1932.- El Governador civil, R. Noguera i Comat.

Secció de Paletes i Manobres

A TOTS ELS CIUTADANS VALLENCOS:

En torn de la vega que sostenim els paletes i manobres es fan corre uns comentaris desenvertadíssims sortits segurament d'allí: on convé aporillar aquest assumpte tan clar. Nosaltres, doncs, sortim al peu d'aquests comentaris fient nostre posició en aquest conflicte i a la vegada orientar l'opinió pública.

Després d'haver sortit al carrer les primeres fulles, en les que deien que la patronal no volia saber res amb nosaltres ni tampoc amb les bases, s'han fet treballs als quals tampoc han donat resultat pràctic degut a la intransigència d'algun patró.

Nosaltres per demostrar que teníem ganes de solucionar aquest conflicte hem fet l'impossible i on se'ns ha cridat hem anat amb ànims de transigència al que no ha fet la patronal que sempre ha trobat subterfugis per fer fracassar les nostres bones intencions.

Aquests senyors de la patronal acostumats a menar despotícament als seus obrers no volen comprendre que els actuals temps són ben diferents dels passats, sembla talment que siguem a l'època de la monarquia en la qual ells feien el que els donava la gana. Ha demostrat això el que d'una manera insolent demanassin al governador que els garantís la llibertat de treball que dit amb altres termes vol dir que llençés la forja pública al carrer per guardar les espel·les dels infelissos obrers traïdors a llur causa crestant-se a fer d'escúriol. Fou necessari que el governador els recordés que ans que això el que convenia era que la patronal acceptés les bases justes dels obrers ja que aquests havien transigit més del que podien no és la patronal que de cada vegada ara és més intransigent.

El conflicte està doncs ara d'aquesta manera: per part dels obrers transigència i comprensió; per part dels patrons l'escarni i curia a les nostres justes reivindicacions.

Per creure-ho d'irreser per l'opinió pública que així podrà jutjar la classe de gent que formen la patronal, creiem interressat comentar, encara que sigui lleugerament les d'avui encavant cèlebres bases que sarcàsticament la patronal ha tingut el cinisme d'enviar-les.

"1ª Els patrons entregaran als obrers que tinguin a treballar un augment del 10 per 100 sobre els jornals que devenguin. Aquest augment junt amb altre quantitat igual per part dels obrers serà destinat a ésser repartit a proporció entre els obrers parats de l'ofici."

(Aquesta base no pot ésser acceptada per que representa un augment davant la factura a pagar el propietari d'una pesseta i setenta cèntims, el qual ens recordaria una paràlització de treballs

perjudicials per la mateixa base, car prou és insuficient la quantitat designada, ja que avui el cost d'un paleta i nenobre es de pessetes 20'20 passar per veu d'aquesta base a pessetes 22 seguint-ne perjudicials d'aquells segrent als propietaris i obrers ben el veure del patró paletas als quals com a patrons no entregaren el 10 per % per l'atur forçós i en senten beneficiats d'una pesseta diària.

Nostre Assessoria es ratifica amb les primeres bases de repartiment general de treball per creuar-les més beneficioses per tot hom.

"2a Per augmentar en el possible el treball, es sol·licita de l'Ajuntament que tots els propietaris que vulguin fer obres i facin referència a façanes siguin francs d'arbitris, i en compensació als obrers parats, que cobriran dels capitals destinats a l'atur forçós, treballaran pel Municipi sense estipendi, durant els dies que cobrin."

(D'altres creiem que es necessita molta frascura per part de la patronal volguer disposar dels capitals que no són seus. Creiem també que per fer aquesta base, necessitaven la cooperació dels propietaris, de la Corporació municipal i de nosaltres els obrers, car són els tres estaments que la base perjudica.)

També cal preguntar als patrons si estarien en ganas d'anar a treballar per un jornal migret amb segurament fora aquest propòsit.

"3a Com que a l'augmentar als patrons un 10 per 100 els jornals, estarien amb inferioritat de condicions davant els propietaris amb relació als oficials paletas que treballen per compte propi, la Secció obrera de paletas i manobres vetllaran per a que els oficials paletas no fassin cap treball per compte propi. Els que en aquesta data en tinguin començat l'acabaran"

(La Secció diu a la patronal que si vol aquesta base tenir que formar les que tenen presentades pel repartiment general de treball, en les quals ja hi consta aquesta base ben especificada, però mai estarem disposats a donar aquesta base mentre i tant no vegi acompanyada de les demés que tenen presentades.)

"4a Aquestes bases regiran durant el plaç mínim d'un any, essent legalitzades per la Delegació del Treball."

(Aquesta no pot ésser acceptada perquè les normes de nostre organització no admeten intermediaris entre el Capital i el Treball, i a més tenim la formalitat de concloure-les que hem firmat.)

"5a Si durant el plaç mínim assenyalat es dona el cas de no haver-hi obrers parats, les quantitats seran depositades en un Banc i reservades per ésser destinades única i exclusivament per aliviar l'atur forçós quan torni a presentar-se. Aquestes quantitats seran intervingudes per un individu de la Secció obrera, un de la patronal i un delegat de l'Alcaldia."

(En aquesta base ens hi cal menestres que hi fa falta un delegat de propietaris i ens hi sobra el delegat de la patronal, car aquesta no té posats ni cap centísim per ésser intervinguts per ells.)

"6a A l'antrar en vigència les presents bases quedaran sense efectivitat les que devien acabar a final d'any."

(Es en aquesta base on nosaltres veiem la mala intenció que fa per part de la patronal el presentar aquestes contrabases; ja que les bases que volen que finexi en a final d'any, els donaria ample marge

per centre necessaries. Per que les mateixes bases per ella presentades fracassessin estrepitosament.

Després d'haver a costat totes les dificultats que tenen aquestes bases de la patronal era refermar en les obreres que nosaltres tenim presentades per creure que són justes.

Aquesta base i protestes unanimes de les conselles il·legals que de el de fet local cal·legric titulat Jo entia acusant-nos d'esser els autors dels actes de sabotatge verificats aquests dies passats. Percebam de la base: pas inscient i refutada, defensor, incondicional de la patronal, no estrenya la seva postura, segura estar que l'opinió valiente serà jutjar aquesta fets i sabrà fer justícia.

Nosaltres seguirem al cert encara era optimisme, car la raó era a l'alt, amb decisió, fermesa i voluntat vancarem; ens hi va el derrotar nostre i els dels nostres fills.

Valls 11-7-33.

Comité de vaga

S.P.V. FULLS VOLANTS, 1933.

A la Opini6n P6blica
y a los Obreros en particular

Nuestro democr6tico y filantr6pico Ayuntamiento a publicado por medio de unos descorchos un manifiesto dirigido a los obreros sin trabajo en que les aconseja que vayan a inscribirse en la bolsa de trabajo que aquel organismo crea.

Nosotros que valoros con lo que interesa a nuestros compa5eros sin trabajo, vemos en esta medida una maniobra m6s de la pol6tica de enchufe con que tan menudo nos poseen autoridades, patronos y as6cia, comprendemos tambi6n el porque de tal categorizaci6n.

Pero nosotros, hombres conscientes en nuestro deber damos el grito de alerta para que no deigan nuestros compa5eros en el capo y la opini6n p6blica sepa a que atenerse.

La tencencia est6 bien clara y definitiva en dicho manifiesto, la intenc6n se ve desde lejos, pero si quien sugeri6 tal proyecto es dicho en enchufes nosotros conocemos la manera de poner las cosas en claro.

En primer lugar, aconsejamos a todos nuestros compa5eros se abstengan de inscribirse en tal organismo, por las razones siguientes:

I6 Porque tal medida va dirigida contra nuestra amada C.N.T. y su bolsa de trabajo.

I7 Porque bajo esa capa se cubrir6n unos cuantos vividores que bajo la excusa de los obreros sin trabajo, se chuparan un sueldo que quiz6 alguien da como premio a esa labor tan her6tica.

Pues, uno se ve bien claro la maniobra en que pais del mundo crea un Ayuntamiento bolsa de trabajo desinteresadamente, pues sin ir m6s lejos que la que fund6 la Diputaci6n de Barcelona all6, y una guerdia de nombres sin conciencia que nunca han trabajado, que tienen los ojos a sus ojos y que a nadie han dado trabajo sino que, capelatas para ir a votar y otras zarandajas.

A este es el fin compa5eros que se persigue, buscar por este nuevo procedimiento justificar unos nuevos sueldos y adem6s, senorear la ciudad en nuestro organismo Confederal.

As6 pues compa5eros en votaci6n, en que continuar6is viviendo a nuestra bolsa de trabajo, pues aqui no hay enchufes ni favoritismos, ni recomendaciones para que los burgueses chuchen nuestro sangre y nos paguen con unas miserables pesetas.

Por la Federaci6n Local de S. U.,
EL COMITE

2.10.- LA QÜESTIÓ DE LA PARCERIA,

CIRCULAR N.º 4, 209

La qüestió de la parceria

En diverses poblacions d'aquesta província s'han produït divergències entre propietaris i parcera que han constat i lloc a l'actes que l'autoritat ha d'estimar com abusius i per tan no pot consentir tals com l'abandó de les parts de fruits o la negativa a entregar als propietaris les que, segons els contractes, els corresponen.

Per a evitar la repetició d'aquests abusos tinc donades instruccions concretes als Agents i forces dependents de la meua Autoritat, per a que sempre que siguin requerits procediran a evitar els abusos susdits i lincra que facin complir les clares disposicions vigents.

Aquesta Circular no té, doncs, altre objecte que fer arribar a coneixement de tothom les dites instruccions car o que, tothom assabentat, se disposi a complir-les en evitació d'una actitud de desobediència que tindria que ésser sancionada i procuraria naturalment lamentables contratemps, que desitjo evitar.

Fata la verem i recollit per als fruits de la vinya i pel Conveni signat al Palau de la Generalitat de Catalunya en 21 de Setembre darrer al conflicte que originà en aquells moments la sol·licitud a Catalunya de les disposicions del Ministeri de Justícia sobre arrendaments de finques rustegues i de parceria, les instruccions susdites han de referir-se per tan i no res, a les collites pendents: garrofes, olives, morsec, etc. (...)

Amb arrenjament doncs, a dita disposició, el parcera que estimi excessiva la renda pot demanar al Jutjat de Primera Instància, per no existir constituït als Junts Mitges, la revisió d'aquella, consignant prèviament la renda total presunta de la finca en espècie o dinar.

No fent-ho així el parcera no té dret a negar al propietari el dret de rebre o rebre la seva part de fruits amb arrenjament als contractes vigents, essent, per tan, conclouentment abusius, alguns actes que s'han vingut cometent en diverses poblacions d'oferir als propietaris una part dels fruits inferior a l'estipulada en el contracte i, per negar-se aquells a rebre-la, apropiant-se de tota la collita o del seu valor que se vol adjudicar al propietari abandonada a la porta de la casa d'aquest o en altre lloc qualsevol.

Ningu té dret a fer-se la llei i solament els tribunals són els competents per interpretar-la i aplicar-la. Separar-se d'aquesta norma elemental de tota societat civil i cada, deu considerar-se acte delictiu i com a tal i per entendre-hi així, no entregar al Jutjat cuantes denúncies se n'han fet i entregat als Agents de la meua Autoritat que tinguin espant de casos semblants, que així ho facin immediatament.

En el parer de l'arxa la parcel·la no se demana judicialment la revisió del contracte, encara que pot arribar el propietari un cop any justificatiu de la part de fruits que rebí aquell per si arribar estira el parer convenient al cas d'at acabar el Jutjat en tal sol·licitud i per ten entrego als meus Agents que a requeriment de qualsevol de les parts intervinguir en les dites certificacions, que si i no fossin possibles perquè ningú pot negar-se honestament i legalment a la constatació de fets dels quals poden néixer drets d'altri. En altre cas de l'esmentat en aquest extrem, caldrà complir-se degudament i aplemment, la disposició tercera de l'Ordre Circular del Ministeri de Justícia de 10 de Setembre, tantes voltes esmentada, a fi de certificar la collita, disposar judicialment la part del propietari i el cas de tot l'obra duplicada que arribar a l'article.

Invoco, finalment, el seny tradicional de les nostres classes pageses, per a que ni es dei in portar per campanyes que sols tendeixen a sol·licitar-la i desbarbar en elles insens egocismes amb l'evident finalitat de posar-les enfront de les institucions democràtiques que principalment amb llur esforç, hem lograt veure assolides en nostre país. La nostra sena democràcia camperola, de cor generos i esperit noble, oberta a tots als sentiments de llibertat i de justícia ha de considerar com enemiga de la República a tots aquells que intenten pertorbar l'ordre i la pau en les nostres comarques, creant problemes ficticis per a aparentar estats d'agitació social que sols convenen als seus baixos interessos polítics.

La República ha dictat normes per a reparar judicialment les injustícies que puguin existir en la contractació agrària i està disposada a completar-les i millorar-les si i com a situació social i cultural de les classes camperoles. A ço que la República i els que tenim l'honor de representar-la i a exercir Autoritat d'ella delegada, no estem disposats a consentir, es que qualsevol, prescindint de tribunals, Autoritats i de normes legals, se cregui en dret per imposar al seu arbitri o al seu egoisme. Contre d'aquesta als bons democràtics ten d'ar recorre a les Autoritats republicanes hem de procedir pel camí de nostre Instrucció. A i no se arribar honestament i si i no comola o amb aqueste Circular que entrego al clar judici i a l'esperit noble dels ciutadans tots d'aquesta província, però principalment als republicans que vulguin fer respectar i aturar la nostra República com a font verana i impecable de Justícia per a tot hom.

S.O.P.T., 21-1-1931, GOBIERNO DE LA PROVINCIA.

3,111.- SOCIÉTÉ CO-TRACTES DE PARCERIA,

BOULEVARD 104, 1266

SOCIÉTÉ CO-TRACTES DE PARCERIA

Un dels aspectes més afavorits per la República, ha estat, sense dubte, la classe comercial. No sols per la Llei de Reforma Agrària, transcendental per a la vida econòmica-social del país -veritable revolució feta pel país de la llei- sino per múltiples disposicions especials del Govern de la República, als conreadors agrícoles han estat preferentment atesa en sas necessitats i aspiracions.

Doncs bé: a aquesta actitud d'amor i de consensit que han trobat en el Regim, deuen correspondre'ls nostres camperols amb una actuació de seny, de disciplina i sobre tot de respecte a las disposicions de la República, refrenant tot innuòcua i rebutjant incitacions d'elements perturbadors als quals deuen considerar i tractar com enemics del Regim i de la pau social.

B.O.P.T., 7-X-1932, GOBIERNO DE LA PROVINCIA,

DOXA L'OCURRENCIA

No et deixis espantar, país qui diant-se protectors teus no et volen
deixar votar.

-l'únic perill real que tens és que guanyi l'Esquerra. Perquè és el
feitisme, i això no ho poden posar únicament.

L'anarquisme ha acordat entre altres, el següent:

«Llançar-se al carrer per fer la revolució social, EN CAS que
GUANYIN LES ESQUERRES i vulguin imposar-se per mitjà del
feixisme.»

Dones, mares, germanes, voteu doncs, contra el feixisme i els
escamots de l'Esquerra que són l'únic perill que té la pau.

O les dretes que volen la pau o les esquerres que volen la guerra.

Tots contra les esquerres!

Dona, que tens fe!

Són de extraordinària importància, per a la teva fe, les
eleccions del dia 16 de Febrer. Tingueu-ho present. El cubte i el
titubeig no hi caben.

A aquell que en les Corts vota contra el Crist; a aquell que es
cusa dels insults que ha rebut la Creu; a aquell que permet i
encoratja crear les esglésies, pensa (ser un incís vellenc,
votaries a les esquerres si la nostra església parroquial i la Verge
de la Candela haguessin estat destrossades i cremades com la del
Morall, Vilafranca, etc.); a aquells que reneguen de Déu; a aquells
que imposen el divorci i van contra la moral i la doctrina catòlica,
no els pots votar, si per cas es veritat, que tens fe. Creure i
votar els enemics de les teves creences, no pot tornar a succeir.

I no els pots votar i no els deu votar encara que el teu marit,
despòticament, t'hi volgués obligar. En això ets lliure.

Segue's, per tant forta i valenta i especialment consequent!

Si creus en Déu, renegues d'ell si votes als seus enemics: als
ateus i agnòsts.

Vota, doncs, segons la teva consciència encara que sigui contra
la voluntat i imposició del teu marit (si hi fos). En això no et pot
manar.

Novament et recordem, dona, que no et deixis enganyar!

Recorda que en les eleccions del 1931, en les quals resultaren derrotades les esquerres, et digueren aquestes que les dretes portarien la guerra, que segarien la vida dels teus fills, si per ells guanyaven.

Doncs bé, ha resultat cert que les dretes serien causa de la guerra? Les dretes, tot hi haver guanyat, han portat Espanya a una guerra?

El que ha estat veritat és que les esquerres han estat les que han provocat la guerra entre germans, que es la pitjor de les guerres. Matar a un germà és qui no negarà? senzillament horripilant. Morir, assassinat per un germà, és una cosa que horripilta.

MARES, que sabeu el que costa un fill, esteu-ne segures de que la guerra civil, cruel i sanguent, serà inevitable si triquen les esquerres.

ELLS MATEIXOS HO DIUEN.

Per la vida dels fills de mare i per l'alegria d'infinitats de fills, no votau els causants de la guerra; e les esquerres!

Votau contra la guerra!

Dones! feu memòria

Persecució dels sentiments religiosos, Lliars lèctres,
Discròdi, que en lliars tota dignitat humana,
Persecució de l'ensenyament als religiosos,
Expulsió de l'escola lliure i unió, al qual fare que tingueu
d'entregar als nostres fills a un mestre desconegut, tal vegada
comunista, anarquista, ...
Crema i destrucció dels convents i altres edificis religiosos
Considerar que es fa "una mala obra" i material dels pobres i vol
fer de tots als cristians una secta de l'estat
Propagandes revolucionàries, que signifiquen sang, odi,
violència, venjances esclavitud, provocacions ...
Secularització dels cementiris,
Intentos de la legitimitat dels religiosos,
Desordres, destrucció, crims, pistoleries, atencions, ...
Eixe dels preus de les avaluacions, vi i altres productes
agrícoles
Mancos de treball, Crisi econòmica, Obrers parats, ...
Promeses incomplertes, Els fills de les mares catalanes i
espanyoles continuen prestant el servei militar a l'Àfrica,
Compromisos secrets amb altres nacions, que poden fer entrar el
nostre país en una possible guerra europea,
Hipocresia, Protecció als crims dels que governen, repartint
crusats sota i "anònim"
Augment dels impostos i contribucions,
Milers de jornals perduts en vagues estèrils
Protecció als nòrd, ... però no pas de pau,
Perill imminent d'una nova guerra al món,
Distorsions i irregularitats, irregularitats, ...
Jornades segones, com Castellón, Villa de Don Fabrice,
Cassa Valls,

Tot això, i encara altres coses reprovables, han fet les
esquerres en dos anys i mig de govern.
Dones, recordeu-ho a l'hora de votar.

Per la pau i la prosperitat de tothom.

VOTEU I FEU VOTAR LA CANDIDATURA DE

UNIO CIUTADANA

1931-32,
Comunistes, i tot el món
i els propietaris d'indústria

Ja saps, ja t'hi has pensat bé en el que fas quan acceptes la unitat dels socialistes, marxistes i revolucionaris?

Penses mai vegada que podràs imposar-te i fer acceptar els teus principis que són CONTRARIS TOTALMENT I EN ABSOLUT ALS TEUS ALIATS EXTREMISTES?

No facis el sord el que ells mateixos et diuen!

No vrequis d'illusions i records del 3 d'Octubre!

Què hauria passat si per des d'aqueixa revolució fratricida haguessis triomfat? La primera víctima hauries estat tu. D'això n'estes segur. No siguis, doncs, tamerari. Si el 16 de Febrer triomfes la teva coalició,..... pobra de tu.

Perquè, et creus que l'enemic de la burgesia et respectarà a tu, burgès esquerre? Et creus que l'enemic del comerç individual, perquè ets esquerre, respectarà el teu? Et creus que l'enemic de la propietat s'aturarà davant de tu, propietari esquerre? No siguis il·lus i gira els ulls a Rússia.

Si a Espanya triomfés el Front Popular, imposat i a servei de Rússia, el marxisme revolucionari t'anularia a tú burgès, a tú comerciant i a tú propietari, perquè aquest és el seu PROGRAMA ESENCIAL.

EL TRIOMF DE L'ESQUEPRA ES EL COMUNISME ROIG

Vote, doncs, si més no a favor dels teus interessos!
Contre la revolució i els seus complicis!

"El pacte dels comunistes amb l'esquerra ha estat dictat a Moscou"

"Els membres de la C.N.T., desienar que es faci la revolució del dia 17 de Febrer. Jo els dic, col·lor a compte, perquè no ens falli el cop"

Antoni Mize, al Gran Price.

"El partit comunista no es més que un conjunt revolucionari que únicament es proposa promoure revolucions i implantar la dictadura de classe. La proposició dels marxistes de formar un «front únic popular» amb el partit laborista, no té altra objecte que emliar el cano de l'activitat de la propaganda comunista". Per això el partit laborista anglès refusa i rebutja la proposició de formar un «front únic».

(Daily Herald) portanyau laborista.

"Els del a 1936 amb la seva a carència, i els comunistes en el seu sentit, no elaborat a Moscou una consigna la qual s'ha servit de base a la majoria del moviment occurrir de les nacions, no es ni més ni menys el significat que la de consigna del Front Popular adoptada a Espanya."

Declaració del representant comunista en el miting del dia Euroce-Reació

"Ens hem equivocat amb la crisi, i després en els Governos burgesos de la República. El que cal ara és lluitar per la victòria de la classe proletària"

Largo Caballero
en "L'Humanitat" del dia 17 de
Gener últim

El Front Popular, no és res més sinó un perany entre dels marxistes revolucionaris als burgesos republicans d'esquerra per tal de poder fer més còmodament el 5 d'Octubre d'Astúries, a tot Espanya.

(Dada-hi, doncs, curges esquerra.)

"Després del triomf, el ministeri de Governació haure d'esser sord i mut durant 48 hores"

Casares Quiroga
en una declaració recent,

"..... Si algun dia varien les coses que no puden carevolencia No volveremos a guardar las vidas de nuestros enemigos ..."

Largo Caballero
en 21 de Gener

S.P.V. FOLLS VOLANTS.

Candidatura Catalana - Republicana

MANIFEST

Ciudadens:

Després de vuit envades llargues d'ignominia de vilass i d'opressió, ara sou cridats a exercir -molts de vosaltres per primera vegada- una de les més nobles funcions de la ciutadania: la d'elegir lliurement d'entre els vostres conciudadens els qui us heuran de representar en el Municipi.

Les circumstancies d'aquests prolongats obstaculcs forçoss doncs a les presents eleccions una importància solenne, de transcendència política irraguable, recordeu vos, ciudadens, de tot el que representen aquests vuit anys d'opressió: la conculcació vessànica de la Llei per aquells que tenien precisament el deure sagrat de fer-la respectar; la monstruosa immoralitat del sistema recorrent de delacions; la persecució; l'empresonament i l'èlil arbitraris de ciudadens pacífics i honrats; les multas e tralagels que posseven les vostres fortunes, a igues o abundants, a mercè del Dictador; l'ofegament en sang de tot infant de noble rebel·lió ... Recordeu l'èdli estupid a totes les coses catalanes ... Recordeu-vos de l'intel·ligència escarnida i ultrajada en les persones dels seus representants més eminents. Res no ha estat garantit ni respectat; ni els vostres bens, ni la vostra llibertat, ni les vostres vides, ni la vostra dignitat.

Tal es el caràcter d'aquests vuit anys d'absolutisme desenfrenat: l'irresponsabilitat erigida en govern, la força usurpant el lloc de la raó, l'arbitrarietat suplantant la llei.

I tot això, ciudadens, en nom de l'ordre i de la sana administració. I heus aci que, per una mena d'ironia del destí, nei en un nombre tan curt d'anys no s'havien produït tantes sublevacions i sedicions com ara; i heus aci, encara, que mai com en aquest temps no s'havia donat el cat d'una semblant diàbola a 25 milions.

I no us creguessiu pas que es tracte de rates passats i liquidats, els autors responsables dels quals pogin estar ja caducament punits. Res d'això. Aquest estat de coses perdura encara, molts de ciudadens honrats son encara a l'èlil c a la presó, i els responsables no sola grudeixen d'una total, d'una críca i revoltant impunitat, sinó que molts d'ells conserven encara els alts càrrecs als quals han pervingut injustament.

Ara reitero, aquest dret al sufragi que després de vuit anys us es tornat, no és d'una manera interessada, condicionada i fecllaciosa. Ho és cor una gràcia -una gràcia(sic), ciudadens, a vosaltres, dels quals en bona llei tota sobirania ha d'emànari -i aquesta restitució no té en el fons altra objecte que el de donar-

vos enterant que açí res no ha cessat; que açí no hi ha responsabilitats a deduir, i que ja tornar a ésser a la més ídíl·lica de las normalitats.

Ai i tot del acceptar-lo; si i tot del utilitzar-lo. No poder, no deuen rebutjar l'ús d'una arma tan noble com aquesta, posada al servei de la "pa", fent trobament per tots els mitjans a coberts del fer-ne un ús conscient, un ús, com heu, intel·ligent. Mal con ara no ha passat davant de l'elector una responsabilitat més greu. La trobau, ciutadana, a un tombant decisiu de l'història de l'Estat espanyol, i de la vostra actitud, de la vostra fermesa en aquestes i en les properes eleccions dependrà -tingueu ho ben present- tota la vida futura del país.

Fau, doncs, que el resultat de les creients eleccions sigui un immens plaer de justícia, una acusació expressa, terminant, categòrica, contra el règim caduc i oprressor! No voteu cap candidatura que no tingui d'una manera ben a plicite aquesta significació de protesta! Demostreu que açí hi ha un poble que no oblidu les ve accions sofertes! No perquè no tingui prou cor per perdonar, que el saber perdonar és una de les més nobles virtuts humanes, sinó perquè el perdó quan no involucre una justa i adequada reparació constitueix una de les més iniques immoralitats.

Malfieu-vos, per altre part, d'aquells qui quan us parlen d'ordre i d'òrdre de la justícia! No dei eu que els interessos de la Ciutat vegin a parar a mans d'aquells qui, eragint-se en monopolitzadors de l'honradesa pública i fent de l'administració la seva única bandera, han empobrit, han sequesat en pocs anys al país com no ho hauris fet la guerra més infesta, i han envilit la nostra moneda fins a deduir-la a la mitat del seu valor.

Es qüestió d'administració, ben cert, però és també abans que tot i per davant de tot qüestió de justícia, de legalitat, de decència política i ciutadana, sense les quals tot intent d'administració es veuria irremissiblement condemnat per endavant al més sorollós fracàs.

Redreueu vos, ciutadans, i **PER AMOS DE JUSTICIA, PER AFANY DE LLEI, PER NECESSITAT D'ORDRE: VOTEU LA CANDIDATURA CATALANA - REPUBLICANA!**

Candidatura i Programa

Les forces democràtiques locals, representades pels partits Centre d'Unitat Republicana, Catalunista-Republicà i Estat Català, i inscrites-se en el contingut de l'adjunt Manifest presenten a la votació electoral la següent candidatura a Regidors:

(...)

La confecció d'aquesta Candidatura de sollicit es basa en la coincidència ideològica de tots els que la integren en els dos punts cardals següents, de caràcter polític:

CATALUNYA, Proclamen el dret absolut de Catalunya a la seva llibertat nacional; a estructurar-se en l'interior com a ella li plagui, i a determinar, en l'exterior, de comu acord amb les altres terres hispanes, la naturalesa del nexu quel'hagi d'unir a elles,

REPÚBLICA, Considerem la República com a única forma de govern realment democràtica, i la considerem endames, en les actuals circumstàncies, una reparació obligada d'aquests vuit anys d'absolutisme desenfrenat.

En l'ordre econòmic, heu aca condensat en uns pocs punts el Programa que la conjunció catalana-republicana es proposa realitzar, fins allí, naturalment, on això resulti compatible amb les possibilitats i amb un sentit de prudent economia,

I. Sustentar el criteri de l'autonomia administrativa municipal.

II. Defensar el principi de la lliure elecció d'Alcalde i Tinents d'alcalde per sufragi directe dels Regidors.

III. Revisió i depuració de l'obra dels Ajuntaments de la Dictadura.

IV. **CULTURA**, Creació d'un grup escolar municipal, acceptat a les exigències locals.

V. **HIGIENE**, Revisió i racionalització del sistema de clavegueres i tuberies. Estudi i recerca de solució adequada al problema d'elevació d'aigües, formalitzant la situació de les actuals pertinències i realitzant els treballs conduents a noves captacions.

VI. **URBANITZACIÓ**, Dilucidar el dubte respecte a la propietat del cementiri adossat a l'església parroquial de St. Joan Sta. i acabar amb l'estat d'abandó de l'esmentada necròpoli.

VII. Confecció d'un plànol d'exempla comprensiu de les terres que s'estenen entre els torrents del Catllar i la Xamora, i la via del ferrocarril, i susceptibles de proporcionar solars a baix preu a propòsit per la construcció de cases barates.

Aquesta set, a grans lances, els crocians a la solitud, dels quals la conjunció catalana-republicana -issos de sortir- elegida als seus derrocaments- es troba dedicada onafant estantit, sense perjudici d'inter ressaltant paral·lelament i de la millor manera possible les qüestions més immediates que les circumstancies pugnin trocear, sempre amb un criteri encisament liberal, aixos tant a les formes d'una casa i d'ocient administratiu,

Josep Martí Escala, - Jaume Ferrer Ferrer, - Joan Roca Figueras, - Joan Cabré Guasch, - Joan Eze, Ferrer Ferrer, - Francesc Magnificat Llorca, - Antoni Enxina Alena, - Josep Magnificat Martí, - Joan Martí Catala, - Francesc Caselles Ferrer - Ferrer Enxina Guasch, - Francesc Jiler Alenar, - Antoni Soler Vallarzu,

B.P.V. FULLS VOLANTS.

111.- MANIFEST DE LA COALICIÓ DE CENTRE I DRETES,
TARRAGONA, 1931.

LES ELECCIONS MUNICIPALS DE TARRAGONA

MANIFEST de la coalició de Centre i Dretes.

TARRAGONINS:

Estem en vigílies d'una diada transcendental: la de les eleccions de Regidors del Municipi, convocades per el dia 11 d'aquesta ras.

Després de novembre empolsats als armaris, durant vuit anys, tornarem a sortir a la llum: les urnes on s'ha de disposar el sufragi popular.

Saludem-la amb goig aquesta diada i fem-nos dignes d'ella. E arcitem el cret i daure suspenes de la ciutadania amb el pensament ben ait i el cor esbrandat de flames del patriotisme més pur.

Mai no havien estat tan desitjades unes eleccions ni mai no havien permès una renovació total dels magistrats del poble. Amb quanta emoció anirà el vot, aquesta vegada, el bon elector tarraconí! Quan alçarà la mà enc la papereta, el seu gest serà el d'un brindis magnífic per la grandesa futura de la nostra estimada ciutat.

Tarragona té una gran potencialitat de cret ença. Paders militàries li donen glòria i majestat, però la seva sang és jove i vigorosa, és seva que té ansia d'a pendir-se i de florir. Només falta que la conduiran i aprofitin, des de la torre de govern de l'Ajuntament, ciutadans dignes, actius i preparats.

Els que signem, hauriem considerat idealque dretes, centre i esquerres, s'haguessin posat d'acord per a seleccionar els vintivuit edils d'entre les persones més descrecades en els diferents estaments: opinions, perquè al problema de Tarragona afectan per igual a tots als veïns, i perquè entenen que certs debats de temes generals que engresquen al públic que assiste a les sessions, no tenen la valor efeciu si es surten, com en lentes ocasions hem vist, de l'assera de la competència municipal.

No volíem e dicure la política pròpia d'un Ajuntament, si no la que la solan fer als que confonen als accions de Ca la Ciutat amb els del Congrés dels Diputats.

Las esquerres, compromeses i lligades temps he, han impossibilitat la realització d'aquest pensament de concòrdie general, han format una coalició encaminada a fomentar l'aspecte revolucionari per a enderrocar el regim, allegant un malastier que no e iatiria si ella matai os no al provocuessin i e citassin.

Devant d'aquest fet, els partits d'ordre que nosaltres representem, han considerat una obligació indefugible estructurar una altra coalició, malgrat les nostres diferències en l'edactivitat de les normes d'actuació i fins en punts substantius

de doctrines, ten considerat que, en conseqüència, no volem d'impendir que, amb la nostra reunió als resultats electorals poguessin sortir un pleiscit de Tarragona a favor d'una transacció que l'única mes a tancar fora, essencialment, amb francs requisits.

Per noil que les esquerres s'afegiran en voler convèncer la part de l'obscurs parer o de que l'ordre al representen els que se soliven dir per altres, no no creu ningú. Com tampoc no creu ningú que del Consell de Tarragona hi hagi la menor precisió de que calgui la Monarquia i es dugui presidència al senyor Josep Casera, amb Monarquia i amb República la para bona o dolenta de Tarragona capon a clarament de l'ajuda de Déu i de la voluntat dels tarraconens.

Els candidats de centre i de dreta ten format una candidatura que mereix i la plene confiança de nos electors. Els candidats reunen en les qualitats que abans indicàvem. I en acceptar la designació ten geirabé tota un variatoble sacrifici que es la millor senyora de que no defugiren els que siguin precisos.

No volem escriure l'elogi de cada un dels candidats; ja al farau vosaltres, sobretot els de l'electió. Però els començem i aprequeu.

Ni tampoc enunciaran un programa català. El millor programa serà llur actuació.

Els problemes de l'aigua i el de la llum, el de l'ensenyament primari, secundari i professional, el de la disciplina de l'Eramplí, la pavimentació dels carrers que encara no ho estan, la creació de parcs per a infants, jardins públics, el Passeig Arqueològic, les vivendes humils, la Beneficència, la revisió dels serveis públics, etc. ..., ocuparan llur atenció immediata i preferent, però cobrant per la indispensable i bàsica reconeixació de l'Hisenda local.

Es un pacte establert que la coalició de dretes i centre, a l'Ajuntament, sense perdre ningú la pròpia significació política - una bona part dels candidats no estan adscrits a cap partit ni l'Independència de criteri en qüestions accidentals, procurareu mantindre-se connectats i evinguda. I arduament defensareu els sentiments religiosos de Tarragona, els annals autonòmics de Catalunya dintre d'Espanya, i tota una noble de progrés social, polític o econòmic dintre de la legalitat estricta, sense alterar res al respecte als poders constituits.

VEU DE TARRAGONA

Candidatura de coalició de Centre i Dreta

LA VEU DE TARRAGONA, 4-IV-1901.

Futures realitzacions municipals,

En aspirar a la confiança dels nostres conciutadans per tal d'anar a regir els destins del Municipi, no podem oblidar que en el nostre poble estant plantejats un sens fi de problemes que necessiten d'una política administrativa ben dirigida per tal d'assolir la seva superació i arribar a realitzar totes aquelles obres que són una necessitat imperiosa dels interessos materials de Reus.

Un dels projectes més urgents és el de construir la plaça mercat, projecte que es troba ja estudiat pels nostres amics de l'Ajuntament i a punt d'esser posat en pla d'execució. Aquesta important millora, a la vegada que abasta un fi humanitari, puix que lliurarà als venedors de les inclemències del temps, serà de gran rendiment per a les transaccions al major que han adquirit en aquesta última etapa una gran importància i que en el futur, Reus ha de convertir-se en un gran centre d'operacions per a tota classe de fruita primerenca.

Copçada pels nostres amics aquesta necessitat que de tant temps es del sentir a Reus, es disposen a la seva realització si el nostre poble adjudica als seus sufragis a la candidatura de Coalició d'esquerrers i sort triomfant en la lluita de diuenge vinent.

Ultra aquesta construcció es téncé necessari que Reus tingui el seu pla d'ei erplison hi quedi plasmat el Reus futur. També als nostres amics han dedicat durant la seva actuació, convinguts de la importància que té per una ciutat un pla d'ei erplison, tota la seva atenció, puix que de l'aprovació del mateix se'n deduiran importants beneficis, tots vegada que amb ell als ingressos de l'Ajuntament queden augmentats d'una manera sensible i obren perspectives molt fructíferes pel benestar dels nostres obrers que trobaran amb ell treball i l'Ajuntament comptarà amb recursos per fer-hi front, la qual cosa actualment es fa molt difícil per insuficiència del pressupost que queda a nivell, per atencions ineludibles de l'Ajuntament.

Cal desenvolupar una recia administració reajustant als pressupostos i orientar la recaptació fiscal en sentit d'equitat i d'eficiència, traient-ne tot el rendiment, puix que a la vegada que es fan despeses s'ha de procurar enriquir als ingressos per tal de no incorrer en aquelles situacions que en diverses ocasions ne atrevesset al nostre municipi als dirigents del qual es lliçaren sense pla ni concert a fer coses i noferan més que desacreditar l'Ajuntament, puix el deute flotant anava en augment d'una manera alarmant arribant a entorpir el desenvolupament de la vida municipal.

No es pas tant llunya que als nostres industrials han totat les conseqüències d'aquesta actuació sense lo ni so, no som pas dels que creiem que en una corporació pública s'hi hagi d'anar amb horitzons limitats, però sí tenim el criteri que per a exercir la direcció

dels afers municipals del tenir un programa totalitari, que no estavem tot l'Ajuntament fent per executar i aconseguir moltes obres necessàries i avorideses tant pel que es refereix a l'augment d'un pla financer organitzant el mateix municipal; no és reconeixible el procediment d'aconseguir obres sense comptar prèviament amb la opinió econòmica, puix que al mateix temps un augment progressiu del deute flotant de l'Ajuntament que resulta en daturant del seu crèdit.

Moltes tenim poques foncades esperances en els elements que figuren en la candidatura de Foment, Casa del Foble i Agrupació Socialista, tots són ciutadans anorats d'anar al nostre país i desitgen de treballar en profit dels altres que sentim tota la necessitat.

ELECTOR; LA CANDIDATURA QUE HAU DE VOTAR ELS CIUTADANS IDENTIFICATS AMB L'ESPERIT ESQUERRISTA QUE VA IMPLANTAR LA REPUBLICA I VA RECONÈIXER LES LLIBERTATS DE CATALUNYA, ES LA DE LA COALICIO D'ESQUERRES INTEGRADA PER ELS ELEMENTS DE FOMENT NACIONALISTA REPUBLICA, CASA DEL FOBLE I AGRUPACIO SOCIALISTA, I QUE PORTA EL NUMERO 5.

L'OBRA DE LES DRETES DELIGA ALS FORMERS A AUGMENTAR EL PREU DEL PA A 75 CENTIMS EL QUILO.

OBRRER; MENTRE HI HAGUE GOVERNUS D'ESQUERRA NO ES PERMETEREN ESPECULACIONS ALS ACAPARADORS DEL BLAT, LES DRETES COMENCEN ARA A COERAR-SE ELS DINERS EMERÇATS EN LA COMRA DE VOTS.

A L'HORA DE VOTAR HAS DE TENIR-TE EN COMTE VOTANT LA CANDIDATURA NUMERO 5 QUE ES LA DE LA COALICIO D'ESQUERRES.

FOMENT, Núm. 2 (11-1-1934).